สรุปผลการปฏิบัติงาน ไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

1.รายงานผลการปฏิบัติงาน ไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เป็นการดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนา 4 เรื่อง ตามแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 – 2570) และแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ใน 13 แผนงาน ผลการปฏิบัติงานในไตรมาส 4 มีแผนงานที่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมาย จำนวน 12 แผนงาน จาก 13 แผนงาน ซึ่งสรุปผลการดำเนินงานรอบ 12 เดือน (ตุลาคม 2568 - กันยายน 2569) ดังนี้

แผนงาน - โครงการ - กิจกรรม	เป้าหมาย ปี 2569	ผลการดำเนินงานไตรมาส 4
ประเด็นการพัฒนา 1 การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง		
แผนงานที่ 1 การสนับสนุนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง		
1.1 การสนับสนุนการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งครอบคลุมพื้นที่ในทุกจังหวัด *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)*	431 ตำบล *(ใหม่ 154 ตำบล ติดตามตำบลเดิม 277 ตำบล)*	ผล 477 ตำบล (ร้อยละ 110.67) (ตำบลใหม่ 200 ตำบล และติดตามตำบลเดิม 277 ตำบล)
1.2 โครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน	100 ตำบล	ผล 148 ตำบล (ร้อยละ 148)
1.3 การสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเอง	77 จังหวัด	ผล 77 จังหวัด (ร้อยละ 100)
1.4 ศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง และใช้เป็นเครื่องมือสะท้อนระดับการจัดการตนเองและการวางแผนพัฒนาของชุมชน	1 เครื่องมือ	ผล 1 เครื่องมือ (ร้อยละ 100)
แผนงานที่ 2 การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น		
2.1 การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน	270 องค์กร	ติดตามผลการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี 2568 จำนวน 441 องค์กร ครอบคลุมสมาชิก 16,664 คน วงเงินรวม 29.76 ล้านบาท โดยคณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการ ซึ่งผลการติดตาม ณ สิงหาคม 2569 พบว่า **เกิดผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจในระดับพื้นที่ โดยเกิดรายได้แก่สมาชิกจากกิจกรรมต่าง ๆ รวม 70.74 ล้านบาท ขณะเดียวกัน สมาชิกสามารถลดรายจ่ายได้ 37.07 ล้านบาท** ผ่านการดำเนินกิจกรรม เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์ พัฒนาช่องทางการตลาด และการบริหารจัดการทุนชุมชน

แผนงาน - โครงการ - กิจกรรม	เป้าหมาย ปี 2569	ผลการดำเนินงานไตรมาส 4
2.2 การสนับสนุนพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการชุมชน	100 องค์กร	ผล 117 องค์กร (ร้อยละ 117)
แผนงานที่ 3 การสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท		
3.1 โครงการเสริมสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย		
(1) การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย “บ้านมั่นคง”	3,370 ครัวเรือน	ผล 4,241 ครัวเรือน (ร้อยละ 125.85)
(2) การพัฒนาที่อยู่อาศัยริมคลองเปรมประชากร	151 ครัวเรือน	ผล 151 ครัวเรือน (ร้อยละ 100)
(3) การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง	2,300 ครัวเรือน	ผล 2,364 ครัวเรือน (ร้อยละ 102.78)
(4) บ้านพอเพียง	15,625 ครัวเรือน	ผล 17,166 ครัวเรือน (ร้อยละ 109.86)
(5) การพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว : สนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ ไล่รื้อ หรือจำเป็นต้องรื้อย้ายเพื่อสร้างชุมชนใหม่ โดยการสนับสนุนที่พักชั่วคราว	165 ครัวเรือน	ผล 250 ครัวเรือน (ร้อยละ 151.51)
ประเด็นการพัฒนา 2 การสานพลังความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนาสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย		
แผนงานที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ		
4.1 โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน	15 ตำบล/เมือง	ผล 15 ตำบล/เมือง (ร้อยละ 100)
แผนงานที่ 5 การพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น		
5.1 การพัฒนากลไกและบูรณาการภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรม	50 หน่วยงาน/องค์กร	ผล 55 หน่วยงาน (ร้อยละ 110)
ประเด็นการพัฒนา 3 การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำ คนและขบวนองค์กรชุมชน		
แผนงานที่ 6 การพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชน		
6.1 การพัฒนาศักยภาพผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชนตามหลักสูตรการพัฒนาและมาตรฐานของสมรรถนะ	300 คน	ผล 662 คน (ร้อยละ 220.66)
6.2 การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมสังคมในขบวนองค์กรชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษา	60 คน	ผล 64 คน (ร้อยละ 106.66)
6.3 การเสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาในการศึกษาดูงานต่างประเทศ	50 คน	ผล 60 คน (ร้อยละ 120)
แผนงานที่ 7 การพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น		
7.1 การพัฒนาศักยภาพสภาองค์กรชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	250 ตำบล	ผล 690 ตำบล (ร้อยละ 276)
7.2 สนับสนุนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระให้เป็นปัจจุบัน	1,200 ตำบล	ผล 781 ตำบล (ร้อยละ 65.08) คงเหลือ 419 ตำบล อยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ โดยมีการทบทวนสภาองค์กรชุมชนแล้ว 296 ตำบล ซึ่งอยู่ระหว่างบันทึกข้อมูล

แผนงาน - โครงการ - กิจกรรม	เป้าหมาย ปี 2569	ผลการดำเนินงานไตรมาส 4
		242 ตำบล และเป็นสภาองค์กรชุมชนระดับ E ที่หยุดดำเนินงาน 54 ตำบล และอยู่ระหว่างกระบวนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ 123 ตำบล
7.3 การสนับสนุนการสอบทานคุณภาพความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล (ระดับ A B C และ D)	3,000 ตำบล	ผล 7,794 ตำบล (ร้อยละ 259.80) จำแนกระดับคุณภาพเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ A 1,503 ตำบล ระดับ B 2,006 ตำบล ระดับ C 1,154 ตำบล ระดับ D 2,373 ตำบล และระดับ E 758 ตำบล
7.4 การสนับสนุนองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)*	1,000 องค์กร	ผล 1,080 องค์กร (ร้อยละ 108)
แผนงานที่ 8 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชน		
8.1 โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน	500 กองทุน	ผล 1,637 กองทุน (ร้อยละ 327.40) ครอบคลุมสมาชิก 2.51 ล้านคน
8.2 การสนับสนุนการประเมินคุณภาพความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชน (ระดับ A B C และ D)	5,000 กองทุน	ผล 6,426 กองทุน (ร้อยละ 128.52) โดยจำแนกระดับคุณภาพเป็น 4 ระดับ คือ ระดับ A 1,567 กองทุน ระดับ B 1,064 กองทุน ระดับ C 849 กองทุน ระดับ D 1,501 กองทุน และระดับ E 1,445 กองทุน
แผนงานที่ 9 การพัฒนาคุณภาพองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ		
9.1 การพัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ	ร้อยละ 80	ผล ร้อยละ 100 (437 องค์กร)
9.2 การฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาสินเชื่อผิดนัด	NPL ร้อยละ 10	NPL ร้อยละ 8.89 โดยเป็นสินเชื่อที่อยู่อาศัย ร้อยละ 1.85 และสินเชื่อเดิม ร้อยละ 7.04
ประเด็นการพัฒนา 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น		
แผนงานที่ 10 การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น		
10.1 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลชุมชน ในการปฏิบัติงานให้กับขบวนองค์กรชุมชนและผู้ปฏิบัติงาน	5 ภาค	ผล 5 ภาค ส่งเสริมการใช้งานโปรแกรมบริหารการเงินและบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชน (SWF) ใน 1,540 กองทุน 2,675 คน
10.2 การประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล (DG Readiness Survey)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	นำส่งข้อมูลและตอบแบบสำรวจ ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2569 ซึ่งอยู่ระหว่างการประเมินผลของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล
10.3 การสนับสนุนการปรับปรุงข้อมูล Cleansing Data	6 ชุด	ผล 6 ชุด (ร้อยละ 100)
10.4 เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล	4 ชุด	ผล 4 ชุด (ร้อยละ 100)
10.5 การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Platform ที่องค์กรชุมชนสามารถประยุกต์ใช้ในงานพัฒนา	4 ระบบ	ผล 4 ระบบ (ร้อยละ 100)

แผนงาน - โครงการ - กิจกรรม	เป้าหมาย ปี 2569	ผลการดำเนินงานไตรมาส 4
10.6 การสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ร้อยละ 80	ผล ร้อยละ 92.59
แผนงานที่ 11 การพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้สื่อสารสู่สาธารณะ		
11.1 การสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนและส่งเสริมงานวิชาการ	20 ชุด	ผล 20 ชุดความรู้ (ร้อยละ 100)
11.2 ยกระดับการสื่อสารงานพัฒนาสู่สาธารณะ โดยพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชน	300 คน	ผล 512 คน (ร้อยละ 170.66)
แผนงานที่ 12 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและกำกับติดตาม		
12.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร *(พัฒนา/ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย การจัดการเรื่องร้องเรียน การบริหารงบประมาณและเงินกองทุน งานพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง)*	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ทบทวนและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กร จำนวน 54 ฉบับ (ประกอบด้วย ระเบียบ 29 ฉบับ ข้อกำหนด 1 ฉบับ และประกาศสถาบันฯ 24 ฉบับ)
12.2 การพัฒนาระบบการกำกับติดตามประเมินผล *(การตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยง การประเมินผล การกำกับติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน)*	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	- การควบคุมภายใน : มีแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงลดลง 17 แผนงาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 44.74 ของแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายใน และมีความเสี่ยงคงเหลือที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 จำนวน 21 แผนงาน/โครงการ โดยเป็นความเสี่ยงระดับสูง 2 แผนงาน และความเสี่ยงระดับปานกลาง 19 แผนงาน - การบริหารจัดการความเสี่ยง : มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง จำนวน 2 แผนงาน/โครงการ คือ (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว และ (2) การแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย และมีความเสี่ยงคงเหลือระดับปานกลาง จำนวน 1 แผนงาน/โครงการ คือ (1) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ ความเสี่ยงคงเหลือในปี 2569 ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 จะสรุปปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด พร้อมทั้งประเมินและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง ระดับความเสี่ยง ทั้งที่เป็นโอกาสและผลกระทบในแต่ละด้าน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในปี 2570
12.3 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)*	400 คะแนน	สถาบันฯ ได้สมัครรางวัล PMQA ในประเภทรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 มีผลการประเมิน **413.50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 500 คะแนน** คิดเป็นร้อยละ **79.82** และอยู่ในระดับมาตรฐาน

แผนงาน - โครงการ - กิจกรรม	เป้าหมาย ปี 2569	ผลการดำเนินงานไตรมาส 4
		ทั้งนี้ สถาบันฯ ได้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลยกระดับการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลในระบบตามเกณฑ์ที่กำหนดซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงาน ก.พ.ร.
12.4 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการฯ *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)*	ร้อยละ 80	ผล 100 คะแนน (ร้อยละ 100.00)
แผนงานที่ 13 การบริหารและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร 13.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรและสมรรถนะบุคลากรตามแผนความก้าวหน้าสายอาชีพ และกลุ่มตำแหน่งงาน 13.2 ศึกษาและจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง 13.3 เสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยมและกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม 13.4 เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย ใจ การเงินของผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร 13.5 ทบทวนและจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล	ร้อยละ 60 ของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาและมีค่าคะแนนสมรรถนะไม่น้อยกว่าร้อยละ 80	ผล บุคลากรร้อยละ 96.59 มีค่าคะแนนสมรรถนะมากกว่าร้อยละ 80 - การเลื่อนระดับผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) จากระดับปฏิบัติการอาวุโสเป็นระดับชำนาญการ จำนวน 77 คน ซึ่งจัดส่งผลงานวิชาการเพื่อพิจารณาต่อคณะกรรมการประเมินผลงานวิชาการ ซึ่งอยู่ระหว่างประมวลผลและสรุปผลการประเมิน - มีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็น Successor จำนวน 9 คน แบ่งเป็น ผู้สืบทอดตำแหน่งระดับต้น 5 คน และระดับกลาง 4 คน โดยอยู่ระหว่างติดตามและประเมินผล เพื่อเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตำแหน่งบริหารในอนาคต

2.รายงานสรุปผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานใน 4 ประเด็นการพัฒนา ได้แก่

ประเด็นการพัฒนา 1 การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้งสนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

ใช้ข้อมูลและทุนของพื้นที่ ⟶ มีแผนและกลไกพัฒนา ⟶ เชื่อมโยงภาคีและทรัพยากร ⟶ แก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ได้ตรงกับบริบท

ชุมชนและองค์กรชุมชนมีขีดความสามารถในการจัดการตนเองเพิ่มขึ้น โดยสามารถนำข้อมูลสถานการณ์ ปัญหา ความต้องการของคนในพื้นที่ แผนพัฒนาชุมชน และทุนทางสังคมที่มีอยู่มาใช้ในการวิเคราะห์ปัญหา กำหนดทิศทางการพัฒนา และจัดลำดับความสำคัญของการดำเนินงานสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ส่งผลให้การแก้ไขปัญหาและการพัฒนาคุณภาพชีวิตสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนมากยิ่งขึ้น เช่น ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี นำข้อมูลสถานการณ์และข้อมูลกลุ่มเปราะบางมาใช้ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน พร้อมเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างผู้นำชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีในพื้นที่ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น และสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจของชุมชนผ่านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และเชื่อมโยงศูนย์กระจายสินค้า OTOP จนเกิดการพัฒนาที่เชื่อมโยงตั้งแต่การวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนไปจนถึงการสร้างอาชีพและรายได้อย่างเป็นรูปธรรม

ขณะเดียวกัน **ชุมชนสามารถเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคีการพัฒนาในพื้นที่** เพื่อระดมทรัพยากร องค์ความรู้ และการสนับสนุนที่จำเป็นต่อการพัฒนา ส่งผลให้เ**กิด**

กลไกการพัฒนาพื้นที่ที่มีความเข้มแข็งและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ พื้นที่ยังมีการบูรณาการการพัฒนาในหลายมิติ ทั้งด้านคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ ที่อยู่อาศัย สวัสดิการชุมชน และการจัดการความเสี่ยง เช่น ตำบลช้างซ้าย จังหวัดนครศรีธรรมราช เชื่อมโยงการพัฒนาที่อยู่อาศัยภายใต้โครงการบ้านมั่นคงกับการพัฒนาสาธารณูปโภค การส่งเสริมอาชีพ และการจัดทำแผนจัดการภัยพิบัติระดับตำบล สะท้อนให้เห็นถึงการพัฒนาที่เชื่อมโยงการแก้ไขปัญหาในหลายมิติ และเสริมสร้างศักยภาพของชุมชนให้สามารถจัดการปัญหาและพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้มากขึ้น

ประเด็นการพัฒนา 2 การสานพลังความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนาสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

เชื่อมโยงภาคีและทรัพยากร ⟶ เกิดการทำงานร่วมกันในพื้นที่ ⟶ ชุมชนมีบทบาทในการขับเคลื่อนประเด็น ⟶ พัฒนาเป็นกลไกและแนวทางการทำงานร่วมกัน

ความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนกับภาคีเครือข่ายมีพัฒนาการจากการประสานความร่วมมือ ไปสู่การบูรณาการความรู้ ทรัพยากร และความเชี่ยวชาญเพื่อร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ โดยชุมชนและองค์กรชุมชนมีบทบาทในการสะท้อนปัญหาและกำหนดแนวทางการพัฒนา ขณะที่ภาคีเข้ามาสนับสนุนองค์ความรู้ เทคโนโลยี ทักษะ และทรัพยากรที่ชุมชนไม่สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง ทำให้การพัฒนามีความเชื่อมโยงกับบริบทของพื้นที่มากขึ้น เช่น ความร่วมมือกับกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม และสถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย ในการนำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้กับปัญหาและทุนของชุมชน ทั้งการแปรรูปขยะพลาสติกเป็นน้ำมันและก๊าซ และการใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน เกิดแนวทางและองค์ความรู้ที่สามารถนำไปขยายผลในพื้นที่อื่นได้

ขณะเดียวกัน การทำงาน**ด้านธรรมาภิบาลและการป้องกันการทุจริตเริ่มพัฒนาจากการสร้างความรู้และความตระหนักไปสู่การมีกลไก แผนปฏิบัติการ และการเฝ้าระวังโดยภาคประชาชนในพื้นที่** โดยองค์กรชุมชนและเครือข่ายมีบทบาทร่วมกำหนดแนวทางและแผนปฏิบัติการ เชื่อมโยงข้อมูลและบทเรียนระหว่างพื้นที่ และเตรียมความพร้อมในการขับเคลื่อนงานอย่างต่อเนื่อง สะท้อนการเปลี่ยนบทบาทของชุมชนจากผู้รับการสนับสนุนไปสู่การเป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำกับ ดูแล และสร้างธรรมาภิบาลในพื้นที่มากขึ้น

นอกจากนี้ กลไกความร่วมมือเริ่ม**เชื่อมโยงการทำงานจากระดับพื้นที่ไปสู่ระดับจังหวัดและระดับนโยบายมากขึ้น** โดยมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลและบทเรียนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนและหน่วยงานภาคี เพื่อร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ เช่น มหกรรมสมัชชาองค์กรชุมชนจังหวัดนครปฐมเชื่อมโยงเครือข่ายองค์กรชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน บ้านมั่นคง และหน่วยงานภาคีระดับจังหวัดสู่เวทีร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด

ผลที่เกิดขึ้นสะท้อนถึงความร่วมมือระหว่างชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนา เริ่มจากการสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมไปสู่การทำงานร่วมกันในการแก้ไขปัญหา พัฒนาองค์ความรู้ และสร้างกลไกการขับเคลื่อนการ พัฒนาในพื้นที่ โดยเฉพาะด้านเศรษฐกิจชุมชน การจัดการทรัพยากร ธรรมาภิบาล และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งผลให้ชุมชนมีบทบาทในการกำหนดประเด็นและทิศทางการพัฒนามากขึ้น เป็นฐานสำคัญในการต่อยอดสู่การพัฒนาข้อเสนอและแนวทางการขับเคลื่อนในระดับจังหวัดและระดับนโยบายต่อไป

ประเด็นการพัฒนา 3 การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำ คนและขบวนองค์กรชุมชน

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

พัฒนาศักยภาพผู้นำและคนรุ่นใหม่ ⟶ เสริมบทบาทองค์กรชุมชน ⟶ มีระบบบริหารจัดการและดูแลสมาชิก ⟶ ขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนได้ต่อเนื่อง

ผู้นำ คนรุ่นใหม่ และคนในขบวนองค์กรชุมชนมีความรู้และทักษะที่สามารถนำไปปรับใช้ในการทำงานและรับมือกับการเปลี่ยนแปลงของพื้นที่มากขึ้น โดยกระบวนการพัฒนามุ่งให้ผู้นำสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ เรียนรู้จากประสบการณ์และบริบท

ที่หลากหลาย และนำความรู้มาประยุกต์ใช้กับการพัฒนาชุมชน ขณะเดียวกันเกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างผู้นำและเครือข่าย ทำให้เกิดแนวทางการทำงานและการพัฒนาศักยภาพที่ต่อเนื่องมากขึ้น

ขณะเดียวกัน องค์กรชุมชนมีบทบาทในการรวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา และเชื่อมโยงความต้องการของประชาชนสู่การวางแผนและการทำงานร่วมกับภาคีมากขึ้น โดยเฉพาะ**สภาองค์กรชุมชนที่ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางของพื้นที่ เชื่อมโยงชุมชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคม เพื่อจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่** เช่น สภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อพลอย จังหวัดตราด นำข้อมูลชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่มาใช้จัดทำแผนพัฒนาชุมชน และเชื่อมโยงข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยสู่การวางแผน ทำให้สภาองค์กรชุมชนสามารถรวบรวมข้อมูลและใช้เป็นกรอบในการประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลได้มากขึ้น

ในด้านการบริหารจัดการ **องค์กรชุมชนสามารถประเมินสถานการณ์และกำหนดแนวทางพัฒนาที่สอดคล้องกับศักยภาพและปัญหาของตนเองได้** ทั้งองค์กรผู้ใช้สินเชื่อและกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยนำข้อมูลและผลการประเมินระดับความเข้มแข็งขององค์กรมาใช้วิเคราะห์ปัญหาและกำหนดแนวทางการพัฒนาหรือฟื้นฟูที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม ส่งผลให้การสนับสนุนและการพัฒนาองค์กรเป็นไปตามสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริง และ**การพัฒนาระบบบัญชีและธรรมาภิบาลช่วยให้องค์กรมีข้อมูลทางการเงินที่ถูกต้อง โปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้มากขึ้น** รวมทั้งมีคณะทำงานและบุคลากรภายในองค์กรที่สามารถดำเนินงานต่อเนื่องและถ่ายทอดความรู้ให้กับสมาชิกหรือผู้นำรุ่นใหม่ได้

ผลที่เกิดขึ้นคือ องค์กรชุมชนมีระบบการทำงานที่ชัดเจน ทั้งด้านข้อมูล การเงิน และการบริหารจัดการภายใน ขณะเดียวกันมีการพัฒนาคนทำงานและผู้นำรุ่นใหม่ให้สามารถรับผิดชอบงานต่อได้ ส่งผลให้องค์กรดำเนินงานและพัฒนากิจกรรมของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นการพัฒนา 4 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ผลลัพธ์การดำเนินงาน

พัฒนาระบบข้อมูลและองค์ความรู้ ⟶ ยกระดับการบริหารจัดการ ⟶ เชื่อมโยงข้อมูลและการทำงาน ⟶ สนับสนุนการตัดสินใจและการพัฒนาพื้นที่

พอช. **มีระบบบริหารจัดการที่ใช้ข้อมูลและองค์ความรู้สนับสนุนการทำงานมากขึ้น** โดยปรับปรุงคุณภาพข้อมูลให้มีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน เพื่อรองรับการจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ และการตัดสินใจขององค์กร รวมทั้งพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอก ทำให้ข้อมูลจากหลายด้านสามารถนำมาใช้ประโยชน์ร่วมกันได้มากขึ้น ขณะเดียวกัน มีการรวบรวมและสังเคราะห์องค์ความรู้จากการดำเนินงานในพื้นที่ ทั้งกองทุนสวัสดิการชุมชน องค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และกระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ที่สามารถนำไปใช้และสื่อสารต่อสาธารณะได้

การ**ปรับระบบบริหารจัดการภายในให้สอดคล้องกับภารกิจและรองรับการเปลี่ยนแปลงขององค์กร**มากขึ้น ทั้งการทบทวนกฎ ระเบียบ และหลักเกณฑ์ การพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยง ตลอดจนการพัฒนาบุคลากรตามเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพและการเตรียมผู้สืบทอดตำแหน่ง ส่งผลให้บุคลากรมีกรอบในการพัฒนาความรู้และสมรรถนะ และองค์กรมีระบบรองรับการบริหารจัดการและการถ่ายทอดความรู้ภายใน

ในภาพรวม ระบบบริหารจัดการของ พอช. เริ่มพัฒนาจากการสนับสนุนงานภายในองค์กร ไปสู่การใช้ข้อมูล องค์ความรู้ และระบบดิจิทัลเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและเชื่อมโยงการทำงานกับภาคส่วนอื่นมากขึ้น ทำให้มีฐานข้อมูลและเครื่องมือที่พร้อมสำหรับการวิเคราะห์ ติดตาม และสนับสนุนการดำเนินงานขององค์กรและพื้นที่ได้เป็นระบบมากขึ้น

3.รายงานการประเมินตนเอง ผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดการประเมินองค์การมหาชนของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน รอบ 12 เดือน (ตุลาคม 2568 – กันยายน 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ตัวชี้วัด	น้ำหนัก (ร้อยละ)	เกณฑ์การประเมิน			ผลการดำเนินงาน		
		เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	ผลการดำเนินงาน	คะแนนที่ได้ (เทียบจากค่าเป้าหมาย)	คะแนนถ่วงน้ำหนัก
องค์ประกอบที่ 1 การประเมินประสิทธิภาพ ประสิทธิผลของการดำเนินงาน (ร้อยละ 70)							
1.1 ร้อยละขององค์กรชุมชนที่มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้	25	ร้อยละ 3.85 (ผลปี 68) 300 องค์กร	ร้อยละ 8.86 (ผลปี 68 + ร้อยละ 5 ของจำนวนองค์กรชุมชนทั้งหมด) 690 องค์กร	ร้อยละ 13.87 (เป้าหมายมาตรฐาน + ร้อยละ 5 ของจำนวนองค์กรชุมชนทั้งหมด) 1,080 องค์กร	ร้อยละ 13.87 (1,080 องค์กร)	100	25
1.2 ความสำเร็จในการขยายผลตำบลต้นแบบ	25	77 ตำบล	154 ตำบล	200 ตำบล	200 ตำบล	100	25
1.3 ความสำเร็จของการให้ความช่วยเหลือทางการเงินในโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อย	20	ร้อยละ 80	ร้อยละ 85	ร้อยละ 90	ร้อยละ 90.16	100	20
องค์ประกอบที่ 2 การประเมินศักยภาพขององค์การมหาชน (ร้อยละ 30)							
2.1 การประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล (DG Readiness Survey)	10	ได้ระดับ 3 ขึ้นไป ใน 4 มิติ	ได้ระดับ 4 ขึ้นไป ใน 4 มิติ	ได้ระดับ 5 ขึ้นไป ใน 5 มิติ	n/a	n/a	n/a
2.2 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0)	10	300 คะแนน	400 คะแนน	470 คะแนน	n/a	n/a	n/a
2.3 การประเมินการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชน	10	ร้อยละ 50	ร้อยละ 75	ร้อยละ 100	ร้อยละ 100	100	10
				คะแนนรวม *(คาดว่าตัวชี้วัดที่ 2.1 และ 2.2 มีผลการประเมินตามเป้าหมายมาตรฐาน)*			**95**
						สรุปผลการประเมินระดับองค์กร	**ดีมาก**

รายงานผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)

รายงานผลการปฏิบัติงานของสถาบันฯ ปีงบประมาณ 2569 เป็นการดำเนินงานภายใต้ประเด็นการพัฒนา 4 เรื่อง ประกอบด้วย

1. การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง
2. การสานพลังความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและนโยบาย
3. การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำ คนและขบวนองค์กรชุมชน
4. การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

โดยครอบคลุมภารกิจสำคัญตามแผนยุทธศาสตร์การดำเนินงานของสถาบันฯ นโยบายรัฐบาล และภารกิจองค์กร ซึ่งมีผลการดำเนินงานในไตรมาส 4 ตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ใน 13 แผนงาน ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง	ประกอบด้วย 3 แผนงาน ● การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง ● การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น ● การสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท

1. การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง

1.1 สนับสนุนการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งครอบคลุมพื้นที่ในทุกจังหวัด

ตำบลต้นแบบ หมายถึง ตำบลที่ได้รับการยกระดับจากชุมชนเข้มแข็งในการจัดการตนเอง โดยมีองค์ประกอบของตำบลต้นแบบ คือ

1) แผนพัฒนาชุมชนที่ดี ที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ จุดแข็ง และจุดอ่อน นโยบายของรัฐบาล และพื้นที่ที่จะสร้างโอกาส การรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือภัยคุกคามต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบ เพื่อจัดทำข้อเสนอการพัฒนาที่เหมาะสม โดยกำหนดได้ชัดเจนว่า (1) ส่วนใดชุมชนต้องดำเนินการเอง (2) ส่วนใดต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ และ (3) ส่วนใดต้องสนับสนุนจากท้องถิ่น หรือภาคส่วนอื่น

2) ผู้นำองค์กรชุมชนสามารถไปเป็นวิทยากรข้างนอกหรือมีบทบาทในคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เช่น ผู้นำองค์กรชุมชนได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรเผยแพร่องค์ความรู้ ผู้นำองค์กรชุมชนร่วมเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในพื้นที่กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งระดับตำบล อำเภอ จังหวัด

3) ชุมชนได้รับการสนับสนุนทรัพยากร/งบประมาณ จากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน

4) ชุมชนเป็นแหล่งสาธิต ศึกษา ดูงาน หรือศูนย์การเรียนรู้ของบุคคลภายนอก สำหรับเข้ามาเรียนรู้และศึกษาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน

ในปีงบประมาณ 2569 มีเป้าหมายสนับสนุนให้เกิดการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศในทุกจังหวัด แบ่งเป็นตำบลต้นแบบพื้นที่ใหม่ 231 ตำบล (จังหวัดละ 3 ตำบล) และตำบลพื้นที่เดิมที่ติดตามต่อเนื่อง 277 ตำบล เพื่อขยายผลองค์ความรู้และกระบวนการพัฒนาชุมชนไปสู่ตำบลอื่น ๆ

ภาค	พื้นที่ตำบลใหม่ (จังหวัดละ 3 ตำบล)	ยกระดับตำบลเดิม
เหนือ	51	57
ตะวันออกเฉียงเหนือ	60	60
ใต้	42	54
กลาง - ตะวันตก	39	53
กทม. - ตะวันออก	39	53
รวม	**231**	**277**

การดำเนินงานไตรมาส 4 จากการประเมินตนเองของพื้นที่ตามองค์ประกอบตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง พบว่า เกิดตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ (1) พื้นที่ใหม่ ปี 2569 จำนวน 249 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของเป้าหมาย และ (2) พื้นที่ตำบลเดิม (ปี 2567–2568) รายงานผลการดำเนินงานเพื่อติดตามสถานะ (Active) ตำบลต้นแบบที่มีการขยายผล จำนวน 277 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย ซึ่งมีรายละเอียดจำแนกรายภาค 5 ภาค ดังนี้

ภาค	เหนือ	อีสาน	ใต้	กลาง-ตะวันตก	กทม-ตะวันออก	รวม
❖ **เป้าหมาย พื้นที่ตำบลใหม่**	51	60	42	39	39	231
ผลการดำเนินงาน	68	60	42	39	40	249
❖ **เป้าหมาย พื้นที่ตำบลเดิม ปี 2567 – 2568**	57	60	54	53	53	277
ผลการดำเนินงาน	57	60	54	53	53	277

สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) สำรวจและประเมินสถานะตำบลต้นแบบตามองค์ประกอบและเกณฑ์ที่กำหนด โดยดำเนินการเก็บข้อมูล 477 ตำบล จำแนกเป็นตำบลใหม่ จำนวน 200 ตำบล และตำบลเดิม จำนวน 277 ตำบล ผลการประเมินพบว่า ตำบลเดิมทั้ง 277 ตำบล สามารถรักษาสถานะการดำเนินงาน (Active) และมีการขยายผลการดำเนินงานได้ครบถ้วน จำนวน 277 ตำบล คิดเป็นร้อยละ 100 ของเป้าหมาย สะท้อนให้เห็นถึงความต่อเนื่องในการดำเนินงานและศักยภาพของพื้นที่ในการรักษาและต่อยอดกระบวนการพัฒนาตำบลต้นแบบ สำหรับตำบลใหม่ จำนวน 200 ตำบล ผลการประเมินพบว่า พื้นที่สามารถดำเนินงานได้ครบถ้วนตามองค์ประกอบและเกณฑ์ที่กำหนด โดยสามารถสรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบหลัก 3 ด้าน ได้ดังนี้

1) ด้านบทบาทผู้นำองค์กรชุมชน พื้นที่ตำบลใหม่และพื้นที่ตำบลเดิมผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 100 โดยผู้นำองค์กรชุมชนมีบทบาทเป็นวิทยากรและคณะกรรมการในระดับต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ตำบลเดิมมีสัดส่วนผู้นำที่มีบทบาทในระดับจังหวัดมากกว่าพื้นที่ตำบลใหม่ เนื่องจากมีการสั่งสมประสบการณ์การดำเนินงานในพื้นที่และการยอมรับจากหน่วยงานและภาคีเครือข่ายในพื้นที่มากขึ้น

2) ด้านศักยภาพการใช้ทุนภายในและการดึงทุนภายนอก พื้นที่ตำบลใหม่ผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 โดยสามารถใช้ทุนภายในชุมชนและได้รับการสนับสนุนจากภาคีภายนอกครบทุกพื้นที่ ขณะที่พื้นที่ตำบลเดิมมีตำบลที่ได้รับการสนับสนุนจากภาคีภายนอก ร้อยละ 77.98 โดยส่วนใหญ่ยังสามารถใช้ทุนภายในและเชื่อมโยงแผนชุมชนกับแผนพัฒนาท้องถิ่นได้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ แม้บางพื้นที่จะไม่ได้รับการสนับสนุนหรือเชื่อมโยงทรัพยากรจากภาคีภายนอกเช่นในช่วงเริ่มต้นของโครงการแล้ว แต่ยังสามารถอาศัยทุนภายในชุมชนและกลไกองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนกิจกรรมและการพัฒนาพื้นที่ได้ สะท้อนถึงความเข้มแข็งและศักยภาพในการพึ่งพาตนเองของชุมชน

3) ด้านการเป็นแหล่งสาธิตและศูนย์การเรียนรู้ พื้นที่ทั้งสองกลุ่มผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 และมีการพัฒนาฐานเรียนรู้ในชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ตำบลใหม่มีคณะศึกษาดูงานเฉลี่ย 12 คณะต่อปี และมีผู้มาเยือนเฉลี่ย 324 คนต่อปี สะท้อนให้เห็นว่าพื้นที่เริ่มมีบทบาทเป็นแหล่งเรียนรู้และสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนอื่นได้แล้ว ขณะที่พื้นที่ตำบลเดิมมีคณะศึกษาดูงานเฉลี่ย 15 คณะต่อปี และมีผู้มาเยือนเฉลี่ย 612 คนต่อปี ซึ่งสูงกว่าพื้นที่ตำบลใหม่เล็กน้อย เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีการดำเนินงานมาอย่างต่อเนื่อง มีประสบการณ์ในการพัฒนา และเป็นที่รู้จักในฐานะแหล่งเรียนรู้ของชุมชน จึงสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้และขยายผลสู่พื้นที่อื่นได้

จากผลการประเมินทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่าการดำเนินงานตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลงที่เป็นรูปธรรมในระดับพื้นที่ได้ ทั้งในด้านการพัฒนาศักยภาพผู้นำองค์กรชุมชน การเสริมความสามารถในการใช้ทุนภายในและเชื่อมโยงทรัพยากรจากภาคีภายนอก รวมถึงการพัฒนาพื้นที่สู่การเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่ชุมชนอื่น โดยพื้นที่ตำบลเดิม (พ.ศ.2567-2568) มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง พบว่ามีการต่อยอดบทบาทของผู้นำองค์กรชุมชนในการเป็นวิทยากรและคณะทำงานในระดับต่าง ๆ มากขึ้น ขณะเดียวกันยังมีการพัฒนาศูนย์การเรียนรู้ของชุมชนให้มีความพร้อมและเป็นที่ยอมรับ สะท้อนจากจำนวนคณะศึกษาดูงานเฉลี่ย 15 คณะต่อปี ซึ่งสูงกว่าพื้นที่ตำบลใหม่ แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของพื้นที่ในการเป็นแหล่งเรียนรู้ การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการขยายผลการพัฒนาสู่ชุมชนอื่นได้

ทั้งนี้ สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) มีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย มุ่งให้ พอช. ปรับบทบาทจากการเป็นหน่วยงานสนับสนุนโครงการและติดตามผล ไปสู่การเป็นหน่วยงานที่เสริมสร้างขีดความสามารถขององค์กรชุมชนและระบบนิเวศการพัฒนาพื้นที่ โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

1) ปรับระบบประเมินให้สะท้อนระดับความเข้มแข็งและพัฒนาการของชุมชน โดยแยกการประเมินระหว่างสถานะการดำเนินงาน (Active Status) กับระดับขีดความสามารถและความสมบูรณ์ของระบบ

(Capability/Maturity) รวมถึงพัฒนาการ (Progression) เพื่อให้ผลการประเมินนำไปใช้กำหนดแนวทางสนับสนุนที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่ แทนการพิจารณาเพียงผ่านหรือไม่ผ่านเกณฑ์

2) เสริมสร้างความสามารถของชุมชนในการปรับตัวและรับมือกับความเปลี่ยนแปลง โดยยกระดับ Adaptive Capacity เป็นองค์ประกอบสำคัญของความเข้มแข็ง โดยใช้ประเด็นต่าง ๆ เช่น สังคมสูงวัย หนี้สิน ภัยพิบัติ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และเทคโนโลยี/AI เป็นบริบททดสอบความสามารถของชุมชนในการวิเคราะห์ความเสี่ยง เตรียมพร้อม ประสานทรัพยากร ตอบสนอง และปรับตัว

3) ยกระดับขีดความสามารถด้านดิจิทัลและระบบดูแลสมาชิกของชุมชน โดยส่งเสริม Digital & AI Readiness การใช้ข้อมูล การคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ความปลอดภัยทางไซเบอร์ และการใช้เทคโนโลยีเพื่อการตัดสินใจ พร้อมทั้งพัฒนาระบบคุ้มครองทางสังคมระดับชุมชนให้สามารถค้นหา เข้าถึง ช่วยเหลือ ส่งต่อ และติดตามกลุ่มเปราะบางได้จริง

4) ส่งเสริมการพึ่งพาและระดมทรัพยากรจากหลายแหล่ง พร้อมปรับการสนับสนุนตามระดับความเข้มแข็ง โดยมองทรัพยากรอย่างกว้างขวาง ทั้งงบประมาณ เงินร่วมลงทุน ทรัพยากรจาก อปท. ภาคเอกชน ภาควิชาการ ทุนชุมชน องค์ความรู้ และทรัพย์สินต่าง ๆ โดยเน้นให้การสนับสนุนของ พอช. สามารถเหนี่ยวนำทรัพยากรอื่นเข้าสู่พื้นที่ และจัดรูปแบบการสนับสนุนให้แตกต่างตามระดับพัฒนาการขององค์กร ตั้งแต่การสนับสนุนอย่างใกล้ชิดไปจนถึงการสนับสนุนเชิงยุทธศาสตร์และบทบาทพี่เลี้ยง รวมถึงมีกลไก Graduation เมื่อองค์กรมีความเข้มแข็งต่อเนื่อง

5) ยกระดับการพัฒนาจากระดับองค์กรสู่ระบบพื้นที่ และใช้การประเมินเพื่อการพัฒนา ควรประเมินทั้ง Organization Capability และ Area Ecosystem Capability เพื่อให้เห็นความสามารถขององค์กรแต่ละแห่งและความสามารถของภาคีในพื้นที่ในการทำงานร่วมกัน พร้อมปรับระบบประเมินจากการจัดอันดับหรือให้รางวัล ไปสู่การใช้ข้อมูลเพื่อวินิจฉัยปัญหา ออกแบบการพัฒนา และติดตามความก้าวหน้า โดยมุ่งให้ พอช. ทำหน้าที่เป็นผู้เชื่อมโยงภาคี องค์ความรู้ และนโยบาย ตลอดจนสร้างระบบที่สามารถดำเนินต่อและขยายผลได้ด้วยตนเอง

การบูรณาการแผนชุมชนเพื่อสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ครัวเรือนของผู้สูงอายุและกลุ่มเปราะบาง ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

วันที่ 6 กรกฎาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งโดยมีสภาองค์กรชุมชนตำบลเชียงหวาง เชื่อมโยงผู้นำชุมชนทั้ง 21 หมู่บ้าน ร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาตำบลที่ดี กำหนดแนวทางการพัฒนาพื้นที่ โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรเข้าสู่สังคมสูงวัย และผลกระทบจากการย้ายถิ่นของประชากรวัยแรงงาน ส่งผลให้สมาชิกครอบครัววัยแรงงานต้องออกไปทำงานนอกพื้นที่ ขณะที่ผู้สูงอายุยังคงอยู่ในชุมชนและทำหน้าที่ดูแลเด็กและเยาวชน ก่อให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย และความจำเป็นในการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุและเด็กในชุมชนอย่างเหมาะสม

ผลการดำเนินงานในพื้นที่ ชุมชนได้มีการนำข้อมูลสถานการณ์และกลุ่มเปราะบางในพื้นที่มาใช้เป็นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชน โดยมีการจัดทำฐานข้อมูลเพื่อระบุกลุ่มเป้าหมายและครัวเรือนที่ต้องได้รับการดูแล

พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบดูแลผู้สูงอายุเชิงรุก (Home Care) และการดูแลผู้สูงอายุและผู้ป่วยที่ต้องการการฟื้นฟูในชุมชน ตลอดจนส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุในการถ่ายทอดองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่คนรุ่นใหม่ ผ่านกลไกการเรียนรู้และกิจกรรมจากภูมิปัญญาของชุมชน เช่น การทอผ้า ส่งผลให้การจัดทำแผนพัฒนาชุมชนมีความสอดคล้องกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากร และมุ่งตอบสนองต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่อย่างเป็นระบบ

แผนพัฒนาชุมชนที่ดีจังหวัดอุดรธานี ดำเนินการ 6 ตำบล ประกอบด้วย (1) ตำบลบ้านก้อง อำเภอนายูง(2) ตำบลสร้อยพร้าว อำเภอหนองหาน (3) เทศบาลตำบลหนองไผ่ อำเภอเมือง (4) ตำบลมะเขือน้ำ อำเภอบ้านผือ (5) ตำบลจำปาโมง อำเภอบ้านผือ และ (6) ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ โดยแผนพัฒนาชุมชนที่ดีทั้ง 6 ตำบล มีการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตำบลในมิติต่างๆ เช่น มิติด้านสังคม มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และมิติด้านคุณภาพชีวิต เพื่อนำมาประมวลผลในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนที่ดี และมีการส่งเสริมให้มีการขับเคลื่อนยกระดับตำบลรูปธรรมในการขยายผลการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

ตัวอย่างแผนพัฒนาชุมชนที่ดีตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของตำบล - ตำบลเชียงหวางกำลังเผชิญการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างประชากรและคุณภาพชีวิต โดยมีสัดส่วนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น ขณะที่ประชากรวัยแรงงานย้ายถิ่น ส่งผลต่อโครงสร้างครัวเรือนและการดูแลกลุ่มเปราะบาง ประกอบกับประชาชนบางส่วนมีข้อจำกัดด้านรายได้และการประกอบอาชีพ การเข้าถึงตลาดและช่องทางการจำหน่ายสินค้าชุมชน รวมถึงความท้าทายด้านสุขภาพ โรคไม่ติดต่อเรื้อรัง และการดูแลผู้สูงอายุที่ต้องพึ่งพิง ขณะเดียวกัน พื้นที่ต้องเตรียมความพร้อมด้านการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ ตำบลมีทุนทางสังคม ผู้นำชุมชน เครือข่าย อสม. และภาคีในพื้นที่ที่เข้มแข็ง ซึ่งเป็นฐานสำคัญในการร่วมกันจัดทำแผนและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ

ข้อมูลแผนพัฒนาและนโยบายของรัฐ หรือของหน่วยงานอื่น ๆ ที่เป็นการสร้างโอกาสต่อพื้นที่

- **โครงการธนาคารสมองผู้สูงอายุเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาแก่เยาวชน** ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากโรงเรียนในพื้นที่ตำบลเชียงหวาง และ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดอุดรธานี ร่วมกำหนดหลักสูตรท้องถิ่น โดยส่งเสริมการถ่ายทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นของผู้สูงอายุสู่เด็กและเยาวชนผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง เช่น การมัดหมี่ การย้อมสีธรรมชาติ และการออกแบบลวดลายผ้า เพื่อสร้างการเรียนรู้ร่วมกันและลดช่องว่างระหว่างวัย โดยจัดเก็บและเผยแพร่องค์ความรู้ในรูปแบบดิจิทัล ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการบันทึกและเผยแพร่ภูมิปัญญาผ่านสื่อออนไลน์ พร้อมทั้งสร้างพื้นที่และกิจกรรมการมีส่วนร่วมระหว่างผู้สูงอายุและคนรุ่นใหม่ ซึ่งเป็นการใช้ศักยภาพและองค์ความรู้ของผู้สูงอายุในการถ่ายทอดภูมิปัญญา ต่อยอดสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างอาชีพและรายได้
- **โครงการยกระดับอัตลักษณ์ ผ้าทอพื้นเมืองบ้านเชียงหวาง สู่สากลด้วยนวัตกรรมการออกแบบการต่อยอดการท่องเที่ยวชุมชนด้านเกษตรอินทรีย์** โดยการวิจัยและพัฒนาลวดลาย (Heritage R&D) ร่วมกับ

ผู้เชี่ยวชาญจาก FTCDC LAB เพื่อวิเคราะห์โครงสร้างสีและลายผ้าดั้งเดิมจากภูมิปัญญาของผู้สูงอายุในตำบลซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี

- **โครงการจัดตั้งตลาดนัดดิจิทัลและศูนย์กระจายสินค้า OTOP ตำบลเชียงหวาง** โดยได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานีในการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าชุมชน “Chiang Wang OTOP Hub” ด้วยการปรับปรุงอาคารหรือพื้นที่ส่วนกลางของตำบลให้เป็นศูนย์กลางรวบรวม จัดแสดง และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมทั้งเป็นจุดพักและกระจายสินค้าสู่ผู้บริโภคผ่านระบบขนส่ง

แผนพัฒนาชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ด้านทรัพยากรมนุษย์

แนวทางการพัฒนา เสริมสร้างทักษะอาชีพและศักยภาพผู้นำเพื่อการพึ่งพาตนเอง

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : ด้านสังคมและวัฒนธรรม

แนวทางการพัฒนา ใช้ต้นทุนทางวัฒนธรรมสร้างความเข้มแข็งและรายได้ให้กับชุมชน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : ด้านเศรษฐกิจ

แนวทางการพัฒนา ขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนด้วยนวัตกรรม Circular Design และเกษตรมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แนวทางการพัฒนา การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาพ และสุขภาวะชุมชน

แนวทางการพัฒนา พัฒนาระบบดูแลสุขภาพเชิงรุกและสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ

การวางแผนการขับเคลื่อนงานในพื้นที่

การวางแผนการขับเคลื่อนงานในพื้นที่ ตำบลเชียงหวางจัดทำแผนพัฒนาชุมชนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2571–2575) โดยกำหนดการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ ทรัพยากรมนุษย์ สังคมและวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และคุณภาพชีวิต สุขภาพและสุขภาวะชุมชน พร้อมกำหนดโครงการสำคัญและกลไกการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชน ท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคีวิชาการ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง โดยมีแนวทางและกิจกรรมสำคัญในแต่ละมิติ ดังนี้

1) มิติทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมทักษะและศักยภาพของคนในพื้นที่ เช่น โครงการพัฒนาทักษะดิจิทัลสำหรับผู้นำชุมชนและวัยแรงงาน และ โครงการธนาคารสมองผู้สูงอายุเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญา ผ่านกิจกรรม Learning by Doing การจัด “วันภูมิปัญญา” และการจัดเก็บองค์ความรู้ในรูปแบบดิจิทัล

2) มิติสังคมและวัฒนธรรม ใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการสร้างความเข้มแข็งและรายได้ เช่น การยกระดับอัตลักษณ์ผ้าทอพื้นเมืองบ้านเชียงหวางสู่สากล ด้วยนวัตกรรมการออกแบบ Circular Design และการสร้างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน “บวร” เพื่อเชื่อมโยงบ้าน วัด และโรงเรียนในการดูแลเด็กและเยาวชน เพื่อให้อยู่ร่วมกันระหว่างวัยของชุมชน

3) มิติเศรษฐกิจ มุ่งสร้างรายได้และเพิ่มมูลค่าทรัพยากรในพื้นที่ เช่น การแปรรูปวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรเป็นผลิตภัณฑ์สร้างสรรค์ตามแนวทาง Circular Design รวมถึงการพัฒนาตลาดดิจิทัลและศูนย์กระจายสินค้า OTOP เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

4) มิติทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เน้นการบริหารจัดการน้ำและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น โครงการธนาคารน้ำใต้ดินระดับตำบล เพื่อแก้ปัญหาภัยแล้งและน้ำท่วมขัง และโครงการหมู่บ้านต้นแบบจัดการขยะเหลือศูนย์และลดการเผาในที่โล่ง โดยใช้การคัดแยกขยะ ธนาคารขยะ และการแปรรูปวัสดุเหลือใช้

5) มิติคุณภาพชีวิต สุขภาพ และสุขภาวะชุมชน มุ่งพัฒนาระบบดูแลสุขภาพเชิงรุกและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อสุขภาวะ เช่น โครงการพัฒนาระบบอาสาสมัครบริบาลเพื่อดูแลกลุ่มเปราะบางถึงบ้าน การส่งเสริมพื้นที่สร้างสรรค์และกิจกรรมด้านสุขภาพของคนในชุมชน

ตัวอย่างรายงานผลการดำเนินงานตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง

ตำบลเชียงหวาง อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี

1. มีผู้นำองค์กรชุมชนสามารถไปเป็นวิทยากรข้างนอก หรือมีบทบาทในคณะกรรมการ หรือคณะอนุกรรมการ หรือคณะทำงานชุดต่าง ๆ

นางญาณิน กองสุวรรณ์ ได้รับมอบแบบลายผ้าพระราชทานจากสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรีนารีรัตนราชกัญญา เพื่อนำมาพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาผ้าไทยให้เกิดคุณค่าและสร้างรายได้แก่ชุมชน โดยได้นำองค์ความรู้ด้านการทอผ้าและการแปรรูปผ้าที่ได้รับการถ่ายทอดจากผู้สูงอายุในพื้นที่ มาถ่ายทอดต่อให้แก่กลุ่มแม่บ้านและเยาวชนในชุมชน ผ่านการเป็นวิทยากรและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้านการทอผ้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากผ้า เพื่อส่งต่อภูมิปัญญาท้องถิ่นจากรุ่นสู่รุ่น ควบคู่กับการสร้างทักษะอาชีพ สร้างรายได้ และเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ของชุมชน

2. ตำบล/ชุมชนได้รับการสนับสนุนทรัพยากร/งบประมาณ จากหน่วยงานภาครัฐ หรือภาคเอกชน

สำนักงานพาณิชย์จังหวัดอุดรธานี สนับสนุนด้าน การพัฒนามาตรฐานสินค้า การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และเครือข่ายด้านการตลาด และ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเพ็ญ สนับสนุนด้าน มาตรฐานสินค้า การเชื่อมโยงตลาด และการจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) เพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ชุมชน

3. ตำบล/ชุมชนเป็นแหล่งสาธิต ศึกษา ดูงาน หรือศูนย์การเรียนรู้ของบุคคลภายนอก ชุมชนเป็นแหล่งศึกษาดูงาน : ศูนย์เรียนรู้และศูนย์กระจายสินค้า OTOP ตำบลเชียงหวาง เป็นพื้นที่รวบรวมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านการประกอบอาชีพและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการทอผ้าและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ ถ่ายทอดองค์ความรู้จากผู้สูงอายุและปราชญ์ชุมชนสู่เด็ก เยาวชน และคนรุ่นใหม่ ผ่านการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง พร้อมต่อยอดภูมิปัญญาสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์ สร้างอาชีพและรายได้ให้แก่ชุมชน อีกทั้งเป็นพื้นที่สำหรับบุคคลภายนอกและหน่วยงานต่าง ๆ เข้ามาศึกษาเรียนรู้และดูงาน

1.2 โครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco - system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน เป็นการพัฒนาและเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco - system) ที่เหมาะสมของชุมชนท้องถิ่นในการสร้างครอบครัวและดูแลสมาชิกในชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและชุมชนที่น่าอยู่สำหรับคนทุกช่วงวัย (Community for All) ในการเตรียมพร้อมของชุมชนรองรับการเปลี่ยนแปลงด้านต่าง ๆ ในทุกมิติ โดยการมีส่วนร่วมของขบวนองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนในการเชื่อมโยงและบูรณาการความร่วมมือระหว่างขบวนองค์กรชุมชน หน่วยงานและภาคีพัฒนาในพื้นที่ระดับตำบล จังหวัด กลุ่มจังหวัด และภาค เป้าหมาย 100 ตำบล ภายใต้ 3 กิจกรรม ดังนี้

1) พัฒนาชุมชนน่าอยู่สำหรับคนทุกช่วงวัย (Community for All) ในการอยู่ร่วมกัน

(1.1) จัดทำข้อมูลพื้นฐานชุมชน กลุ่มผู้มีรายได้น้อย กลุ่มเปราะบาง ปัญหาความต้องการ

(1.3) รวมกลุ่มกิจกรรมในชุมชนในการเสริมสร้างสุขภาวะชุมชน ทั้งสุขภาพกาย – ใจของคนในชุมชน เช่น กลุ่มเด็กและเยาวชน กลุ่มผู้สูงอายุ กลุ่มสุขภาพ

2) พัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนในการพัฒนาอาชีพ และเตรียมความพร้อมชุมชนพร้อมรับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง

(2.1) พัฒนาความรู้ ทักษะการประกอบอาชีพ/สร้างอาชีพในชุมชน และยกระดับรายได้ การจัดการด้านการเงินครัวเรือน และสมทบงบประมาณในการประกอบอาชีพ

(2.2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ/องค์กรการเงิน พัฒนาผลผลิตของชุมชน และช่องทางการตลาด เช่น การปลูกผักปลอดสารพิษในชุมชน (เพิ่มรายได้ ลดรายจ่าย) แปรรูปผลิตภัณฑ์ในชุมชน โดยใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทุนในชุมชน

(2.3) พัฒนาระบบการช่วยเหลือและเฝ้าระวังความปลอดภัยในชุมชน เตรียมความพร้อมรับมือกับสถานการณ์เปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบในชุมชน เช่น สภาพภูมิอากาศ ภัยพิบัติ สังคมสูงวัย ฯลฯ รูปแบบการเตือนภัย/ดูแลช่วยเหลือกลุ่มคนเปราะบาง เช่น ผู้สูงอายุ ผู้ป่วยติดเตียง /เฝ้าระวังความปลอดภัยในชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

(2.4) พัฒนาศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลง/คนรุ่นใหม่ในระดับตำบล (เฉลี่ยตำบลละ 10 คน)

3) พัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมในชุมชน

(3.1) พัฒนาและฟื้นฟูสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติ พื้นที่สีเขียวในชุมชน และป่าชุมชน

(3.2) จัดการสิ่งแวดล้อมในชุมชน เช่น การจัดการขยะ แปลงขยะเป็นรายได้ การจัดการน้ำเสีย มลพิษและสิ่งแวดล้อมในชุมชน เป็นต้น

การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน ปีงบประมาณ 2569 ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 148 ตำบล ใน 55 จังหวัด รายละเอียดดังนี้

ภาค	จังหวัด	จำนวนตำบล
ภาคเหนือ	17	34
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	4	34
ภาคกลางและตะวันตก	7	25
ภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก	13	25
ภาคใต้	14	30
รวม	**55**	**148**

ผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco - system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน

ศูนย์เรียนรู้บ้านโคกจุฬา อำเภอเสนา พื้นที่ต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนตามแนวทาง Eco-system

วันที่ 7 กรกฎาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่ ศูนย์เรียนรู้บ้านโคกจุฬา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาซึ่งเกิดศูนย์เรียนรู้บ้านโคกจุฬา เป็นพื้นที่ต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนตามแนวทาง Eco-system โดยมีกิจกรรมที่รองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัย เช่น การจัดโรงเรียนผู้สูงอายุ การฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ การทำเครื่องจักสาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีทักษะ สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และสร้างรายได้เสริม นอกจากนี้ ศูนย์เรียนรู้ยังเป็นพื้นที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ของคนต่างวัย การจัดการพื้นที่เกษตรและแปลงผักรวม ตลอดจนการจัดแสดงนิทรรศการในโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน และคนในชุมชน และสามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดด้านอาชีพ สร้างรายได้และการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง

“มหกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต 5 ดี วิถีเมือง-บูรพา ด้วยระบบ ECO-SYSTEM 2026”

วันที่ 24 สิงหาคม 2569 พอช. จัดงาน “มหกรรมพัฒนาคุณภาพชีวิต 5 ดี วิถีเมือง-บูรพา ด้วยระบบ ECO-SYSTEM 2026” เพื่อนำเสนอผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากร ฯ ในการยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจฐานรากในพื้นที่ภาคตะวันออก ให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรม “ตลาดชุมชน ECO-SYSTEM” ซึ่งเป็นรูปแบบกิจกรรมและผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนจากโครงการ และนำไปต่อยอดให้เกิดการสร้างงาน สร้างอาชีพ และเสริมรายได้ครัวเรือนให้แก่คนในชุมชน โดยองค์กรชุมชนได้ร่วมมือกับ 10 ภาคีเครือข่ายในการนำองค์ความรู้ ทรัพยากร และความเชี่ยวชาญของแต่ละภาคมาสนับสนุนและต่อยอดการดำเนินงานของชุมชน เกิดการพัฒนาอาชีพ รายได้ และคุณภาพชีวิตอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

1.3 สนับสนุนการพัฒนาจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเอง 77 จังหวัด โดยเป็นแนวทางที่มุ่งเสริมสร้างศักยภาพของจังหวัดในการบริหารจัดการทรัพยากรและนโยบายอย่างอิสระ โดยเน้นการทำงานแบบบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาสังคม เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้ตรงกับบริบทเฉพาะของแต่ละจังหวัด อีกทั้งยังส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการกำหนดแผนงานและนโยบาย พัฒนาขบวนองค์กรชุมชนให้มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนนโยบายจากฐานราก และลดการพึ่งพาการกำกับจากส่วนกลาง เพื่อให้จังหวัดสามารถจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

การดำเนินงานไตรมาส 4 การขับเคลื่อนจังหวัดบูรณาการสู่จังหวัดจัดการตนเอง ครอบคลุมพื้นที่ 77 จังหวัด ใน 5 ภาค โดยมีรายละเอียด ดังนี้

4 ประเภท	จังหวัด	สาระสำคัญ
จังหวัดบูรณาการสู่จังหวัดจัดการตนเอง (21 จังหวัด)	**ภาคเหนือ:** 6 จังหวัด พิษณุโลก, นครสวรรค์, เชียงใหม่, แม่ฮ่องสอน, เชียงราย, พะเยา **ภาคอีสาน:** 3 จังหวัด ขอนแก่น, มหาสารคาม, อำนาจเจริญ **ภาคกลางและตะวันตก:** 3 จังหวัด ชัยนาท, เพชรบุรี, สุพรรณบุรี **ภาคใต้:** 8 จังหวัด นครศรีธรรมราช, พัทลุง, ชุมพร, ปัตตานี, พังงา, ภูเก็ต, กระบี่, สตูล **ภาคกทม.และตะวันออก:** 1 จังหวัด ตราด	จังหวัดมีความพร้อมสูง มีกลไกจังหวัดและภาคีเครือข่ายเข้มแข็ง เชื่อมโยงแผนภาคประชาชนกับแผนจังหวัด ใช้ฐานข้อมูลในการวางแผนและติดตามผล สามารถบริหารจัดการงานพัฒนาได้ด้วยตนเอง โดย พอช. ทำหน้าที่หนุนเสริมเชิงวิชาการและการเชื่อมโยงเครือข่าย
จังหวัดบูรณาการต่อเนื่อง (20 จังหวัด)	**ภาคเหนือ:** 3 จังหวัด เพชรบูรณ์, สุโขทัย, อุตรดิตถ์	จังหวัดมีระบบการทำงานที่ดี มีกลไกจังหวัดและภาคีที่เข้มแข็ง เชื่อมโยงแผนกับหน่วยงานภาครัฐ ใช้ข้อมูลใน

4 ประเภท	จังหวัด	สาระสำคัญ
	ภาคอีสาน: 7 จังหวัด หนองบัวลำภู, นครพนม, ร้อยเอ็ด, กาฬสินธุ์, นครราชสีมา, บุรีรัมย์, ศรีสะเกษ **ภาคกลางและตะวันตก:** 4 จังหวัด สมุทรสงคราม, สระบุรี, กาญจนบุรี, ลพบุรี **ภาคใต้:** 2 จังหวัด ตรัง, นราธิวาส **ภาคกทม.และตะวันออก:** 4 จังหวัด ระยอง, กรุงเทพมหานคร, ปทุมธานี, ฉะเชิงเทรา	การวางแผนและติดตามผล พร้อมยกระดับสู่จังหวัดจัดการตนเอง
จังหวัดบูรณาการขยายผล (26 จังหวัด)	**ภาคเหนือ :** 8 จังหวัด ตาก, กำแพงเพชร, พิจิตร, อุทัยธานี, ลำพูน, ลำปาง, แพร่, น่าน **ภาคอีสาน:** 7 จังหวัด ชัยภูมิ, บึงกาฬ, อุบลราชธานี, หนองคาย, สกลนคร, สุรินทร์, ยโสธร **ภาคกลางและตะวันตก:** 5 จังหวัด สมุทรสาคร, พระนครศรีอยุธยา, ประจวบคีรีขันธ์, สิงห์บุรี, อ่างทอง **ภาคใต้:** 3 จังหวัด สุราษฎร์ธานี, ยะลา, ระนอง **ภาคกทม.และตะวันออก:** 3 จังหวัด สระแก้ว, ปราจีนบุรี, นครปฐม	จังหวัดอยู่ในระยะสร้างความเข้มแข็ง ขยายเครือข่ายภาคี พัฒนากลไกจังหวัด จัดทำแผนพัฒนาภาคประชาชน เชื่อมโยงกับแผนจังหวัด และพัฒนาระบบฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขับเคลื่อนงาน
จังหวัดเตรียมการพัฒนา (10 จังหวัด)	**ภาคอีสาน:** 3 จังหวัด เลย, อุดรธานี, มุกดาหาร **ภาคกลางและตะวันตก:** 3 จังหวัด ราชบุรี, นนทบุรี, สมุทรปราการ **ภาคใต้:** 1 จังหวัด สงขลา **ภาคกทม.และตะวันออก:** 3 จังหวัด ชลบุรี, นครนายก, จันทบุรี	จังหวัดอยู่ในระยะวางรากฐาน เน้นสร้างกลไกจังหวัดพัฒนาภาคี จัดทำแผนพัฒนาภาคประชาชน จัดเก็บฐานข้อมูล และพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ เพื่อเตรียมยกระดับสู่จังหวัดบูรณาการขยายผล

จากการดำเนินงานสนับสนุนการขับเคลื่อนจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเองในพื้นที่รวมทั้งสิ้น 77 จังหวัด พบว่า มีความก้าวหน้าในการพัฒนาและจัดการตนเองของจังหวัดในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และการเสริมสร้างศักยภาพขบวนองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้

1) ศูนย์ประสานงานหรือสำนักงานของขบวนองค์กรชุมชน ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการบริหารจัดการข้อมูล ประสานภาคี และขับเคลื่อนแผนงานของภาคประชาชนอย่างเป็นระบบ

2) โครงสร้างคณะทำงานร่วมระดับจังหวัด ประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม ร่วมกันวางทิศทางการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ

3) แผนพัฒนาพื้นที่ของภาคประชาชน ระยะ 3–5 ปี และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างคณะทำงาน นำไปสู่กระบวนการจัดทำแผนบูรณาการประเด็นงานสำคัญ เช่น ที่อยู่อาศัย สวัสดิการชุมชน เศรษฐกิจฐานราก การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และประเด็นเฉพาะของพื้นที่ เพื่อให้เกิดทิศทาง การพัฒนาที่สอดคล้องกันทั้งในระดับจังหวัดและระดับชุมชน

4) มีรูปธรรมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของจังหวัด เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้เดือดร้อน แก้ไขปัญหาหนี้สิน และพัฒนาอาชีพตามศักยภาพพื้นที่ ซึ่งช่วยให้จังหวัดสามารถขับเคลื่อนการจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์ที่จับต้องได้ในระดับชุมชน

มหกรรมสมัชชาองค์กรชุมชนจังหวัดนครปฐม ปี 2569

จังหวัดนครปฐม ซึ่งอยู่ในระดับ จังหวัดบูรณาการขยายผล ได้ดำเนินการขับเคลื่อนงานเพื่อสร้างความเข้มแข็งของขบวนองค์กรชุมชนในระดับจังหวัดอย่างต่อเนื่อง โดยมุ่งพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันระหว่างองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายต่าง ๆ เพื่อเชื่อมโยงการพัฒนาจากระดับชุมชนสู่ระดับจังหวัด โดยมีการจัดงาน **“มหกรรมสมัชชาองค์กรชุมชนจังหวัดนครปฐม ปี 2569”** เมื่อวันที่ 23 กรกฎาคม 2569 ณ วัดบางช้างเหนือ อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภายใต้แนวคิด *“เชื่อมพลังองค์กรชุมชน สร้างนวัตกรรมท้องถิ่น ขับเคลื่อนนครปฐมสู่ความยั่งยืน”* ซึ่งเป็นเวทีสำคัญในการเชื่อมโยงความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ เพื่อร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัด

ภายในงานมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และบูรณาการการทำงานร่วมกันของเครือข่ายองค์กรชุมชน กองทุนสวัสดิการชุมชน โครงการบ้านมั่นคง และหน่วยงานภาคีระดับจังหวัด อาทิ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด และสำนักงาน ป.ป.ช. ภาค 7 สะท้อนให้เห็นถึงการขยายเครือข่ายความร่วมมือและการพัฒนากลไกการทำงานร่วมกันในระดับจังหวัดอย่างเป็นรูปธรรม

นอกจากนี้ ยังมีการนำเสนอข้อเสนอการพัฒนาและบทเรียนจากพื้นที่ต้นแบบของ 10 ตำบล เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำและพัฒนา แผนพัฒนาภาคประชาชนระดับจังหวัด ให้สามารถเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดและแผนของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งเป็นฐานข้อมูลสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในระยะต่อไป และร่วมกันประกาศ **“ปฏิญญาความร่วมมือการขับเคลื่อนงานขบวนองค์กรชุมชนจังหวัดนครปฐม ปี 2570”** เพื่อยืนยันเจตนารมณ์ในการพัฒนากลไกจังหวัด สร้างความร่วมมือระหว่างภาคส่วน และผลักดันการพัฒนาจังหวัดสู่การจัดการตนเองอย่างยั่งยืน

1.4 ศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง และใช้เป็นเครื่องมือสะท้อนระดับการจัดการตนเองและการวางแผนพัฒนาของชุมชน เป็นการพัฒนาเครื่องมือเพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนในระดับพื้นที่

การดำเนินงานไตรมาส 4 จากการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง 4 มิติ เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้เป็นเครื่องมือให้กับขบวนองค์กรชุมชน ในการวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ และจะเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาตำบลในมิติต่าง ๆ ดังนี้

1) ชุมชนมีเครื่องมือในการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่อย่างเป็นระบบ ครอบคลุม 4 มิติ 101 ตัวชี้วัด โดยชุมชนสามารถวิเคราะห์จุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ เพื่อนำไปกำหนดแนวทางการพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เกิดกระบวนการเรียนรู้และการมีส่วนร่วมของผู้นำองค์กรชุมชน และภาคี ในการร่วมคิด วางแผน และแก้ไขปัญหาของพื้นที่ ตลอดจนมีข้อมูลประกอบการวางแผนพัฒนาตำบลและการจัดการตนเอง รวมถึงเป็นฐานในการเชื่อมโยงความร่วมมือกับหน่วยงานภาคีเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตในพื้นที่

2) สถาบันฯ มีข้อมูลและเครื่องมือในการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่อย่างเป็นระบบ ทำให้เห็นจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา และบริบทของชุมชนใน 4 มิติ เพื่อนำไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทาง วางแผน และตัดสินใจสนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชน

นอกจากนี้ สถาบันฯ จัดทำรายงานผลการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง ปี 2569 ซึ่งรวบรวมผลการศึกษา กระบวนการพัฒนาตัวชี้วัด ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และรายละเอียดตัวชี้วัดที่พัฒนาขึ้น เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินความเข้มแข็งของตำบล การวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ และการวางแผนพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการยกระดับประสิทธิภาพการสนับสนุนของสถาบันฯ และการพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของชุมชนต่อไป

การทดสอบและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็งจากการทดลองใช้ในพื้นที่

ชุมชนรุ่งมณีพัฒนา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร

วันที่ 4 กรกฎาคม 2569 พอช.มีการลงพื้นที่เพื่อทดสอบการใช้เครื่องมือตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งและกระบวนการประเมินศักยภาพชุมชนในบริบทพื้นที่จริง โดยร่วมรับฟังผลการดำเนินงานของชุมชน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และรวบรวมข้อเสนอแนะจากผู้เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินให้มีความเหมาะสม และสามารถสะท้อนศักยภาพและบริบทของชุมชน

โดยชุมชนสามารถนำผลการประเมินศักยภาพจากการใช้ตัวชี้วัดชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่จริง และนำไปใช้เป็นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนและกำหนดทิศทางการขับเคลื่อนงานในปี 2570 โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาจากจุดแข็ง จุดที่ควรพัฒนา ปัญหา และความต้องการของพื้นที่ ให้สอดคล้องกับบริบทและศักยภาพของชุมชน

2. การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น

2.1 สนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน เป็นการดำเนินโครงการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยในโครงการที่อยู่อาศัยทั้งในเขตเมืองและชนบท สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและส่งเสริมให้เกิดรายได้ในชุมชน ซึ่งเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนและชุมชน ผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ พร้อมทั้งเสริมพลังให้องค์กรชุมชนสามารถจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วมและพึ่งพาตนเอง

โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม 2568 เห็นชอบแผนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ภายใต้กรอบวงเงิน 157,000 ล้านบาท เพื่อสนับสนุนการประกอบอาชีพของประชาชน การลดผลกระทบทางเศรษฐกิจ และการสร้างความเข้มแข็งของระบบเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งสถาบัน ฯ ได้รับการจัดสรรงบกลางตามแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน งบประมาณ 29.6000 ล้านบาท เป้าหมาย 270 องค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยในโครงการที่อยู่อาศัยและสมาชิกในองค์กรชุมชน และสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนและชุมชนผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยเป็นการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี 2568 ซึ่งสนับสนุนโครงการและงบประมาณให้กับองค์กรชุมชนรวม 441 องค์กร ครอบคลุมสมาชิก 16,664 คน ใน 5 ภาค

ภาค	องค์กรผู้รับผลประโยชน์	สมาชิกเข้าร่วม	งบประมาณ
(1) ภาคเหนือ	78 องค์กร	3,226 คน	5,490,000 บาท
(2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	80 องค์กร	3,129 คน	5,640,000 บาท
(3) ภาคใต้	76 องค์กร	3,250 คน	5,480,000 บาท
(4) ภาคกลางและตะวันตก	97 องค์กร	3,117 คน	5,600,000 บาท
(5) ภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก	110 องค์กร	3,942 คน	7,050,000 บาท
โครงการติดตามประเมินผล	-	-	500,000 บาท
รวม	**441 องค์กร**	**16,664 คน**	**29,760,000 บาท**

สถาบันฯ ดำเนินการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานองค์กรชุมชนที่ได้รับการสนับสนุนงบประมาณอย่างต่อเนื่อง ผ่านระบบติดตามและประเมินผล (App Sheet) โดยความร่วมมือของทีมติดตามประเมินผลจาก คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายทั้งสมาชิกและองค์กรชุมชน พร้อมทั้งมีการรายงานผลในระดับรายเดือนและรายไตรมาส โดยรายงานผลรายเดือนภายใน 15 วัน นับแต่สิ้นสุดระยะเวลาในแต่ละเดือน เพื่อประมวลผลข้อมูลในเชิงลึก และจัดทำ Dashboard เชิงนโยบายสำหรับใช้ในการติดตามภาพรวมและสนับสนุนการตัดสินใจในระดับบริหาร

การติดตามผลไตรมาส 4 พบว่า การดำเนินโครงการสามารถสร้างผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกและองค์กรชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์หัตถกรรม และการท่องเที่ยวชุมชน ช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และ

ต่อยอดทุนทางสังคมของชุมชน ส่งผลให้เกิดรายได้รวม 70,742,017 บาท และได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่นเป็นมูลค่า 4,380,658 บาท ขณะเดียวกันสมาชิกสามารถลดรายจ่ายได้ 37,066,612 บาท เฉลี่ย 250.29 บาทต่อคนต่อเดือน มีสมาชิกที่ลดรายจ่ายได้อย่างน้อยหนึ่งเดือน 8,352 คน (ร้อยละ 50.76) มูลค่าส่วนนี้เกิดจากการนำอาหาร ผลผลิต หรือของใช้ที่ผลิตเองมาใช้ทดแทนการซื้อ รวมถึงการประหยัดวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ จึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการรายจ่ายของสมาชิกที่เกิดขึ้นควบคู่กับการสร้างรายได้

ทั้งนี้ ทีมประเมินลงพื้นที่ติดตามประเมินผลกรณีศึกษา 6 พื้นที่ โดยพิจารณาจากโครงการที่มีผลการดำเนินงานเด่นในด้านการเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และการมีเครือข่ายร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน และโครงการที่พบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินโครงการ เพื่อศึกษาว่ากิจกรรมและวิธีจัดการใดช่วยให้เกิดผลและเงื่อนไขใดสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับพื้นที่อื่นได้ พื้นที่ที่คัดเลือกประกอบด้วยโครงการในจังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม และกระบี่ จังหวัดละ 2 แห่ง โดยทั้ง 6 แห่ง มีสมาชิกในฐานข้อมูลการติดตามรวม 285 คน รายละเอียด ดังนี้

โครงการ	พื้นที่ตั้ง	สมาชิก (คน)	รายได้ระดับองค์กร (บาท)	รายได้ของสมาชิก (บาท)	ลดรายจ่าย (บาท)
1) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (เพาะเห็ดโคนน้อย)	อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่	60	689,550	1,218,550	805,230
2) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน ตำบลห้วยทราย อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่ (พืชผักอินทรีย์และปุ๋ยหมัก)	อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่	53	237,720	464,230	210,440
3) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน สภาองค์กรชุมชนตำบลทุ่งลูกนก (แปรรูปอาหารและส่งเสริมอาชีพ)	อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม	32	34,901	39,498	47,710
4) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน สหกรณ์เคหสถานคลองจินดา จำกัด (ปลูกผักปลอดภัยและแปรรูปอาหาร)	อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม	22	28,690	58,740	59,610
5) โครงการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย บ้านมั่นคงสหกรณ์การเกษตรกระบี่น้อยพัฒนา จำกัด (พัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกล้วย)	อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	63	99,040	80,590	30,830
6) โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลเขาคราม (พัฒนาการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์ชุมชน)	อำเภอเมืองกระบี่ จังหวัดกระบี่	55	1,320,937	1,192,405	282,090

จากการติดตามประเมินผล 6 พื้นที่ พบว่า โครงการสามารถสร้างรายได้ ลดรายจ่าย และเพิ่มโอกาสทางเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกและองค์กรชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยความสำเร็จเกิดจากการต่อยอดทุนและอาชีพเดิมของชุมชนควบคู่กับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่าย ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสามารถพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น

การติดตามการดำเนินโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
ภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน

วันที่ 12 กรกฎาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่ตำบลหนองจอก อำเภอบ้านไร่ จังหวัดอุทัยธานี เพื่อติดตามและสรุปผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน โดย กลุ่มพริกแกงสิงห์หนองจอก ได้พัฒนาและต่อยอดการแปรรูปผลิตภัณฑ์พริกแกงจากภูมิปัญญาและวัตถุดิบที่มีอยู่ในชุมชน มีสมาชิกเข้าร่วมกลุ่มจำนวน 35 คน และได้รับงบประมาณสนับสนุนจำนวน 60,000 บาท สมาชิกกลุ่มมีช่องทางในการสร้างรายได้ทั้งจากการแปรรูปพริกแกงและการปลูกวัตถุดิบเพื่อจำหน่ายให้แก่กลุ่ม ได้แก่ พริก ข่า ตะไคร้ กระชาย และมะกรูด ส่งผลให้เกิดการเชื่อมโยงกิจกรรมทางเศรษฐกิจภายในชุมชนและกระจายรายได้ไปยังสมาชิกที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต

พอช. มีการพัฒนาศักยภาพด้านการผลิตผ่านการจัดหาวัสดุและอุปกรณ์สำหรับการแปรรูป รวมถึงการพัฒนาระบบบรรจุภัณฑ์และแนวทางการขยายตลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและรองรับความต้องการของผู้บริโภคที่เพิ่มขึ้น โดยมีแหล่งตลาดรองรับ ได้แก่ ร้านค้าชุมชนและตลาดนัดชุมชน ส่งผลให้กลุ่มมีศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และขยายกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนมากขึ้น รวมถึงสมาชิกสามารถใช้ทุนและวัตถุดิบในชุมชนมาต่อยอดเป็นอาชีพและรายได้

2.2 การสนับสนุนพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการชุมชน เป็นการเสริมสร้างทักษะขายสินค้าหรือบริการของชุมชนสู่ตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ เพิ่มโอกาสทางการตลาด ขยายฐานลูกค้า และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับชุมชน รวมถึง ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการพัฒนาศักยภาพการจัดการและการผลิตภายในเครือข่าย เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล ช่วยยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างรายได้ที่เพิ่มขึ้นจากการเป็นผู้ประกอบการให้กับคนในชุมชน ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมาย 100 องค์กร

การดำเนินงานปี 2569 สนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการชุมชน ใน 5 ภาค จำนวน 117 องค์กร 236 คน เน้นการเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการตลาด การวางแผนธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ตลอดจนการประยุกต์ใช้ AI เพื่อวิเคราะห์ตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และพัฒนาแนวทางการสื่อสารการตลาดอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยยกระดับศักยภาพผู้ประกอบการชุมชนให้สามารถแข่งขันในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน

ผลการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการชุมชน

วันที่ 19 สิงหาคม 2569 พอช. ร่วมกับสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) และเดอะ ทีซิส (TSIS) ดำเนินโครงการ “Social Innovation Village: Idea Hacks 2026” เพื่อสนับสนุนชุมชนในการยกระดับแนวคิดนวัตกรรมจากปัญหาและบริบทจริงในพื้นที่ สู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถต่อยอดเป็นธุรกิจชุมชน และเตรียมความพร้อมในการเข้าถึงแหล่งทุนสนับสนุนจากภาครัฐและเอกชนในอนาคตโดยผู้เข้าร่วมโครงการผ่านกระบวนการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการชุมชนด้วยการใช้นวัตกรรมในการยกระดับสินค้า/ผลิตภัณฑ์

โดยทีม FANADA บ้านเจ๊ะเด็ง จังหวัดนราธิวาส ที่เป็นทีมที่ พอช.ให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการชุมชน **ได้รับ รางวัล “ดีเยี่ยม”** จากการนำปัญหาข้อจำกัดด้านการขนส่งสินค้าชุมชนมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมบรรจุภัณฑ์ที่เอื้อต่อการเดินทางและการนำสินค้าไปใช้หรือส่งต่อ พร้อมทั้งพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์น้ำจิ้ม ซึ่งเป็นผลการดำเนินงานของสถาบัน ฯ ในการสนับสนุนและสร้างความพร้อมให้ชุมชนนำปัญหา ทุน และบริบทในพื้นที่มาต่อยอดเป็นแนวคิดนวัตกรรมและพัฒนาสู่ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพทางธุรกิจ ควบคู่กับการเสริมองค์ความรู้ด้านการตลาด การบริหารต้นทุน ฐานข้อมูลนวัตกรรม การสร้างเครือข่าย และการขยายผลเพื่อเพิ่มโอกาสในการพัฒนาธุรกิจชุมชนและสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างต่อเนื่อง

การติดตามผลการดำเนินงาน องค์กรที่เคยได้รับการพัฒนาทักษะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

พัฒนาเครื่องมือและแนวทางการติดตามประเมินผลการพัฒนาทักษะด้านการตลาดดิจิทัลขององค์กรชุมชน โดยใช้แบบติดตามผลผ่านระบบ Google Form เพื่อประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการอบรม ทั้งนี้ ใน ไตรมาสที่ 4 มีองค์กรชุมชนตอบแบบติดตามผลแล้ว 42 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 84 ของกลุ่มเป้าหมาย 50 องค์กร โดยสถาบันฯ จะรวบรวมผลการพัฒนาศักยภาพขององค์กรเพื่อนำไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และกำหนดแนวทางการสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่

การติดตามผลการดำเนินงานขององค์กรชุมชนที่เคยได้รับการพัฒนาทักษะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

โรงสีข้าวชุมชนตำบลศรีสำราญ อำเภอคอนสวรรค์ จังหวัดชัยภูมิ

ขบวนองค์กรชุมชนมีการนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การตลาด และระบบบริหารจัดการขององค์กร โดยการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ข้าวคาร์บอนต่ำ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเชื่อมโยงผู้บริโภคทั้งในพื้นที่อื่นๆ ที่มีมาตรฐาน รวมถึงชุมชนมีการพัฒนาระบบบัญชีและการเงิน การจัดทำข้อมูลต้นทุนและแหล่งที่มาของผลผลิตที่เป็นระบบ สามารถตรวจสอบและนำไปใช้ประกอบการวางแผนการผลิต การบริหารจัดการ และการกำหนดแนวทางการตลาดขององค์กรได้

โดยองค์กรมีศักยภาพในการนำความรู้และทักษะด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการตลาดมาต่อยอด โดยมุ่งยกระดับผลิตภัณฑ์ข้าวชุมชนให้มีคุณภาพและมาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของตลาด พร้อมทั้งพัฒนาระบบบริหารจัดการด้านบัญชีและการเงิน การจัดทำเอกสาร และการจัดเก็บข้อมูลแหล่งที่มาของผลผลิตให้มีความเป็นระบบ เพื่อรองรับการเชื่อมโยงกับผู้บริโภคและตลาดที่มีมาตรฐาน ทั้งนี้ องค์กรได้ประยุกต์ใช้แนวคิดการผลิตข้าวคาร์บอนต่ำในการพัฒนากระบวนการผลิต โดยคำนึงถึงมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมและแนวโน้มความต้องการของตลาดสินค้ายั่งยืน ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ สร้างโอกาสทางการตลาด และเสริมศักยภาพการดำเนินงานขององค์กรชุมชนในระยะต่อไป

3. การสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท

เป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบทตามแผนแม่บทการพัฒนาที่อยู่อาศัยระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) ซึ่งเป็นนโยบายสำคัญของรัฐบาล โดยมีการดำเนินงานพัฒนาที่อยู่อาศัยผ่านโครงการต่างๆ ดังนี้

3.1 โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย “บ้านมั่นคง” *(เป้าหมาย 3,370 ครัวเรือน)* ครัวเรือนผู้มีรายได้น้อยเกิดการรวมกลุ่มในการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย โดยสนับสนุนโครงการและงบประมาณในการพัฒนาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค และขบวนองค์กรชุมชน จำนวน 4,241 ครัวเรือน 154 ชุมชน จำแนกเป็นชุมชนเมือง 512 ครัวเรือน 12 ชุมชน และชนบท 3,729 ครัวเรือน 142 ชุมชน วงเงินอนุมัติรวม 263.12 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย “บ้านมั่นคง”
“บ้านที่มากกว่าบ้าน” สร้างความมั่นคงให้กลุ่มเปราะบาง เสริมความเข้มแข็งให้ชุมชน

วันที่ 13 กรกฎาคม 2569 พอช.ร่วมพิธียกเสาเอกโครงการบ้านมั่นคงชนบท ณ ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย มีสมาชิก/ครัวเรือนที่ได้รับประโยชน์จากการพัฒนา จำนวน 146 ครัวเรือน ครอบคลุมการพัฒนาที่อยู่อาศัย ระบบสาธารณูปโภคและทางระบายน้ำในชุมชน การส่งเสริมและพัฒนากลุ่มอาชีพ และการจัดทำแผนผังการจัดการภัยพิบัติระดับตำบล ส่งผลให้ครัวเรือนที่เข้าร่วมโครงการมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและปลอดภัย มีระบบสาธารณูปโภคที่เหมาะสม สามารถเตรียมความพร้อมและรับมือกับภัยพิบัติในพื้นที่ได้ดียิ่งขึ้น ควบคู่กับการพัฒนาด้านอาชีพและการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน

วันที่ 15 กรกฎาคม 2569 พอช. ร่วมกับกรมความร่วมมือระหว่างประเทศ (TICA) กระทรวงการต่างประเทศ จัดหลักสูตรฝึกอบรมระดับนานาชาติ “Community-Led Housing Development and Collective Housing in Thailand” ภายใต้กรอบ Annual International Training Course (AITC) เพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยตามแนวทางโครงการบ้านมั่นคง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 11 (SDG 11) มีผู้เข้าร่วมอบรม จำนวน 23 คน จาก 12 ประเทศทั่วโลก

โดยนำเสนอกระบวนการพัฒนาที่มีชุมชนเป็นแกนหลัก (People-Driven Process) ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการสำรวจ ออกแบบ วางผัง จัดการทุนและระบบการเงินชุมชน ตลอดจนบริหารจัดการที่อยู่อาศัยและที่ดินร่วมกัน ผ่านการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎีและการลงพื้นที่จริง ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์ด้านการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย และเกิดเครือข่ายความร่วมมือด้านการพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัยระหว่างประเทศ รวมถึงเกิดการขยายผลและประยุกต์ใช้แนวทางบ้านมั่นคงผ่านเครือข่าย Asian Coalition for Housing Rights (ACHR) และโครงการ Asian Coalition for Community Action (ACCA) ในหลายประเทศทั่วเอเชีย โดยใช้ชุมชนเป็นกลไกสำคัญในการร่วมแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค อาชีพ และคุณภาพชีวิต สู่การสร้างชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง และนำไปสู่การพัฒนาชุมชนและเมืองอย่างยั่งยืน

วันที่ 21 กรกฎาคม 2569 พอช.เข้าร่วมงานสัมมนาระดับชาติ “Thailand² ยกกำลังประเทศไทย ยกระดับทุนมนุษย์” ซึ่งเป็นความร่วมมือของ 5 กระทรวง เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านทุนมนุษย์

การดำเนินงานของ พอช. เป็นส่วนหนึ่งของ นโยบาย 8 ด้านของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ในด้านที่ 5 ด้านที่อยู่อาศัย ภายใต้แนวทางการปรับบทบาทจาก “ผู้ให้ความช่วยเหลือ” สู่ “ผู้สร้างโอกาส” ซึ่งผลการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยของกระทรวง พม. ในภาพรวม สามารถปรับสภาพที่อยู่อาศัยสำหรับเด็ก ผู้สูงอายุ และคนพิการแล้ว 9,464 หลัง โดยโครงการบ้านมั่นคงเป็นส่วนหนึ่งในโครงการสำคัญในการขยายการสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ให้ครอบคลุมและทั่วถึงมากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ แนวทางการพัฒนาที่อยู่อาศัยกระทรวง พม. ต้องการผลักดัน ร่าง พ.ร.บ. Universal Design เพื่อส่งเสริมให้เกิดสภาพแวดล้อมและที่อยู่อาศัยที่ทุกคนสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสม สะท้อนการยกระดับงานด้านที่อยู่อาศัยจากการให้ความช่วยเหลือเฉพาะกลุ่ม สู่การสร้างโอกาส ความมั่นคง และคุณภาพชีวิตที่ดีให้แก่ประชาชนอย่างเป็นระบบ

การจัดงานเสวนาในหัวข้อ "Policy Forum : Unlock เมืองเหลื่อมล้ำ คืนสิทธิที่อยู่อาศัยคนจนเมือง" พูดคุยถึงปัญหาความไม่มั่นคงและปัญหาการไร้กรรมสิทธิ์ในที่อยู่อาศัยของประชาชน แนวทางแก้ไขและข้อเสนอเชิงนโยบายผลักดันและบรรจุสิทธิขั้นพื้นฐานด้านที่อยู่อาศัยเข้าไปใน รัฐธรรมนูญ เพื่อให้รัฐต้องเข้ามาดูแลในฐานะสวัสดิการของประชาชน

3.2 โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง เป็นการดำเนินงานในพื้นที่คลองเปรมประชากร

เป้าหมายรวม 38 ชุมชน 6,386 ครัวเรือน (กทม. ดำเนินการใน 3 เขต 32 ชุมชน และพื้นที่เทศบาลตำบลหลักหก จังหวัดปทุมธานี 6 หมู่บ้าน) จำแนกเป็น

- เขตดอนเมือง 2,695 ครัวเรือน
- เขตหลักสี่ 2,519 ครัวเรือน
- เขตจตุจักร 402 ครัวเรือน
- จังหวัดปทุมธานี 770 ครัวเรือน

จากการดำเนินการนับตั้งแต่ปี 2563 ถึงปัจจุบัน สามารถดำเนินการพัฒนาใน 25 ชุมชน 2,619 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.01 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำแนกเป็น

- บ้านที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ 2,263 ครัวเรือน
- บ้านที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 225 ครัวเรือน
- พื้นที่รื้อย้ายแล้วพร้อมก่อสร้างบ้าน 131 ครัวเรือน

ปี 2569 เป้าหมาย 151 ครัวเรือน มีการอนุมัติโครงการและงบประมาณ จำนวน 151 ครัวเรือน 3 ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 100.00 ของเป้าหมาย โดยมีความคืบหน้ารายโครงการ ดังนี้

ชุมชน	ครัวเรือน	เตรียมรื้อย้าย	รื้อย้ายแล้วเสร็จ	อยู่ระหว่างก่อสร้าง
สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงหลังแฟลตร่วมพัฒนา จำกัด	122	24*	-	-
สหกรณ์เคหสถานทำนบสตรีเหล็กร่วมพัฒนา จำกัด	11	-	-	11
สหกรณ์เคหสถานตาลคู่สมบูรณ์พูนทรัพย์ จำกัด	18	-	18	-
สหกรณ์เคหสถานแจ้งวัฒนะ 5 จำกัด	-		53*	
รวมทั้งสิ้น	**151**	**24**	**71**	**11**

หมายเหตุ *สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนหลังแฟลตร่วมพัฒนา จำกัด เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร รับการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัย 122 ครัวเรือน ปัจจุบันสหกรณ์ฯ ได้รับอนุญาตให้เช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ เนื้อที่ 3-1-98.5 ไร่ และอยู่ระหว่างการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างบ้านจากกรมธนารักษ์ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จะดำเนินการยื่นขออนุญาตต่อสำนักงานเขตหลักสี่ และก่อสร้างบ้านต่อไป

*สหกรณ์เคหสถานแจ้งวัฒนะ 5 จำกัด เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม 663,040 บาท ภายหลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติงบประมาณดำเนินงานหลักในปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สหกรณ์มีแผนก่อสร้างบ้านรวม 81 ครัวเรือน และได้ดำเนินการรื้อย้ายบ้านเดิมแล้ว 53 ครัวเรือน ปัจจุบันสำนักการระบายน้ำอยู่ระหว่างก่อสร้างเขื่อน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2569 จากนั้นจึงจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างบ้านในระยะที่ 1 ต่อไป

ผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองในพื้นที่คลองเปรมประชากร

วันที่ 8 กรกฎาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองในพื้นที่คลองเปรมประชากร ชุมชนมิตรประชาพัฒนา และชุมชนแจ้งวัฒนะ 5 โดยต่อยอดการพัฒนาจากการสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน ร่วมกับ มูลนิธิพุทธรักษา มูลนิธิโลตัส มูลนิธิธนินท์–เทวี เจียรวนนท์ เครือเจริญโภคภัณฑ์ Urban Action สถาบันอาศรมศิลป์ และสำนักงานเขตหลักสี่ ในการสนับสนุนเรือเพื่อใช้ประโยชน์ด้านการท่องเที่ยวและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน รวมทั้งการพัฒนาพื้นที่สาธารณะและภูมิทัศน์โดยรอบคลอง เปรมประชากร การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และการเตรียมพื้นที่สำหรับลานกิจกรรมและตลาดนัดชุมชน ซึ่งช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ของคนในชุมชน ซึ่งเป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่เชื่อมโยงกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจ และความเข้มแข็งของชุมชนทุกมิติ

วันที่ 22 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช. ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการพัฒนาคลองลาดพร้าวและคลองเปรมประชากร ร่วมกับกรมธนารักษ์ สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร และ

เทศบาลตำบลหลักหก เพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนริมคลอง โดยได้มอบบ้านให้แก่สมาชิกโครงการบ้านมั่นคงริมคลอง จำนวน 89 หลัง ภายใต้แนวคิด “Better Home Better Life : บ้านที่มากกว่าบ้าน”

โดยผลการดำเนินงานของโครงการ ฯ ถือเป็นการพัฒนาที่อยู่อาศัยควบคู่กับการพัฒนาชุมชนและสภาพแวดล้อม ส่งผลให้ประชาชนผู้มีรายได้น้อยสามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย และถูกต้องตามกฎหมาย พร้อมทั้งเกิดการพัฒนาสภาพแวดล้อมและระบบการจัดการน้ำในพื้นที่ริมคลอง ผ่านการบูรณาการความร่วมมือระหว่างภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และภาคประชาชน ซึ่งช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ลดปัญหาน้ำท่วมและน้ำเน่าเสีย และพัฒนาพื้นที่ริมคลองให้มีศักยภาพเป็นพื้นที่สาธารณะ และพื้นที่จัดกิจกรรมของชุมชน อันนำไปสู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน สะท้อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยที่ไม่ได้มุ่งเพียงการสร้างบ้าน แต่เป็นการสร้างชุมชน สร้างสภาพแวดล้อมที่ดี และสร้างความมั่นคงให้ประชาชนเติบโตไปพร้อมกับการพัฒนาเมืองอย่างยั่งยืน

วันที่ 30 สิงหาคม 2569 พอช. ร่วมกับเครือข่ายพัฒนาชุมชนและสิ่งแวดล้อมคูคลอง เครือข่ายที่อยู่อาศัยกรุงเทพฯ–ปริมณฑล และสำนักงานภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก จัดกิจกรรมมหกรรมกีฬาสี “คพสค. คัพ ครั้งที่ 2” ณ โรงเรียนดอนเมืองทหารอากาศบำรุง เขตดอนเมือง มีผู้เข้าร่วมจำนาน 200 คน

โดยกิจกรรมเป็นการจัดกิจกรรมให้คนในชุมชนมีพื้นที่กลางในการพบปะ สานสัมพันธ์ ส่งผลให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความไว้วางใจ ความสามัคคี และความร่วมมือระหว่างชุมชน เครือข่าย ตลอดจนส่งเสริมสุขภาพกายและใจของคนในชุมชน ซึ่งเป็นทุนสำคัญในการเสริมสร้างเครือข่ายชุมชนให้เข้มแข็ง และสนับสนุนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตและชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3.3 โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง ซึ่งคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบ เมื่อวันที่ 14 มีนาคม 2566 เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง และสร้างความมั่นคงในการอยู่อาศัยและพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อยในทุกมิติที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ โดยในปี 2569 มีเป้าหมายจำนวน 2,300 ครัวเรือน

การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนโครงการและงบประมาณในการพัฒนาที่อยู่อาศัย จำนวน 2,364 ครัวเรือน 63 โครงการ ใน 35 ชุมชน วงเงินอนุมัติรวม 326.22 ล้านบาท

ผลการดำเนินงานโครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง “ส่งมอบบ้าน” สร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและยกระดับคุณภาพชีวิตของชุมชนทุกมิติ

วันที่ 3 กรกฎาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่ชุมชนหนองไผ่พัฒนา อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ร่วมกับเทศบาลเมืองศิลา องค์กรชุมชน และภาคีเครือข่าย เพื่อติดตามและส่งมอบบ้านให้กับผู้มีรายได้น้อย ที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยให้แก่ประชาชนผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง ที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ 59 ครัวเรือน และมีการตรวจรับงานก่อสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มเติม 8 ครัวเรือน พร้อมพัฒนาระบบสาธารณูปโภคส่วนรวม ได้แก่ ระบบท่อระบายน้ำและบ่อพัก ความยาวรวม 355 เมตร และศาลาชุมชน ส่งผลให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต รวมทั้งมีระบบสาธารณูปโภคและพื้นที่ส่วนกลางที่เอื้อต่อการอยู่อาศัย

วันที่ 31 สิงหาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช. ลงพื้นที่ชุมชนประธานคีรีวัฒน์ (เครือข่ายบ้านมั่นคงเมืองพะตง) จังหวัดสงขลา โดย พอช. ส่งมอบโฉนดที่ดินและสัญญาเช่าที่ดินของการรถไฟแห่งประเทศไทย (รฟท.) เพื่อสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยและสิทธิในที่ดินให้แก่ชุมชน

จากการสนับสนุนโครงการของ พอช. ส่งผลให้ชุมชนสามารถรวมกลุ่มออมทรัพย์และร่วมกันจัดซื้อที่ดินจำนวน 21 ไร่ เพื่อรองรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของสมาชิกที่ได้รับผลกระทบจากการเวนคืนพื้นที่จากโครงการรถไฟทางคู่ช่วงหาดใหญ่–ปาดังเบซาร์ พร้อมจัดสรรพื้นที่ จำนวน 5 ไร่ เพื่อพัฒนาเกษตรอินทรีย์ตามแนวทางโคก หนอง นา และเป็นคลังอาหารของชุมชน

นอกจากนี้ สถาบัน ฯ ได้มีการขยายผลการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตไปยัง 5 ชุมชน ในจังหวัดสงขลาและสุราษฎร์ธานี ควบคู่กับการพัฒนาระบบสวัสดิการชุมชนให้ครอบคลุมทุกช่วงวัย ก่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยควบคู่กับการสร้างความมั่นคงด้านที่ดิน การสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ และการสร้างความมั่นคงทางอาหาร สะท้อนศักยภาพของชุมชนในการรวมกลุ่มและจัดการปัญหาที่อยู่อาศัยด้วยตนเอง อันนำไปสู่การสร้างความมั่นคงและยกระดับคุณภาพชีวิตของสมาชิกและชุมชนอย่างยั่งยืน

3.4 โครงการบ้านพอเพียง *(เป้าหมาย 15,625 ครัวเรือน)* เป็นการสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยกลุ่มผู้ด้อยโอกาสที่มีปัญหาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย โดยเฉพาะบ้านที่มีสภาพทรุดโทรมและไม่มั่นคง ดำเนินการผ่านการซ่อมแซม ปรับปรุง หรือขยายต่อเติมบ้าน เพื่อให้ครัวเรือนที่ยากจนสามารถมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ และเหมาะสมกับการดำรงชีวิต อีกทั้งเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ และภาคประชาสังคม โดยร่วมกันสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรที่จำเป็นในการดำเนินงาน ซึ่งช่วยส่งเสริมความสามัคคีและความยั่งยืนในชุมชน

การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการซ่อมแซม/ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย จำนวน 17,166 ครัวเรือน 2,323 ตำบล วงเงินอนุมัติ 569,875,000 บาท ส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อย/กลุ่มคนเปราะบางที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยได้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐ มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ และคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยดีขึ้น พร้อมทั้งเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ และภาคประชาสังคมสนับสนุนทรัพยากรร่วมดำเนินการ

การส่งมอบบ้าน สร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย
สู่การยกระดับคุณภาพชีวิตและความเข้มแข็งของชุมชน ภายใต้โครงการบ้านพอเพียง

วันที่ 19 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช. ลงพื้นที่จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อมอบงบประมาณสนับสนุนการซ่อมแซมและปรับปรุงบ้านพอเพียง จำนวน 304 หลัง เพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของผู้ด้อยโอกาสและครัวเรือนที่มีบ้านเรือนทรุดโทรม ให้มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

นอกจากนี้ พอช. สนับสนุนการยกระดับคุณภาพชีวิตด้านอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน ของผู้เข้าร่วมโครงการฯ โดยส่งเสริมการนำทุนทางวัฒนธรรมและวิถีชุมชนมาต่อยอดผ่าน “กลุ่มพัฒนาควายไทยตำบลนาโก” ซึ่งพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงท่องเที่ยวและปศุสัตว์ที่ยั่งยืน มีการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาพัฒนาสายพันธุ์ควายไทย ควบคู่กับการพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (Young Smart Farmer) ตามแนวทาง “พัฒนาคน พัฒนาคอก พัฒนาควาย” เพื่อสร้างโอกาสในการประกอบอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน สร้างความมั่นคงทางอาหาร และต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมสู่การท่องเที่ยวและเศรษฐกิจฐานราก ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยควบคู่กับการมีโอกาสพัฒนาอาชีพ สร้างรายได้ และยกระดับคุณภาพชีวิต อันนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน

วันที่ 25 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย เจ้าหน้าที่ พอช. ลงพื้นที่จังหวัดลพบุรี เพื่อมอบป้ายบ้านพอเพียงและติดตามการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของกลุ่มเปราะบางและผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการบ้านพอเพียง โดยในปี 2569 สนับสนุนการปรับปรุงและซ่อมแซมบ้าน จำนวน 417 ครัวเรือน ครอบคลุม 52 ตำบล เพื่อแก้ไขปัญหาบ้านเรือนที่ทรุดโทรมและไม่มั่นคง ให้ประชาชนมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ปลอดภัย และเหมาะสมต่อการดำรงชีวิต

ผลการดำเนินงานในพื้นที่จากการสนับสนุนโครงการของ พอช.ชุมชนสามารถต่อยอดการพัฒนาคุณภาพชีวิตจากความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยสู่การพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน ผ่าน “กลุ่มอาชีพชุมชนบ้านท่าดินดำ” อำเภอชัยบาดาล ซึ่งนำทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการทอเสื่อกกมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์หัตถกรรมร่วมสมัย เช่น กระเป๋าและของตกแต่งบ้าน ที่เป็นการยกระดับภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การเป็นวิสาหกิจชุมชน ส่งผลให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ และคนในชุมชนมีโอกาสในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะกลุ่มผู้สูงอายุและแม่บ้าน พร้อมทั้งเกิดการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมสู่เศรษฐกิจฐานรากและการพึ่งพาตนเองของชุมชน สะท้อนให้เห็นว่าโครงการบ้านพอเพียงไม่ได้มุ่งเพียงการสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย แต่เป็นการสร้างฐานให้ครัวเรือนสามารถต่อยอดไปสู่การมีอาชีพ มีรายได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างรอบด้าน

3.5 โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว เป็นการสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ ไล่รื้อ หรือจำเป็นต้องรื้อย้ายเพื่อสร้างชุมชนใหม่ให้กับครัวเรือนผู้ประสบภัย ซึ่งในปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีเป้าหมาย 165 ครัวเรือน

ผลการดำเนินงานสะสม รวม 250 ครัวเรือน ผลการดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนชุมชนที่ได้รับความเดือดร้อน ทั้งอัคคีภัย อุทกภัย และกรณีบ้านชั่วคราวระหว่างรอบ้านถาวร จำนวน 19 ครัวเรือน วงเงินอนุมัติ 365,880 บาท ส่งผลให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับการดูแลมีที่อยู่อาศัยรองรับเฉพาะหน้าและได้รับโอกาสในการพัฒนา/แก้ไขปัญหา

ประเภทความเดือดร้อน	จังหวัด	จำนวนครัวเรือน
ไตรมาส 1 จำนวน 94 ครัวเรือน		
อัคคีภัย (รวม 12 ครัวเรือน)	ชัยนาท	1
	นราธิวาส	1
	ขอนแก่น	3
	อุบลราชธานี	3
	ชัยภูมิ	4
บ้านชั่วคราวระหว่างรอสร้างบ้านถาวร (รวม 25 ครัวเรือน)	เชียงใหม่	25
อุทกภัย (รวม 57 ครัวเรือน)	สงขลา	8
	นครศรีธรรมราช	10
	นครราชสีมา	39
ไตรมาส 2 จำนวน 30 ครัวเรือน		
อัคคีภัย (รวม 28 ครัวเรือน)	กรุงเทพมหานคร	20
	สุพรรณบุรี	1
	ราชบุรี	2

ประเภทความเดือดร้อน	จังหวัด	จำนวนครัวเรือน
	สมุทรสาคร	1
	สุราษฎร์ธานี	1
	ตรัง	1
	นราธิวาส	2
อุทกภัย (รวม 1 ครัวเรือน)	ชลบุรี	1
บ้านชั่วคราวระหว่างรอสร้างบ้านถาวร (รวม 1 ครัวเรือน)	สมุทรสาคร	1
ไตรมาส 3 จำนวน 107 ครัวเรือน		
อัคคีภัย (รวม 82 ครัวเรือน)	กรุงเทพมหานคร	10
	ขอนแก่น	3
	ฉะเชิงเทรา	13
	นครราชสีมา	2
	นครสวรรค์	31
	มหาสารคาม	3
	ราชบุรี	2
	เลย	3
	อุดรธานี	3
	อุบลราชธานี	12
อุทกภัย (รวม 1 ครัวเรือน)	นครราชสีมา	1
วาตภัย (รวม 8 ครัวเรือน)	นครราชสีมา	4
	ชัยภูมิ	2
	บุรีรัมย์	2
บ้านชั่วคราวระหว่างรอสร้างบ้านถาวร (รวม 16 ครัวเรือน)	กรุงเทพมหานคร	16
ไตรมาส 4 จำนวน 19 ครัวเรือน		
อัคคีภัย (รวม 11 ครัวเรือน)	ชัยภูมิ	8
	ขอนแก่น	3
วาตภัย (รวม 8 ครัวเรือน)	นครราชสีมา	6
	ชัยภูมิ	1
	ยโสธร	1

ผลการดำเนินงานสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยพิบัติ
วันที่ 13 สิงหาคม 2569 ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมด้วยสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช. ลงพื้นที่ติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว ณ ตำบลจรัส อำเภอบัวเชด จังหวัดสุรินทร์ เพื่อส่งมอบบ้านและถุงยังชีพให้แก่ครัวเรือนประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบบริเวณชายแดนไทย–กัมพูชา จำนวน 343 ครัวเรือน

การดำเนินงานมุ่งบรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยและสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบและมีความจำเป็นต้องอพยพ หรือไม่สามารถกลับเข้าพักอาศัยในบ้านเดิมได้อย่างปลอดภัย พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจและแนวทางการช่วยเหลือเยียวยาร่วมกันระหว่างหน่วยงาน ชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การช่วยเหลือสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่

ตำบลจรัสเป็นพื้นที่ต้นแบบในการรับมือและเยียวยาครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบในพื้นที่ชายแดนโดยมีการพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราวและ “บ้านบังเกอร์” เพื่อรองรับสถานการณ์และสร้างความปลอดภัยให้แก่ประชาชน และเยียวยาความเดือดร้อนในระยะเร่งด่วนและการสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัยควบคู่กับการฟื้นฟูคุณภาพชีวิตและเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เพื่อให้ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบสามารถกลับมาดำรงชีวิตได้อย่างปลอดภัย มีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และสามารถพึ่งพาตนเองได้ในระยะต่อไป

วันที่ 19 สิงหาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช. ลงพื้นที่ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว เพื่อติดตามการดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยในงาน “มหกรรมบ้านมั่นคงชนบทและพลังงานทางเลือกจังหวัดสระแก้ว” โดยมีการทำพิธียกเสาเอกบ้านมั่นคง ณ ตำบลตาหลังใน อำเภอวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ซึ่งถือเป็นการปักหมุดเริ่มต้นแนวทางสำหรับขับเคลื่อนการพัฒนาที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตของครัวเรือนประชาชนในพื้นที่ชายแดนไทย–กัมพูชาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ความไม่สงบ

การดำเนินงานมุ่งให้การพัฒนาที่อยู่อาศัยเป็นมากกว่าการก่อสร้างบ้าน โดยให้ความสำคัญกับการรวมกลุ่ม การจัดการชุมชน การพัฒนาอาชีพ และการเสริมสร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความปลอดภัย เพื่อให้ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบสามารถกลับมาดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคง และมีการนำกระบวนการบ้านมั่นคงไปประยุกต์ใช้กับบริบทพื้นที่ชายแดน ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนผ่านการจัดอบรมช่างชุมชน เพื่อเสริมสร้างทักษะและองค์ความรู้ด้านการก่อสร้างและซ่อมแซมที่อยู่อาศัย ให้สามารถนำไปใช้ในการดำเนินงานบ้านมั่นคงและรองรับการพัฒนาที่อยู่อาศัยของชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง

ภายในงานมีการมีการมอบ “วุฒิบัตรช่างชุมชน” จำนวน 4 รุ่น รวมทั้งสิ้น 80 คน ให้แก่ผู้ผ่านการพัฒนาทักษะ ซึ่งถือเป็นการต่อยอดและใช้ประโยชน์จาก ทุนชุมชนและศักยภาพของคนในพื้นที่ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการบ้านมั่นคง ตั้งแต่การก่อสร้าง ซ่อมแซม และพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยชุมชนสามารถนำองค์ความรู้และทักษะที่มีอยู่มาสร้างประโยชน์ให้กับสมาชิกในพื้นที่ ลดการพึ่งพาภายนอก และเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนใน

การจัดการปัญหาที่อยู่อาศัยด้วยตนเอง จึงส่งผลให้การดำเนินงานโครงการบ้านมั่นคงฯ เป็นการเชื่อมโยง “ที่อยู่อาศัย – คน – ทุนชุมชน – ความมั่นคง” เข้าด้วยกัน เพื่อให้การช่วยเหลือครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ชายแดนไม่ได้หยุดอยู่เพียงการเยียวยาในระยะเร่งด่วน แต่สามารถต่อยอดไปสู่การฟื้นฟูคุณภาพชีวิต การสร้างอาชีพ การพึ่งพาตนเอง และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนชายแดนในระยะยาว

วันที่ 24 สิงหาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช.ลงพื้นที่ อำเภอปัว และอำเภอภูเพียง จังหวัดน่านเพื่อติดตามสถานการณ์อุทกภัยจากฝนตกหนักและน้ำป่าไหลหลาก พร้อมเยี่ยมให้กำลังใจและช่วยเหลือประชาชน โดยเฉพาะกลุ่มเปราะบางที่ได้รับผลกระทบจากภัยพิบัติ ตลอดจนประชุมร่วมกับหน่วยงานและภาคีในพื้นที่เพื่อรับทราบสถานการณ์ความเสียหายและกำหนดแนวทางการช่วยเหลือและฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบอย่างเป็นระบบ

โดยการดำเนินงานของพอช. เป็นการฟื้นฟูชุมชนภายหลังเกิดภัยพิบัติ มุ่งเน้นการบรรเทาความเดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัย การซ่อมแซมบ้านเรือนที่ได้รับความเสียหาย และการสนับสนุนปัจจัยที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ควบคู่กับการทำงานร่วมกับองค์กรชุมชนและหน่วยงานในพื้นที่ เพื่อให้ความช่วยเหลือสามารถเข้าถึงครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบได้อย่างรวดเร็วและตรงตามความต้องการ

นอกจากนี้ การดำเนินงานยังให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูในระยะต่อไป ทั้งการสนับสนุนการประกอบอาชีพ การเข้าถึงเงินทุน และการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชน เพื่อให้ประชาชนสามารถกลับมาดำรงชีวิตและประกอบอาชีพได้ตามปกติ โดยอาศัย พลังของชุมชนและเครือข่ายองค์กรชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการช่วยเหลือและฟื้นฟูพื้นที่จากภัยพิบัติ สะท้อนแนวทางการทำงานที่ไม่ได้มุ่งเพียงการช่วยเหลือในภาวะฉุกเฉิน แต่เป็นการสร้างความสามารถของชุมชนในการรับมือ ฟื้นฟู และพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาวของชุมชนในการรับมือกับภัยพิบัติ

วันที่ 1 กันยายน 2569 ที่ปรึกษารัฐมนตรีว่าการกระทรวง พม. พร้อมด้วย พอช.ลงพื้นที่ตรวจเยี่ยมและให้ความช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากเหตุเพลิงไหม้ชุมชนนิคมมักกะสัน เขตราชเทวี กรุงเทพมหานคร ซึ่งส่งผลให้บ้านเรือนประชาชนได้รับความเสียหายประมาณ 15 ครัวเรือน โดยได้มอบถุงกำลังใจ พร้อมสำรวจสภาพความเสียหาย รับฟังปัญหาและความต้องการของผู้ได้รับผลกระทบ และกำหนดแนวทางการช่วยเหลือและเยียวยาอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะครัวเรือนที่จำเป็นต้องย้ายออกจากพื้นที่และไม่มีที่อยู่อาศัยที่สามารถพักพิงได้ในระยะเร่งด่วน

ตามหลักเกณฑ์ของโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว บรรเทาความเดือดร้อนและสร้างหลักประกันด้านที่อยู่อาศัยให้แก่ผู้ประสบภัยในช่วงเปลี่ยนผ่าน โดยมิได้มุ่งเพียงการช่วยเหลือเฉพาะหน้า แต่ยังเป็นการสร้างความมั่นคงในการดำรงชีวิตให้แก่ครัวเรือนที่ได้รับผลกระทบ เพื่อให้สามารถเข้าถึงที่อยู่อาศัยชั่วคราวและมีเวลาในการเตรียมความพร้อมสำหรับการฟื้นฟูที่อยู่อาศัยและคุณภาพชีวิตกลับคืนสู่ภาวะปกติต่อไป

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : การสานพลังความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างและนโยบาย	ประกอบด้วย 2 แผนงาน ● การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ ● การพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

4. การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

4.1 โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน 15 ตำบล/เมือง 25 เครือข่ายใน 5 จังหวัด เป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการต่อต้านการทุจริต โดยส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชน องค์กรชุมชน และภาคีที่เกี่ยวข้องของภาคประชาชน มีบทบาท ความสามารถ และมีส่วนร่วมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบในพื้นที่โดยตรง อันเป็นหัวใจสำคัญในการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานของกระบวนการและกลไกที่เกี่ยวข้องในการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบของประเทศ โดยตำบล/เมืองที่องค์กรชุมชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

ตำบล/เมืองที่มีความเข้มแข็งในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต มีผลสำเร็จใน 3 องค์ประกอบ

1) มีกลไกองค์กรชุมชน ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตระดับตำบล
2) มีแผนปฏิบัติการการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชน
3) มีรูปธรรมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต

การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดพื้นที่ปฏิบัติการขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชนใน 15 ตำบล 25 เครือข่าย ดังนี้

สำนักงานภาค	จังหวัด	เป้าหมาย		ผล	
		ตำบลใหม่ ปี 2569	เครือข่ายองค์กรชุมชน	ตำบลใหม่ ปี 2569	เครือข่ายองค์กรชุมชน
เหนือ	แม่ฮ่องสอน	3	5	3	5
ตะวันออกเฉียงเหนือ	มหาสารคาม	3	5	3	5
กลาง-ตะวันตก	สมุทรสาคร	3	5	3	5
กทม.-ตะวันออก	นครนายก และนครปฐม	6	10	6	10
รวม	**5 จังหวัด**	**15**	**25**	**15**	**25**

สถาบันฯ พัฒนาและส่งเสริมการสื่อสารสาธารณะผ่านช่องทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง อาทิ YouTube กลุ่มไลน์ Facebook Live และ Zoom เพื่อสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายภาคประชาชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายผลแนวคิดการสร้างสังคมสุจริต โดยจะดำเนินการรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐาน และผลการดำเนินงานจากพื้นที่ เพื่อนำมาประมวลผลและจัดทำรายงานเสนอสำนักงาน ป.ป.ช. ต่อไป

การขับเคลื่อนงานส่งเสริมธรรมาภิบาลและป้องกันการทุจริตในพื้นที่

โดยพอช. ร่วมกับสำนักงาน ป.ป.ช.จัดการประชุมเชิงปฏิบัติการขับเคลื่อนและบูรณาการเครือข่ายต่อต้านทุจริตระดับประเทศเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันจากระดับพื้นที่ และเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และส่งเสริมธรรมาภิบาลในชุมชน

ซึ่งเป็นการสนับสนุนให้องค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมมาเป็นฐานในการสร้าง “พลังสุจริต” โดยเน้นกระบวนการขับเคลื่อนจากล่างขึ้นบน ให้ชุมชนเป็นเจ้าของการเฝ้าระวังและตรวจสอบการดำเนินงานในพื้นที่ พร้อมเชื่อมโยงเครือข่ายในระดับจังหวัด เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูล สถานการณ์ และบทเรียนจากพื้นที่ และร่วมกันพัฒนาแนวทางการทำงานด้านการป้องกันการทุจริตให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด

ผลที่เกิดขึ้น คือ เครือข่ายมีแผนปฏิบัติการ “พลังสุจริต” และ Action Plan ระดับจังหวัด รวมถึงมีการเตรียมความพร้อมในการจัดทำคำของบประมาณกองทุน ป.ป.ช. ประจำปี 2570 เพื่อดำเนินงานของเครือข่ายในพื้นที่ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม ในการสร้างกลไกภาคประชาชนในการเฝ้าระวัง ตรวจสอบ และส่งเสริมธรรมาภิบาล ตลอดจนสร้างวัฒนธรรมสุจริตให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและยั่งยืนในระดับชุมชน

วันที่ 11 สิงหาคม 2569 ณ โรงแรมดิ อิมพีเรียล โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น เซ็นเตอร์ จังหวัดพิษณุโลก โดยมีเครือข่ายขบวนองค์กรชุมชนจาก 17 จังหวัดภาคเหนือเข้าร่วม เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนข้อมูล สถานการณ์ และบทเรียนจากพื้นที่ พร้อมทั้งร่วมกันจัดทำแนวทางและแผนปฏิบัติการในการขับเคลื่อนงานส่งเสริมธรรมาภิบาลและป้องกันการทุจริตในระดับพื้นที่

วันที่ 17 สิงหาคม 2569 ณ เดอะ เฮอริเทจ แกรนด์ ขอนแก่น โฮเทล แอนด์ คอนเวนชั่น อ.เมือง จ.ขอนแก่น โดยมีเครือข่ายขบวนองค์กรชุมชนจาก 20 จังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือเข้าร่วม เพื่อร่วมกันทบทวนแนวทางการต่อต้านการทุจริตโดยภาคประชาชน ผ่านกระบวนการเชื่อมโยงเครือข่ายและการจัดทำโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการขับเคลื่อนงานป้องกันและต่อต้านการทุจริตในพื้นที่ พร้อมทั้งร่วมกันกำหนดแนวทางการนำโครงการไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเสริมสร้างพลังภาคประชาชนในการสร้าง “สังคมสุจริต” ในระดับพื้นที่

5. การพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

5.1 พัฒนากลไกและบูรณาการภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรม การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีพัฒนาและหน่วยงานรวมทั้งสิ้น 5 หน่วยงาน ได้แก่ ระดับนโยบาย จำนวน 4 หน่วยงาน และระดับพื้นที่ 1 หน่วยงาน

ระดับนโยบาย 4 หน่วยงาน

ความร่วมมือกับ 2 หน่วยงาน ได้แก่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) สหกรณ์เคหสถานปทุมธานีโมเดล จำกัด โดยลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการนำนวัตกรรมมาประยุกต์เพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างชุมชนเข้มแข็งในพื้นที่ปทุมธานี วันที่ 3 กรกฎาคม 2569 โดยเป็นการมุ่งบูรณาการองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี นวัตกรรม และการพัฒนาองค์กรชุมชน เพื่อ

ยกระดับการประกอบอาชีพและเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งเป็นต้นแบบการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพและเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ชุมชน พร้อมทั้งวางระบบการเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิต (Supply Chain) ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การควบคุมคุณภาพ ไปจนถึงการเชื่อมโยงตลาดและผู้ประกอบการ

ส่งเสริมให้คนในชุมชนสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เหมาะสม เพิ่มศักยภาพในการประกอบอาชีพและสร้างรายได้ ตลอดจนพัฒนาระบบเศรษฐกิจของชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้

ความร่วมมือกับ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) จำกัด โดยวันที่ 10 สิงหาคม 2569 ได้มีการลงนามบันทึกความร่วมมือ การวิจัย พัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหาความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิต ตลอดจนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน

โดยเป็นการบูรณาการความร่วมมือในการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ เช่น การนำกระบวนการไพโรไลซิสมาแปรรูปขยะพลาสติกที่ไม่มีมูลค่าเป็นน้ำมันและก๊าซสำหรับใช้ประโยชน์ในชุมชน และการส่งเสริมการใช้พลังงานแสงอาทิตย์เพื่อลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงาน นอกจากนี้ ยังเกิดแนวทางการพัฒนาองค์ความรู้และนวัตกรรมที่สามารถนำไปขยายผลสู่ชุมชนและโครงการบ้านมั่นคงในพื้นที่อื่นได้

ความร่วมมือดังกล่าวนำไปสู่การ ลดรายจ่าย เพิ่มโอกาสในการสร้างอาชีพและรายได้ เพิ่มประสิทธิภาพการจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และเสริมสร้างความสามารถในการพึ่งพาตนเองของชุมชน ตลอดจนเป็นต้นแบบการเชื่อมโยงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมกับการพัฒนาชุมชนจากฐานรากอย่างเป็นรูปธรรม

ระดับพื้นที่ 1 หน่วยงาน

ความร่วมมือกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสระแก้ว เมื่อวันที่ 3 กรกฎาคม 2569 ในการยกระดับทักษะแรงงานสู่การพึ่งพาตนเอง ขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน SAKAEO SKILL FOR ALL “เรียนได้งบจบได้งาน”โดยมุ่งส่งเสริมการเข้าถึงการพัฒนาทักษะอาชีพของประชาชนทุกกลุ่ม ทั้งแรงงานในระบบ แรงงานนอก

ระบบ ผู้มีรายได้น้อย ผู้ประกอบการ และกลุ่มเปราะบาง ให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของพื้นที่ สามารถนำไปประกอบอาชีพ สร้างรายได้ และพึ่งพาตนเองได้

ซึ่งความร่วมมือครอบคลุมการพัฒนาทักษะด้านอาชีพและเทคโนโลยีที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชุมชน เช่น การติดตั้งและบำรุงรักษาระบบเซลล์แสงอาทิตย์ (Solar Cell) การพัฒนานวัตกรรมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงองค์ความรู้จากหน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา และองค์กรชุมชน เพื่อยกระดับทุนมนุษย์ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ และสนับสนุนการขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำ คนและขบวนองค์กรชุมชน	ประกอบด้วย 4 แผนงาน ● การพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำ คนรุ่นใหม่ และคนในขบวนองค์กรชุมชน ● การพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ● การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชน ● การพัฒนาคุณภาพองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

6. การพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำ คนรุ่นใหม่ และคนในขบวนองค์กรชุมชน

6.1 พัฒนาศักยภาพผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชนตามหลักสูตรการพัฒนาและมาตรฐานของสมรรถนะ เป็นกระบวนการสำคัญในการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน โดยมุ่งเน้นการ

พัฒนาความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่จำเป็นสำหรับการเป็นผู้นำชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ตามหลักสูตรและมาตรฐานสมรรถนะเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

การดำเนินงานไตรมาส 4 ดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชน จำนวน 102 คน เตรียมความพร้อมในการรองรับการเปลี่ยนแปลงในมิติต่าง ๆ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักสูตรของแต่ละภาค และสอดคล้องกับค่ามาตรฐานสมรรถนะของผู้นำขบวนองค์กรชุมชน โดยมีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

ไตรมาส	จำนวนคน	รายละเอียด
1	-	- ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรการพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชนให้สอดคล้องกับค่ามาตรฐานสมรรถนะและบริบทของแต่ละพื้นที่
2	190	- หลักสูตรการพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชนในการขับเคลื่อนจังหวัดบูรณาการ 2 ครั้ง ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 116 คน - หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำนำการเปลี่ยนแปลง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 74 คน
3	370	- หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชนจังหวัด “จังหวัดบูรณาการ” ภาคใต้ วันที่ 5–7 พ.ค. 2569 จำนวน 83 คน - หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชน ภาคกรุงเทพมหานครปริมณฑล และภาคตะวันออก วันที่ 15–17 มิ.ย. 2569 จำนวน 67 คน - หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนด้านการจัดการข้อมูลภัยพิบัติ ภาคกลางและตะวันตก วันที่ 7-10 มิ.ย. 2569 จำนวน 80 คน - หลักสูตรพัฒนาศักยภาพผู้นำสู่จังหวัดจัดการตนเอง ภาคเหนือ 2 ครั้ง วันที่ 20–22 พ.ค. 2569 และวันที่ 22–24 มิ.ย. 2569 รวมจำนวน 140 คน
4	102	- หลักสูตรพัฒนาศักยภาพกองเลขาขบวนองค์กรชุมชน 14 จังหวัดภาคใต้ Season 4 : Smart Secretary Smart Community : ยกระดับนักสื่อสารสร้างขบวนองค์กรชุมชนยุคดิจิทัล วันที่ 17 - 19 สิงหาคม 2569 ณ ประสานสุข วิลล่า บีช รีสอร์ท อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 62 คน - หลักสูตร “สร้างนิเวศการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ขับเคลื่อนทางสังคมภาคอีสาน” วันที่ 27 – 28 สิงหาคม 2569 ณ ห้องประชุมสถาบันภาษาศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 40 คน
รวม	**662**	

ตัวอย่างดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชน
วันที่ 17–19 สิงหาคม 2569 พอช. ลงพื้นที่อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อจัดกิจกรรม “โครงการพัฒนาศักยภาพกองเลขาขบวนองค์กรชุมชน 14 จังหวัดภาคใต้ Season 4 : Smart Secretary Smart Community : ยกระดับนักสื่อสาร สร้างขบวนองค์กรชุมชนยุคดิจิทัล” โดยเป็นการพัฒนาศักยภาพคนในขบวน

องค์กรชุมชนให้สามารถนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการทำงานและการสื่อสารงานพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เข้าร่วมจำนวน 62 คน

โดยกองเลขาขบวนองค์กรชุมชน 14 จังหวัดภาคใต้ที่เข้าร่วมโครงการ มีศักยภาพด้าน AI และการสื่อสารดิจิทัลเพิ่มขึ้น สามารถประยุกต์ใช้ข้อมูลชุมชนในการผลิตสื่อดิจิทัลที่น่าสนใจ เพื่อสร้างการรับรู้และสื่อสารงานพัฒนาชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเกิดเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกองเลขา 14 จังหวัด และเกิดแนวทางการพัฒนาศักยภาพกองเลขาสู่นักสื่อสารยุคดิจิทัลในปี 2570

วันที่ 27–28 สิงหาคม 2569 พอช.จัดโครงการ “สร้างนิเวศการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ขับเคลื่อนทางสังคมภาคอีสาน” ณ ห้องประชุมสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จังหวัดสกลนคร มีผู้เข้าร่วมจำนวน 40 คน ประกอบด้วยคนรุ่นใหม่ นักวิชาการ และองค์กรภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างพื้นที่การเรียนรู้ร่วมกันและเชื่อมโยงศักยภาพของคนรุ่นใหม่กับองค์ความรู้และทุนทางสังคมของพื้นที่

กิจกรรมมุ่งให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้พื้นที่ผ่าน ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และการทำงานของคนในท้องถิ่น โดยกิจกรรม “สกลนคร 101” เชื่อมโยงผู้เข้าร่วมกับแหล่งเรียนรู้และผู้ขับเคลื่อนเมือง ผ่านการเยี่ยมชมพิพิธภัณฑ์เมืองสกลนคร และการลงพื้นที่ศึกษา “จิตวิญญาณเมือง” ตามเส้นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม อาทิ วัดพระธาตุเชิงชุม สระพังทอง คูสูดแนวกำแพงเมืองโบราณ บ้านเสี่ยวมณี และงานศิลปะ Street Art พร้อมทั้งเรียนรู้แนวคิดการออกแบบเส้นทาง “ปั๊มหัวใจเมือง” ทำให้เกิดการเชื่อมโยง คน–ความรู้–พื้นที่–เครือข่าย และสร้างกระบวนการเรียนรู้จากพื้นที่จริง

ผลที่เกิดขึ้นจากโครงการ เกิดเครือข่ายการเรียนรู้ระหว่าง คนรุ่นใหม่ นักวิชาการ และภาคีเครือข่าย มีการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์จากพื้นที่ ทำให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้และเข้าใจทุนทางสังคม ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมท้องถิ่น สามารถนำองค์ความรู้และเครือข่ายที่เกิดขึ้นไปต่อยอดการทำงานและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการ ขับเคลื่อนชุมชนท้องถิ่นและงานพัฒนาสังคมในพื้นที่ต่อไป

6.2 สนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมสังคมในขบวนองค์กรชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษา พอช. ให้ความสำคัญกับการเพิ่มโอกาสทางการศึกษาแก่บุคลากรและผู้นำชุมชน เพื่อยกระดับทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ การวางแผน การบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เสริมศักยภาพด้านการสื่อสาร การเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และเทคโนโลยีสมัยใหม่

ความร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) พัฒนาหลักสูตร “นวัตกรทางสังคม” ซึ่งมีแนวทางการเทียบโอนหน่วยกิตในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร ประกอบด้วยรายวิชา 11 วิชา รวม 36 หน่วยกิต และสารนิพนธ์อีก 1 รายวิชา จำนวน 3 หน่วยกิต รวมทั้งสิ้น 12 รายวิชา 39 หน่วยกิต ซึ่งสามารถเทียบโอนหน่วยกิตจากหลักสูตรพัฒนาศักยภาพของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ได้จำนวน 2 หลักสูตร ใน 6 รายวิชา รวม 18 หน่วยกิต เพื่อยกระดับสมรรถนะและพัฒนาศักยภาพในการขับเคลื่อนงานพัฒนาสังคม

การดำเนินงานไตรมาส 4 ผู้เข้าร่วมหลักสูตร “นวัตกรทางสังคม” สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพัฒนาศักยภาพของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และเข้ารับประกาศนียบัตรเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2569 โดยผู้สำเร็จหลักสูตรสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยกิตกับหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ได้ ทั้งนี้ มีผู้สำเร็จหลักสูตรเข้าเรียนจำนวน 40 คน ที่นำหน่วยกิตสะสมไปสมัครเข้าศึกษาต่อและเริ่มเข้าศึกษาในระดับปริญญาโท เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2569 เป็นการสร้างเส้นทางการเรียนรู้จากประสบการณ์การทำงานสู่การศึกษาระดับสูง เปิดโอกาสให้บุคลากรภาคประชาชนและขบวนองค์กรชุมชนได้ยกระดับองค์ความรู้และคุณวุฒิทางการศึกษา เป็นต้นแบบความร่วมมือทางวิชาการที่สามารถนำไปพัฒนาต่อยอดเพื่อสร้างกำลังคนด้านการพัฒนาสังคมและชุมชนในระยะยาว

6.3 เสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาในการศึกษาดูงานต่างประเทศ เป็นการพัฒนาศักยภาพแก่บุคลากรและผู้นำชุมชน ผ่านการศึกษาดูงานในต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีรูปธรรมการพัฒนาด้วยนวัตกรรมจากชุมชนท้องถิ่น เปิดมุมมองใหม่ในการพัฒนาชุมชน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้แนวทางการยกระดับคุณภาพชีวิต การพัฒนาผู้นำชุมชน การส่งเสริมบทบาทของภาครัฐในระดับท้องถิ่น สามารถวิเคราะห์แนวโน้มทิศทางการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลก เช่น เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ และสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนท้องถิ่น เพื่อนำแนวคิดและมุมมองใหม่ที่ได้รับจากการเรียนรู้จากต่างประเทศมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบทของการพัฒนาพื้นที่ในชุมชนต่อไป

ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 สถาบันนำคณะผู้นำขบวนองค์กรชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ จำนวน 60 คน เข้าร่วมการเรียนรู้การศึกษาดูงานต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 10 – 16 มีนาคม 2569 ในพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้

- เมืองเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เรียนรู้มิติการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับฐานวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชุมชน

- เมืองเชียงรุ้ง เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน ศึกษาการปรับตัวของชุมชนชาติพันธุ์ที่รักษาอัตลักษณ์ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจในบริบทของโครงสร้างพื้นฐานสมัยใหม่

- เมืองคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับภูมิภาค

การศึกษาดูงานครั้งนี้มุ่งเน้นให้ผู้เข้าร่วมได้เรียนรู้ทั้งในมิติของการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ การจัดการชุมชน และการใช้ทุนทางวัฒนธรรมเป็นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม โดยสามารถนำบทเรียนและประสบการณ์ที่ได้รับมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ในประเทศไทย อันจะนำไปสู่การยกระดับศักยภาพของผู้นำชุมชน และการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเองให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

	ถอดบทเรียน“คุนหมิง” ยกระดับขีดความสามารถผู้นำข้ามพรมแดน	

7. การพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

7.1 พัฒนาศักยภาพสภาองค์กรชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เป็นการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีความเข้มแข็งสามารถเป็นกลไกกลางในการพัฒนาแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และสนับสนุนสภาองค์กรชุมชนจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นของภาคประชาชนเชื่อมโยงกับแผนของหน่วยงานในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยปี 2569 มีพื้นที่เป้าหมาย 250 ตำบล

ปัจจุบัน มีสภาองค์กรชุมชนสะสมทั่วประเทศ 7,802 แห่งทั่วประเทศ จำนวนกลุ่มองค์กรชุมชนจดแจ้ง 155,901 องค์กร และมีสมาชิกสภาองค์กรชุมชน ประกอบด้วย ตัวแทนชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิรวม 252,889 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569)

การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกกลางในการขับเคลื่อนและเชื่อมโยงการจัดทำแผนชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล โดยสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย 690 ตำบล ให้สภาองค์กรชุมชนตำบลสามารถดำเนินงานตามภารกิจของพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน

พ.ศ. 2551 และทำหน้าที่เชื่อมโยงชุมชน ภาครัฐ และภาคประชาสังคม ในการจัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่น และขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ให้สอดคล้องกับปัญหา ความต้องการ และบริบทของชุมชนในมิติต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาที่อยู่อาศัยในชนบท การพัฒนาเศรษฐกิจและทุนชุมชน และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วม อันเป็นการเสริมสร้างประชาธิปไตยจากฐานราก และสอดคล้องกับบทบาทภารกิจของสภาองค์กรชุมชนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551

วันที่ 7 สิงหาคม 2569 พอช.ลงพื้นที่ ตำบลบ่อพลอย อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด โดยสภาองค์กรชุมชนตำบลบ่อพลอย มีการจัดทำข้อมูลชุมชนและการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่ เพื่อใช้เป็นฐานในการ จัดทำแผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล

โดยสภาองค์กรชุมชนได้เรียนรู้กระบวนการสำรวจ วิเคราะห์ข้อมูลปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของชุมชน รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลด้านที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อยเข้าสู่กระบวนการวางแผนพัฒนาพื้นที่ ส่งผลให้แผนพัฒนาชุมชนท้องถิ่นที่มาจากการมีส่วนร่วมของคนในพื้นที่สภาองค์กรชุมชนมีศักยภาพเพิ่มขึ้นในการทำหน้าที่เป็นกลไกกลางของชุมชน สามารถรวบรวมและใช้ข้อมูลจากพื้นที่มาประกอบการจัดทำแผนชุมชน และเชื่อมโยงปัญหา ความต้องการ และแนวทางการพัฒนาของประชาชน เพื่อใช้เป็นกรอบในการประสานความร่วมมือและขับเคลื่อนการพัฒนาตำบลต่อไป

7.2 สนับสนุนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระให้เป็นปัจจุบัน 1,200 ตำบล กำหนดแนวทางทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระ พร้อมทั้งกระจายเป้าหมายและงบประมาณสู่ระดับภาค และติดตามดำเนินการการทบทวนตามเป้าหมายของแต่ละภาค

การดำเนินงานไตรมาส 4 ดำเนินการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระ ร่วมกับผู้นำสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ โดยมีการทบทวนกลุ่ม/องค์กรที่จดแจ้งจากระดับหมู่บ้าน คัดเลือกผู้แทนจำนวน 4 คนจากหมู่บ้าน และผู้แทนจำนวน 2 คนจากเครือข่าย รวมทั้งจัดทำระบบฐานทะเบียนข้อมูลกลุ่ม/องค์กรใหม่ ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านและกำนัน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในระดับหมู่บ้าน และบันทึกข้อมูลลงในระบบโปรแกรม areainterop เพื่อให้ข้อมูลของสภาองค์กรชุมชนมีความเป็นปัจจุบัน ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและนำไปสู่การสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนสามารถขับเคลื่อนงานได้ตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด โดยดำเนินการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระแล้ว จำนวน 781 ตำบล ครอบคลุมพื้นที่ 5 ภาค คงเหลือ จำนวน 419 ตำบล อยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการทบทวนสภาองค์กรชุมชนแล้ว จำนวน 296 ตำบล โดยอยู่ระหว่างการบันทึกข้อมูลและนำเข้าเอกสารประกอบในระบบเพื่อเสนอรับรองสถานะสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 242 ตำบล และเป็นสภาองค์กรชุมชนระดับ E จำนวน 54 ตำบล ซึ่งเป็นสภาองค์กรชุมชนที่หยุดการดำเนินงานหรือไม่มีสมาชิกในการดำเนินงาน

(2) อยู่ระหว่างกระบวนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ จำนวน 123 ตำบล

ภาค	ผลการทบทวน	คงเหลือ จำนวน 419 ตำบล อยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ			
		(1) ดำเนินการทบทวนแล้ว		(2) อยู่ระหว่างการทบทวน	รวมอยู่ระหว่างการดำเนินการ
		อยู่ระหว่างการนำข้อมูลเข้าระบบ	สภาองค์กรชุมชนระดับ E		
เหนือ	153	114	12	20	146
ตะวันออกเฉียงเหนือ	260	18	17	42	77
ใต้	219	42	8	29	79
กลาง/ตะวันตก	116	32	6	11	49
กทม./ตะวันออก	33	36	11	21	68
รวม	**781**	**242**	**54**	**123**	**419**

ซึ่งสถาบัน ฯ ได้ติดตาม สนับสนุน และเร่งรัดการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานภาคอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลแล้วเสร็จและมีข้อมูลเป็นปัจจุบันครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนด โดยในส่วน สภาองค์กรชุมชนระดับ E มีแนวทางในการฟื้นฟูเพื่อพัฒนากลไกการทำงานในระดับพื้นที่ ดังนี้

1. จำแนกและวิเคราะห์สถานะสภาองค์กรชุมชนระดับ E เป็นรายแห่ง เพื่อพิจารณาสาเหตุการหยุดดำเนินงานและกำหนดแนวทางดำเนินการให้เหมาะสมกับแต่ละกรณี โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ยังมีศักยภาพและสามารถฟื้นฟูการดำเนินงานได้ กลุ่มที่ต้องปรับปรุงหรือจัดวางโครงสร้างการดำเนินงานใหม่ และกลุ่มที่ควรพิจารณาควบรวม ยุบเลิก หรือปรับสถานะให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

2. กำหนดแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสาเหตุของปัญหาในแต่ละพื้นที่ โดยกรณีที่ยังมีแกนนำและศักยภาพในการดำเนินงาน ให้สนับสนุนการฟื้นฟูกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่วนกรณีที่มีข้อจำกัดด้านโครงสร้างหรือการบริหารจัดการ ให้พิจารณาปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสภาองค์กรชุมชน

7.3 สนับสนุนการสอบทานคุณภาพความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล (ระดับ A B C และ D) จำนวน 3,000 ตำบล โดยประเมินระดับคุณภาพความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบลในระดับ A B C และ D ซึ่งเป็นการวัดผลการขับเคลื่อนงานของสภาองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่ ครอบคลุมการจัดประชุมอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานตามภารกิจของสภาองค์กรชุมชนตามมาตรา 19 และมาตรา 21 แห่งพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 การประสานงานร่วมกับภาคีพัฒนาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตลอดจนการได้รับการยอมรับจากหน่วยงานภายนอก โดยมีเกณฑ์การประเมินความเข้มแข็ง 4 ระดับ ดังนี้

- ระดับดีมาก (A) ค่าคะแนน 80 – 100 คะแนน
- ระดับดี (B) ค่าคะแนน 61 – 79 คะแนน
- ระดับพอใช้ (C) ค่าคะแนน 50 - 60 คะแนน
- ระดับพัฒนา/ปรับปรุง (D) ค่าคะแนน 0 – 49 คะแนน

การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการสอบทานคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 7,794 ตำบล โดยจำแนกระดับคุณภาพสภาองค์กรชุมชนเป็น 4 ระดับ ดังนี้

ภาค	ระดับคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบล					
	ระดับ A	ระดับ B	ระดับ C	ระดับ D	หยุดดำเนินการ	รวม
เหนือ	275	519	263	543	76	1,676
ตะวันออกเฉียงเหนือ	551	671	388	951	356	2,917
ใต้	249	316	222	348	33	1,168
กลาง/ตะวันตก	278	297	198	358	26	1,157
กทม./ตะวันออก	150	203	83	173	267	876
รวม	**1,503**	**2,006**	**1,154**	**2,373**	**758**	**7,794**

จากการสอบทานคุณภาพและความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล พบว่ายังมีความแตกต่างด้านศักยภาพ การมีส่วนร่วม และการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ จึงมีข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนา ดังนี้

1) สนับสนุนตามระดับความเข้มแข็งของสภา โดยกำหนดแนวทางการพัฒนาให้สอดคล้องกับระดับความเข้มแข็งของสภาแต่ละแห่ง ตั้งแต่การรักษามาตรฐานและต่อยอดศักยภาพของสภาที่มีความเข้มแข็ง การยกระดับและพัฒนาศักยภาพของสภาที่ยังมีข้อจำกัด ตลอดจนการฟื้นฟูสภาที่มีผลการดำเนินงานต่ำหรือหยุดชะงัก ทั้งนี้ สำหรับสภาองค์กรชุมชนตำบลที่หยุดดำเนินการ ควรมีการจำแนกสถานะเป็นรายแห่ง เพื่อพิจารณาแนวทางดำเนินการที่เหมาะสม โดยแยกเป็นกลุ่มที่ยังมีศักยภาพและสามารถฟื้นฟูการดำเนินงานได้ กลุ่มที่จำเป็นต้องปรับปรุงหรือจัดวางโครงสร้างการดำเนินงานใหม่ และกลุ่มที่ควรพิจารณาควบรวม ยุบเลิก หรือปรับสถานะให้สอดคล้องกับกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

2) พัฒนาศักยภาพสมาชิกและผู้ขับเคลื่อนงาน โดยส่งเสริมให้สภาองค์กรชุมชนตำบลมีการทบทวนองค์ประกอบสมาชิกให้ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เปิดโอกาสให้กลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น พัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาท หน้าที่ และอำนาจตามพระราชบัญญัติสภาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2551 เพื่อเพิ่มศักยภาพของสมาชิกและสร้างผู้นำรุ่นใหม่ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาชุมชนอย่างต่อเนื่อง

3) เชื่อมโยงข้อเสนอของชุมชนสู่แผนพัฒนาและนโยบายสาธารณะ โดยส่งเสริมให้สภาองค์กรชุมชนตำบลเป็นเวทีกลางในการรวบรวมปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอของประชาชน ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน และผลักดันให้ข้อเสนอดังกล่าวได้รับการบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น แผนงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หรือกลไกนโยบายสาธารณะในระดับต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

4) พัฒนาระบบรายงานผลและการสื่อสารสาธารณะ โดยกำหนดรูปแบบการรายงานผลการดำเนินงานที่เป็นมาตรฐาน ครอบคลุมข้อมูลด้านกิจกรรม ผลลัพธ์ งบประมาณ และปัญหาอุปสรรค พร้อมพัฒนาศักยภาพด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่เหมาะสม เพื่อให้สมาชิก ประชาชน และหน่วยงานภาคีรับทราบบทบาท ผลการดำเนินงาน และสามารถติดตามตรวจสอบการทำงานของสภาองค์กรชุมชนตำบลได้อย่างต่อเนื่อง

5) สนับสนุนตามปัญหาและบริบทของพื้นที่ โดยออกแบบมาตรการสนับสนุนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา ศักยภาพ และความต้องการของแต่ละพื้นที่ อาทิ ประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจชุมชน หนี้สิน ยาเสพติด เด็กและเยาวชน ผู้สูงอายุ และกลุ่มเปราะบาง รวมทั้งเชื่อมโยงความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม เพื่อให้เกิดการบูรณาการทรัพยากรและการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

6) พัฒนาระบบข้อมูลและการติดตามผล โดยจัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลกลางของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีความครบถ้วน ถูกต้อง และเป็นปัจจุบัน พร้อมกำหนดระบบติดตาม ประเมินผล และรายงานความก้าวหน้าการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผน การกำหนดแนวทางสนับสนุน และการยกระดับความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

7.4 สนับสนุนองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ โดยองค์กรชุมชนที่สามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนสู่การพึ่งพาตนเอง สามารถดำเนินวิถีชีวิตการจัดการตนเองได้ ปรับตัวกับการเปลี่ยนแปลง มีอิสระในการตัดสินใจ ไม่พึ่งพา/รับการช่วยเหลือด้านเงินทุนจากรัฐ และมีรายได้เฉลี่ยขององค์กรชุมชนเพิ่มขึ้น เป้าหมาย 1,000 องค์กร ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ดังนี้

1) ด้านเศรษฐกิจ : ความสามารถขององค์กรชุมชนในการสร้างรายได้ บริหารการเงิน และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง
2) ด้านสังคมและบุคลากร : ความพร้อมของสมาชิกในด้านทักษะ ความสามัคคี การสืบทอดความรู้ และความผูกพันต่อองค์กร
3) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม : การใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุดิบ และพลังงานอย่างคุ้มค่า พร้อมรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน
4) ด้านการจัดการและการเรียนรู้: ระบบบริหารจัดการที่มีแผนงานชัดเจน ติดตามและประเมินผลได้ พร้อมเปิดรับการเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่

โดยพัฒนาเครื่องมือในการติดตามและประเมินผลความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนตามเกณฑ์การวัดผลครอบคลุม 4 ด้านหลัก รวม 20 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและบุคลากร ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งสื่อสารสร้างความเข้าใจให้แก่สำนักงานภาค และผู้เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการติดตามและประเมินผลตามเกณฑ์การประเมิน

ทั้งนี้ เป้าหมายการดำเนินงานในระดับภาค เพื่อใช้เป็นกรอบในการติดตามการดำเนินงาน และสนับสนุนให้องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ครอบคลุมพื้นที่ 5 ภาค

การดำเนินงานไตรมาส 4 องค์กรชุมชนได้ดำเนินการประเมินตนเองโดยใช้แบบประเมินตนเององค์กรชุมชน: ความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเอง และมีองค์กรชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน จำนวน 2,429 องค์กร จากนั้น สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) ได้ดำเนินการสุ่มประเมินองค์กรชุมชนจำนวน 1,080 ตำบล เพื่อประเมินความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเอง

การประเมินประกอบด้วย 4 มิติหลัก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและบุคลากร ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการและการเรียนรู้ รวม 20 ตัวชี้วัด โดยองค์กรชุมชนจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยรวมไม่น้อยกว่า 4.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยในทุกมิติไม่ต่ำกว่า 3.00 คะแนน จึงจะถือว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน

ผลการประเมินพบว่า องค์กรชุมชนทั้ง 1,080 ตำบลผ่านเกณฑ์การประเมิน คิดเป็นร้อยละ 100 โดยมีองค์กรชุมชน จำนวน 181 ตำบล ได้คะแนนอยู่ในระดับเข้มแข็งสูงมาก (4.50–5.00 คะแนน) และจำนวน 899 ตำบล ได้คะแนนอยู่ในระดับเข้มแข็ง (4.00–4.49 คะแนน) สะท้อนให้เห็นว่า โดยภาพรวมองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งและมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้ในระดับสูง เมื่อพิจารณาผลการประเมินรายมิติ พบว่าองค์กรชุมชนมีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงทุกมิติ โดยมีรายละเอียดดังนี้

มิติการประเมิน	คะแนนเฉลี่ย
ด้านสังคมและบุคลากร	4.38
ด้านการจัดการและการเรียนรู้	4.34
ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	4.33
ด้านเศรษฐกิจ	4.00

ผลการประเมินรายมิติสะท้อนว่า มิติด้านสังคมและบุคลากรเป็นจุดแข็งสำคัญขององค์กรชุมชน โดยมีคะแนนเฉลี่ยสูงที่สุดที่ 4.38 คะแนน ขณะที่มิติด้านการจัดการและการเรียนรู้ และด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเฉลี่ยในระดับสูงเช่นกัน ทั้งนี้ มิติด้านเศรษฐกิจมีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดที่ 4.00 คะแนน และมี 782 ตำบล หรือร้อยละ 72.41 ที่มีคะแนนตั้งแต่ 4.00 คะแนนขึ้นไป จึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาต่อยอด โดยเฉพาะการสร้างรายได้ การออม การจัดการหนี้ และการเพิ่มความหลากหลายของแหล่งรายได้ เพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการพึ่งพาตนเองของชุมชนในระยะยาว

จากผลการประเมิน สปร. มีข้อเสนอแนะให้ พอช. นำผลการประเมินมาใช้เป็นฐานในการกำหนดแนวทางสนับสนุนองค์กรชุมชนให้เหมาะสมกับระดับความพร้อมและบริบทของแต่ละพื้นที่ โดยมีประเด็นสำคัญ ดังนี้

(1) การจัดทำเส้นทางการยกระดับองค์กรชุมชนตามระดับความพร้อม โดยจำแนกองค์กรตามจุดแข็งและประเด็นที่ควรพัฒนา เพื่อกำหนดรูปแบบการสนับสนุนที่แตกต่างกัน และส่งเสริมให้องค์กรที่มีความเข้มแข็งทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและถ่ายทอดประสบการณ์แก่พื้นที่อื่น

(2) การยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยใช้ทุนทางสังคมและศักยภาพด้านการบริหารจัดการที่มีอยู่เป็นฐานในการพัฒนาการสร้างรายได้ การออม การจัดการหนี้ และการเพิ่มความหลากหลายของแหล่งรายได้ เนื่องจากมิติด้านเศรษฐกิจยังมีผลการประเมินต่ำกว่ามิติอื่น

(3) การพัฒนาผู้นำและคนรุ่นใหม่ โดยส่งเสริมระบบสืบทอดผู้นำ การถ่ายทอดองค์ความรู้ และการเปิดโอกาสให้คนรุ่นใหม่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนงานขององค์กรชุมชนอย่างเป็นรูปธรรม

(4) การยกระดับระบบบริหารจัดการและธรรมาภิบาล โดยพัฒนาระบบควบคุมภายใน การจัดทำบัญชี การเปิดเผยข้อมูล และการตรวจสอบที่เหมาะสมกับขนาดและประเภทขององค์กร เพื่อสร้างความน่าเชื่อถือและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงทรัพยากรและแหล่งทุน

(5) การเสริมสร้างกลไกความร่วมมือและการเชื่อมโยงทรัพยากรในพื้นที่ โดยพัฒนาความร่วมมือระหว่างองค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ สถาบันการศึกษา ภาคธุรกิจ และภาคีเครือข่าย เพื่อให้การพัฒนาสามารถดำเนินต่อเนื่องและลดการพึ่งพาความสัมพันธ์เฉพาะบุคคล

(6) การพัฒนาระบบติดตามและใช้ข้อมูลเพื่อการสนับสนุน โดยจัดทำฐานข้อมูลรายองค์กรและติดตามการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถกำหนดการสนับสนุนและจัดสรรทรัพยากรได้ตรงกับศักยภาพและปัญหาของแต่ละพื้นที่

จากข้อเสนอแนะดังกล่าว พอช. สามารถนำผลการประเมินมาใช้เป็นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนาองค์กรชุมชนในระยะต่อไป โดยมุ่งรักษาจุดแข็งด้านทุนทางสังคมและการบริหารจัดการ ควบคู่กับการเร่งยกระดับความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาผู้นำและคนรุ่นใหม่ และการสร้างระบบสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ เพื่อให้องค์กรชุมชนสามารถจัดการตนเอง สร้างผลลัพธ์ และปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างต่อเนื่อง

8. การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชน

8.1 โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน 500 กองทุน เป็นการสร้างหลักประกันทางสังคมและความมั่นคงในชีวิตของคนในชุมชนบนพื้นฐาน “ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี” ในการดูแลคนทุกช่วงวัยตั้งแต่เกิดจนตายอย่างถ้วนหน้า เพื่อให้ทุกคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นอย่างยั่งยืนโดยการมีส่วนร่วมระหว่างรัฐบาล องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรชุมชน และภาคประชาสังคม พร้อมทั้งพัฒนาคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความเข้มแข็ง พัฒนามาตรฐานคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชน ศักยภาพแกนนำในการบริหารจัดการทุน ขยายผลและสร้างการเรียนรู้การจัดสวัสดิการชุมชน

ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 มีการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมือง 6,107 กองทุน จำนวนสมาชิก 6,738,782 ราย และมีเงินกองทุน (สะสม) รวม 24,715 ล้านบาท

การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนงบประมาณสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 1,637 กองทุน สมาชิก 2,515,609 คน พร้อมทั้งสนับสนุนงบประมาณกับเครือข่ายสวัสดิการชุมชน 5 ภาค เพื่อคิดค้น

รูปแบบตัวอย่างสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง และพัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบาย เชื่อมโยงในระดับชาติ งบประมาณรวมทั้งสิ้น 178,368,900 บาท

ผลการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน
การสร้างหลักประกันทางสังคมและความมั่นคงในชีวิตของคนในชุมชนบนพื้นฐาน
“ให้อย่างมีคุณค่า รับอย่างมีศักดิ์ศรี”

วันที่ 2–3 กรกฎาคม 2569 พอช. จัดโครงการ “พัฒนาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล ในพื้นที่จังหวัดพะเยา” ดำเนินงานร่วมกับ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (สกสว.) เพื่อสนับสนุนการศึกษาวิจัยและพัฒนาแนวทางในการยกระดับศักยภาพและความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยมีผู้แทนกองทุนสวัสดิการชุมชน คณะนักวิจัย ผู้ช่วยนักวิจัย และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้าร่วมจำนวน 110 คน จากกองทุนสวัสดิการชุมชน 8 พื้นที่ ได้แก่ 1) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอกคำใต้ 2) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบ้านถ้ำ 3) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลดอนศรีชุม 4) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลคือเวียง 5) กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลเมืองดอกคำใต้ 6) กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบ้านใหม่ 7) กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลเวียงลอ และ 8) กองทุนสวัสดิการตำบลห้วยยางขาม

การศึกษาวิจัยใช้ข้อมูลพื้นที่เป็นฐานในการวิเคราะห์แนวทางการยกระดับกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยนำเครื่องมือทางสถิติและระเบียบวิธีวิจัยมาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ ได้แก่ แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็น (Priority Need Index: PNI) เพื่อให้ผู้แทนกองทุนสามารถประเมินและเปรียบเทียบ สภาพปัจจุบันกับสภาพที่พึงประสงค์ และสะท้อนความต้องการในการพัฒนาความเข้มแข็งของกองทุนได้อย่างเป็นระบบ

ผลที่เกิดขึ้น กองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 8 กองทุน มีข้อมูลและผลการวิเคราะห์จากกระบวนการวิจัยเป็นฐานในการกำหนดแนวทางการพัฒนา 8 ด้าน ได้แก่ 1) การบริหารจัดการที่ดีและโปร่งใส 2) ศักยภาพและขีดความสามารถของกองทุน 3) เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็น 4) การสื่อสารและประชาสัมพันธ์องค์กร 5) ความยั่งยืนและเสถียรภาพทางการเงิน 6) การจัดระบบสวัสดิการที่ตอบสนองความต้องการของสมาชิก 7) ศักยภาพและภาวะผู้นำของคณะกรรมการ และ 8) การประเมินสถานภาพและการเตือนภัยล่วงหน้าทางการเงินของกองทุนสวัสดิการชุมชน

ซึ่งข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จากกระบวนการวิจัยกองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถนำไปใช้เป็นฐานในการปรับปรุงระบบบริหารจัดการ วางแผนด้านการเงิน พัฒนาระบบสวัสดิการ และกำหนดแนวทางการพัฒนากองทุนให้สอดคล้องกับบริบทและการเปลี่ยนแปลงของชุมชนได้

วันที่ 18 กรกฎาคม 2569 รองนายกรัฐมนตรีฯ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพม. พร้อมด้วย พอช.ลงพื้นที่อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ลงพื้นที่ปฏิบัติภารกิจขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงของมนุษย์ ภายใต้นโยบาย “พม. CARE” เพื่อบูรณาการความช่วยเหลือประชาชนเชิงรุกและส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการของรัฐ โดย พอช.

สนับสนุนการขับเคลื่อนงานผ่านการสนับสนุนกองทุนสวัสดิการชุมชนเพื่อให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาจังหวัด “ร้อยเอ็ดเมืองเกษตรพามี อยู่ดีมีแฮง ชุมชนมีความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงวัย” และเชื่อมโยงการทำงานของภาคประชาชนกับหน่วยงานภาครัฐและภาคีที่เกี่ยวข้อง

จากการสนับสนุนการดำเนินงานของพอช. ส่งผลให้กองทุนสวัสดิการชุมชนในจังหวัดร้อยเอ็ด เป็นต้นแบบการยกระดับบทบาทของกองทุนสวัสดิการชุมชนในการเป็นกลไกดูแลและพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน โดยสามารถเชื่อมโยงการจัดสวัสดิการกับการแก้ไขปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่อย่างครอบคลุม ทั้งด้านสวัสดิการชุมชน การซ่อมแซมและพัฒนาที่อยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย การปรับสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับคนพิการและผู้สูงอายุ ตลอดจนการส่งเสริมอาชีพและสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจแก่คนพิการและผู้ดูแลคนพิการ ส่งผลให้เกิดการ บูรณาการการทำงานระหว่างกองทุนสวัสดิการชุมชน ขบวนองค์กรชุมชน หน่วยงานภาครัฐและภาคีเครือข่าย ในการดูแลประชาชนและกลุ่มเปราะบางในชุมชน

8.2 สนับสนุนการประเมินคุณภาพความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชน (ระดับ A B C และ D)

สถาบันฯ พัฒนาเครื่องมือและหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล พร้อมนำข้อเสนอแนะจากการทดลองใช้มาปรับปรุงเครื่องมือให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ก่อนจัดทำคู่มือและสื่อสารสร้างความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นมาตรฐานกลางในการดำ เนินงานทั่วประเทศ คู่มือการประเมินประกอบด้วยสาระสำคัญ ได้แก่ วัตถุประสงค์การประเมิน องค์ประกอบและด้านการประเมิน หลักเกณฑ์การให้คะแนน และวิธีการประมวลผลผลการประเมิน เพื่อจำแนกระดับคุณภาพความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยการประเมินครอบคลุม 4 ด้าน รวม 40 ข้อ ประกอบด้วย

1) การจัดการด้านการเงิน การบัญชี และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารกองทุน
2) ระบบการบริหารจัดการที่ดีและหลักธรรมาภิบาลของกองทุนสวัสดิการชุมชน
3) ความสามารถในการบริหารและดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน
4) การจัดสวัสดิการ การให้บริการ และการขยายผลการดำเนินงาน

ระดับการประเมิน มีรายละเอียด ดังนี้

- ระดับ A (ดีมาก) : ร้อยละ 80 ขึ้นไป
- ระดับ B (ดี) : ร้อยละ 70-79
- ระดับ C (พอใช้) : ร้อยละ 60-69
- ระดับ D (ปรับปรุง) : ร้อยละ 50-59

- ระดับ E (หยุดดำเนินการ) : กองทุนที่ยุติการดำเนินการไม่มีการรับเงินสมทบและไม่มีการจ่ายสวัสดิการ

การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนและประเมินคุณภาพความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 6,426 กองทุน โดยสามารถแบ่งเป็นระดับความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน รายละเอียดดังนี้

ระดับ	A	B	C	D	E	รวม
จำนวน	1,567	1,064	849	1,501	1,445	6,426

จากการประเมินพบว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีสถานะหยุดดำเนินการ (E) จำนวน 1,445 กองทุน ส่วนใหญ่เป็นกองทุนที่หยุดดำเนินการแต่ยังไม่ชำระบัญชี หรืออยู่ระหว่างการชำระบัญชี รวม 858 กองทุน โดยกองทุนจำนวนมากที่ต้องดำเนินการด้านกฎหมายและการบริหารจัดการให้แล้วเสร็จ แม้ว่าจะหยุดดำเนินงานไปแล้วก็ตาม สาเหตุของการหยุดดำเนินงานมีทั้งปัจจัยภายในและภายนอกกองทุน อาทิ การขาดคณะกรรมการหรือแกนนำรุ่นใหม่ การจัดเก็บเงินสมาชิกไม่ต่อเนื่อง ปัญหาเรื่องสถานะด้านการเงินของกองทุน ระบบบริหารจัดการไม่เป็นปัจจุบัน ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงบริบทของพื้นที่ เช่น การควบรวมองค์กรหรือการปรับโครงสร้างหน่วยงานในพื้นที่

ทั้งนี้ ควรมีการจำแนกสถานะกองทุนที่หยุดดำเนินการเป็นรายกองทุน โดยแยกกลุ่มที่ยังมีศักยภาพและสามารถฟื้นฟูได้ กลุ่มที่อยู่ระหว่างการชำระบัญชี และกลุ่มที่ควรยุติหรือปรับสถานะให้ถูกต้องตามข้อเท็จจริงและกฎหมาย พร้อมกำหนดมาตรการสนับสนุนที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่ม ทั้งการฟื้นฟูศักยภาพกองทุน การเร่งรัดกระบวนการชำระบัญชี และการปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของพื้นที่

9. การพัฒนาคุณภาพองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

9.1 พัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ เป็นการสนับสนุนกลไกการบริหารและพัฒนาระบบสินเชื่อ การประเมินคุณภาพและพัฒนาองค์กรผู้ใช้สินเชื่อระดับพื้นที่ เน้นการเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และการฟื้นฟูแก้ปัญหาสินเชื่อผิดนัด

- รวบรวมและจัดทำฐานข้อมูลองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ จำนวน 615 องค์กร เพื่อใช้ในการติดตามวิเคราะห์สถานการณ์ และสนับสนุนการบริหารจัดการงานด้านสินเชื่อขององค์กรชุมชน พร้อมทั้งดำเนินการประเมินและจัดระดับความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ (A B C D) จำแนกตามระดับความเสี่ยงด้านการชำระหนี้ เพื่อกำหนดแนวทางการสนับสนุน ฟื้นฟู และป้องกันปัญหาหนี้ผิดนัดให้เหมาะสมตามบริบทของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

การประเมินและจัดระดับความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ (A B C D)	**จำนวน**
กลุ่ม A : องค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่ดำเนินงานตามแผนได้ตามปกติ มีการชำระหนี้ตรงเวลา ระบบบริหารจัดการภายในเข้มแข็ง มีการประชุม บัญชี และการติดตามงานอย่างต่อเนื่อง สภาพคล่องทางการเงินอยู่ในระดับดี	**246**

การประเมินและจัดระดับความเข้มแข็งขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ (A B C D)	จำนวน
กลุ่ม B : องค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่ยังสามารถดำเนินงานได้ แต่เริ่มมีสัญญาณความเสี่ยง เช่น การชำระหนี้ล่าช้า ระบบบริหารเริ่มอ่อนตัว หรือสภาพคล่องตึงตัว จำเป็นต้องได้รับการติดตามและสนับสนุนอย่างใกล้ชิด	**204**
กลุ่ม C : องค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่มีปัญหาต่อเนื่อง เช่น ค้างชำระเป็นระยะเวลานาน โครงการไม่สามารถดำเนินการได้ตามแผน ระบบบริหารจัดการไม่มีประสิทธิภาพ หรือขาดความร่วมมือภายในกลุ่ม จำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูและแก้ไขเชิงลึก	**163**
กลุ่ม D : องค์กรผู้ใช้สินเชื่อที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาผ่านมาตรการฟื้นฟูหรือการเจรจาได้ และต้องดำเนินการตามกระบวนการทางกฎหมาย เช่น การทวงถาม การบอกเลิกสัญญา หรือการดำเนินคดีเพื่อเรียกคืนเงิน	**2**
รวม	**615**

จากฐานข้อมูลดังกล่าว สถาบันฯ ได้วิเคราะห์และส่งต่อข้อมูลให้สำนักงานภาคทั้ง 5 ภาค เพื่อนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาองค์กรผู้ใช้สินเชื่อในพื้นที่ โดยสำนักงานภาคได้ดำเนินการวิเคราะห์เชิงลึกและจัดทำแผนพัฒนาองค์กร พร้อมกำหนดแนวทางการสนับสนุน การติดตาม และการฟื้นฟูให้สอดคล้องกับปัญหาและศักยภาพของแต่ละพื้นที่

โดยในปีงบประมาณ 2569 คัดเลือกองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ จำนวน 437 องค์กร เป็นกลุ่มเป้าหมายในการพัฒนาและยกระดับการดำเนินงาน โดยผ่านกระบวนการหารือร่วมกับสำนักงานภาคและประเมินความเป็นไปได้ในการดำเนินงาน

การดำเนินงานไตรมาส 4 ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรผู้ใช้สินเชื่อมีการจัดทำแผนการบริหารจัดการและการฟื้นฟูองค์กร จำนวน 437 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 100.00 จากกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด

ภาค/สำนักงาน/สำนัก	กลุ่มเป้าหมาย	มีแผนการบริหารจัดการฯ
สน.พัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง	52	52
สน.พัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมราง	2	2
สนง.พัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท	19	19
ภาคเหนือ	75	75
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	61	61
ภาคใต้	47	47
ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก	128	128
ภาคกลางและตะวันตก	53	53
สรุปภาพรวม	**437**	**437**

ทั้งนี้ ดำเนินการติดตามองค์กรกลุ่มดังกล่าวผ่านแบบฟอร์ม Google Form เป็นเครื่องมือในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ซึ่งครอบคลุมด้านการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชี การดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการติดตามหนี้ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรมีความเข้มแข็งและมีระบบบริหารจัดการที่ดี จากการติดตาม พบว่า องค์กรจำนวน 428 องค์กร ซึ่งเป็นกลุ่มที่จัดทำแผนแล้ว ได้รายงานผลผ่านระบบครบถ้วน และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกระดับผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้

• ระดับดีเยี่ยม จำนวน 157 องค์กร เป็นกลุ่มที่มีการบริหารจัดการครบถ้วนทุกมิติตามหลักธรรมาภิบาล

• ระดับดี จำนวน 156 องค์กร เป็นกลุ่มหลักที่มีระบบการบริหารจัดการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

• ระดับควรพัฒนา จำนวน 60 องค์กร เป็นกลุ่มที่เริ่มมีข้อจำกัดในการดำเนินงานบางด้าน

• ระดับเฝ้าระวัง/วิกฤต จำนวน 55 องค์กร เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการดำเนินงานตามเกณฑ์พื้นฐาน และจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน

วันที่ 17 กรกฎาคม 2569 พอช. จัดสัมมนาสรุปบทเรียนและออกแบบทิศทางการพัฒนาสหกรณ์บ้านมั่นคง “นักบัญชีอาสา” รุ่นที่ 1 เพื่อถอดบทเรียนการหนุนเสริมด้านการจัดทำบัญชีขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ และร่วมกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบบัญชีและธรรมาภิบาลทางการเงินของสหกรณ์บ้านมั่นคง โดยมีนักบัญชีอาสาเครือข่ายสหกรณ์บ้านมั่นคง และเจ้าหน้าที่ พอช. ทั้ง 5 ภาค เข้าร่วม จำนวน 111 คน

จากการอบรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อเกิดความรู้และทักษะด้านการจัดทำบัญชี มีระบบเอกสารและข้อมูลทางการเงินที่เป็นระบบ สามารถจัดทำบัญชีและงบการเงินได้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์ รวมทั้งมีบุคลากรภายในที่สามารถดำเนินงานและถ่ายทอดความรู้ด้านบัญชีได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ได้กำหนดพื้นที่นำร่องจำนวน 32 พื้นที่ เพื่อขยายผลการพัฒนาระบบบัญชีและธรรมาภิบาลทางการเงิน ส่งผลให้การบริหารจัดการสินเชื่อมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ และเสริมสร้างความเข้มแข็งและความสามารถในการพึ่งพาตนเองขององค์กรในระยะยาว

วันที่ 19 กรกฎาคม 2569 พอช. จัดอบรมเชิงปฏิบัติการ “การจัดการระบบการเงินรายครัวเรือน เพื่อส่งเสริมการบริหารของกลุ่ม/สหกรณ์ชุมชนริมคลองอย่างมีธรรมาภิบาล” โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 100 คน ณ โรงแรมเอเชีย แอร์พอร์ต ดอนเมือง เพื่อเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการบริหารจัดการการเงินให้แก่ผู้เข้าร่วม โดยจัด Workshop หลักสูตร “7 ทักษะบริหารการเงินให้ชีวิตมั่นคง” ร่วมกับทีมวิทยากรจากธนาคารไทยเครดิต ภายใต้โครงการตังค์โต ครอบคลุมเนื้อหาเกี่ยวกับการกำหนดเป้าหมายทางการเงิน การบริหารค่าใช้จ่าย การจัดการเงินออม การบริหารความเสี่ยง และการจัดการหนี้

ผลจากการจัดอบรม ผู้เข้าร่วมเกิดทักษะการวางแผนและบริหารจัดการการเงินรายครัวเรือน สามารถนำองค์ความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการรายรับ–รายจ่าย การออม การจัดการหนี้ และการบริหารความเสี่ยงของครัวเรือน รวมถึงสามารถนำไปถ่ายทอดและปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของกลุ่มและสหกรณ์ชุมชนริมคลอง เพื่อส่งเสริมให้เกิดระบบการบริหารจัดการที่มีความโปร่งใส มีวินัยทางการเงิน และเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล อันจะนำไปสู่การสร้างความมั่นคงทางการเงินและความเข้มแข็งของชุมชนในระยะยาว

9.2 การฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาสินเชื่อผิดนัด

1) การสนับสนุนสินเชื่อแก่องค์กรชุมชน ในปี 2569 ระหว่างเดือนตุลาคม 2568 – สิงหาคม 2569 มีการสนับสนุนสินเชื่อแก่องค์กรชุมชนรวม 19 องค์กร วงเงิน 181.82 ล้านบาท โดยมีผู้รับประโยชน์ 124 ชุมชน 956 ครัวเรือน

ประเภทสินเชื่อ	สินเชื่ออนุมัติ				สินเชื่อเบิกจ่าย (ลบ.)
	องค์กร	ชุมชน	ครัวเรือน	จำนวนเงิน (ลบ.)	
สินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยบ้านมั่นคง	12	104	306	105.55	120.49
สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแบบองค์รวม	1	14	458	4.49	4.49
สินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยระบบริมราง	1	3	66	19.33	26.56
สินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองเปรมประชากร	1	3	126	52.45	64.33
รวมทั้งสิ้น	**19**	**124**	**956**	**181.82**	**215.87**

2) ผลการดำเนินงานสินเชื่อสะสม ตั้งแต่เริ่มดำเนินงานถึงสิงหาคม 2569 รายละเอียด ดังนี้

ประเภทสินเชื่อ	สินเชื่ออนุมัติ				สินเชื่อเบิกจ่าย	รับชำระคืน	ตัดบัญชีเป็นสูญ		สินเชื่อคงเหลือ		สินเชื่อผิดนัด		
	องค์กร	ชุมชน	ครัวเรือน	จำนวนเงิน			องค์กร	จน. เงิน	องค์กร	จน. เงิน	องค์กร	จน. เงิน	%
สินเชื่อบ้านมั่นคง	523	2,715	49,387	10,582.44	10,090.64	5,508.47	-	-	368	4,582.17	17	84.63	1.85
สินเชื่ออื่นๆ	500	3,754	372,362	1,963.55	1,963.55	1,420.45	1	2.98	223	540.12	149	370.74	7.04
รวมทั้งสิ้น	**1,023**	**6,469**	**421,749**	**12,545.99**	**12,054.99**	**6,928.92**	**1**	**2.98**	**591**	**5,122.29**	**166**	**455.37**	**8.89**

หมายเหตุ 1. สินเชื่อบ้านมั่นคง ณ 31 สิงหาคม 2569 มีสินเชื่อคงเหลือ จำนวน 4,582.17 ล้านบาท 368 องค์กร เป็นหนี้ผิดนัด (NPLเกิน 3 เดือนขึ้นไป) จำนวน 17 องค์กร จำนวน 84.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.85

2. สินเชื่อผิดนัด (NPL เกิน 3 เดือนขึ้นไป) ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดซึ่งไม่นับรวมองค์กรที่เข้าสู่กระบวนการทางกฎหมายคิดเป็นร้อยละ 1.52 จำนวน 14 องค์กร จำนวนเงินผิดนัด 69.72 ล้านบาท จากสินเชื่อคงเหลือ 4,567.26 ล้านบาท ส่งผลให้

- ภาคกรุงเทพฯปริมณฑลและตะวันออก NPL ลดลงเหลือ ร้อยละ 1.07 โดยไม่นับรวม สหกรณ์บ้านมั่นคงประจันตคาม จำกัด ซึ่งมีจำนวนเงินผิดนัดจำนวน 8.81 ล้านบาท จากสินเชื่อคงเหลือ 8.81 ล้านบาท และสหกรณ์เคหสถานสร้างสรรค์พัฒนา จำกัด ซึ่งมีจำนวนเงินผิดนัดจำนวน 3.40 ล้านบาท จา กสินเชื่อคงเหลือ 3.40 ล้านบาท
- ภาคใต้ NPL ลดลงเหลือร้อยละ 1.01 โดยไม่รับรวม ส.เคหสถานชุมชนเมืองสตูล จำกัด ซึ่งมีจำนวนเงินผิดนัดจำนวน 0.53 ล้านบาท จากสินเชื่อคงเหลือ 2.70 ล้านบาท

3) ผลการอนุมัติสินเชื่อโครงการบ้านมั่นคงไทยเข้มแข็ง วงเงินที่ได้รับความเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการสถาบันแล้ว รวม 2,998.17 ล้านบาท ผู้รับประโยชน์ 18,847 ครัวเรือน 234 องค์กร 60 จังหวัด (วงเงินสินเชื่อ จำนวนองค์กรและสมาชิกผู้รับประโยชน์ลดลง เนื่องจากมีการทบทวนวงเงินสินเชื่อที่ไม่สามารถดำเนินการจัดทำนิติกรรมสัญญาและเบิกจ่ายสินเชื่อภายในระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของสถาบันฯ)

4) ผลการอนุมัติสินเชื่อโครงการบ้านมั่นคง (คลองเปรมประชากร) วงเงินที่ได้รับเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการและคณะกรรมการสถาบันแล้ว 1,162.08 ล้านบาท 20 องค์กร 2,923 ครัวเรือน (วงเงินสินเชื่อและสมาชิกผู้รับประโยชน์ลดลง เนื่องจากมีการทบทวนวงเงินสินเชื่อที่ไม่สามารถดำเนินการจัดทำนิติกรรมสัญญาและเบิกจ่ายสินเชื่อภายในระยะเวลาที่กำหนดตามประกาศของสถาบันฯ)

5) ผลการอนุมัติสินเชื่อโครงการบ้านมั่นคง (ระบบราง) วงเงินที่ได้รับเห็นชอบจากคณะอนุกรรมการแล้ว 85.74 ล้านบาท 4 องค์กร 331 ครัวเรือน

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น	ประกอบด้วย 4 แผนงาน ● การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น ● การพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้สื่อสารสู่สาธารณะ ● การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและกำกับติดตาม ● การบริหารและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร

10. การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

10.1 พัฒนาและส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลชุมชน ในการปฏิบัติงานให้กับขบวนองค์กรชุมชนและผู้ปฏิบัติงาน

การดำเนินงานไตรมาส 4 อบรมการใช้งานโปรแกรมบริหารการเงินและบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชน (SWF) ให้กับขบวนองค์กรชุมชน 34 จังหวัด 677 กองทุน 958 คน

ไตรมาส	จังหวัด	จำนวน
1	5 จังหวัด หนองคาย สุโขทัย จันทบุรี กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ	96 กองทุน 192 คน
2	2 จังหวัด อ่างทอง และชัยนาท	60 กองทุน 135 คน
3	30 จังหวัด กรุงเทพมหานคร, ขอนแก่น, จันทบุรี, ชัยภูมิ, ชุมพร, นครนายก, นครปฐม, นครพนม, นครราชสีมา, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, นนทบุรี, บุรีรัมย์, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, แม่ฮ่องสอน, มุกดาหาร, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, เลย, ลำพูน, ศรีสะเกษ, สกลนคร, สตูล, สุโขทัย, หนองคาย, อุดรธานี, อุบลราชธานี, อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี	707 กองทุน 1,390 คน
4	34 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, กาฬสินธุ์, ขอนแก่น, เชียงราย, เชียงใหม่, ตาก, ตรัง, นครพนม, นครราชสีมา, นราธิวาส, บึงกาฬ, ปราจีนบุรี, พะเยา,	677 กองทุน 958 คน

ไตรมาส	จังหวัด	จำนวน
	พิษณุโลก, มหาสารคาม, แม่ฮ่องสอน, ยโสธร, ลำปาง, ลำพูน, เลย, ศรีสะเกษ , สงขลา, สตูล, สุโขทัย, สุราษฎร์ธานี, สุรินทร์, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อำนาจเจริญ, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุทัยธานี, อุบลราชธานี และสมุทรปราการ	

10.2 การประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล (DG Readiness Survey) เป็นการสำรวจและประเมินความพร้อมของหน่วยงานภาครัฐในการบริหารจัดการด้านดิจิทัล ทั้งในเชิงนโยบาย ระบบบริหารงาน เทคโนโลยี และทักษะบุคลากร โดยมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้องค์การมหาชนนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงานและปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินงานเพื่อให้รองรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน การประเมินผลดำเนินการโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) หรือ สพร. ซึ่งมีการดำเนินโครงการสำรวจระดับความพร้อมอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน และจะประกาศผลผ่านเว็บไซต์ โดยผลการสำรวจดังกล่าวจะสามารถใช้เป็นข้อมูลการประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพเพิ่มยิ่งขึ้น

การประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล เป็นการประเมินความพร้อมใน 7 มิติ ได้แก่ 1) Policies and Practices 2) Data-driven Practices 3) Digital Capability 4) Public Service 5) Smart Back Office 6) Secure and Efficient Infrastructure และ 7) Digital Technology Practices

ก่อนการประเมิน สถาบันฯ ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นระบบ โดยเข้าร่วมการประชุมเพื่อรับทราบหลักเกณฑ์ ตัวชี้วัด และแนวทางการจัดเตรียมข้อมูลประกอบการประเมิน พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมด้านระบบสำหรับการสำรวจข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้การจัดส่งข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัลใน 7 มิติ โดยจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับตั้งแต่ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น บุคลากรระดับปฏิบัติการ ตลอดจนลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งบุคลากรทุกกลุ่มได้เข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อเสริมสร้างความพร้อมขององค์กรในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและรองรับการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพการดำเนินงาน

สถาบันฯ นำส่งข้อมูลและตอบแบบสำรวจ ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐประจำปี 2569 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 โดยเป็นการประเมินตามเกณฑ์ 7 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สพร. อยู่ระหว่างการประเมินผลและจะประกาศผลการประเมินให้หน่วยงานทราบ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2569

10.3 สนับสนุนการปรับปรุงข้อมูล : Cleansing Data สถาบันฯ มีการทบทวนข้อมูลสำคัญในระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน เพื่อจัดทำรายงานและสนับสนุนการทำงานของสถาบันให้ถูกต้องครบถ้วน

ดำเนินการปรับปรุงข้อมูล (Cleansing Data) ในระบบ CODI Areainterop เพื่อให้ข้อมูลในระบบมีความถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน รองรับการนำไปใช้ในการบริหารจัดการและการตัดสินใจได้อย่างมี

ประสิทธิภาพ โดยปรับปรุงข้อมูลจำนวน 6 ชุดข้อมูล ได้แก่ (1) ข้อมูลการบริหารโครงการ (2) ข้อมูลองค์กรชุมชน (3) ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัย (4) ข้อมูลผู้นำ (5) ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน และ (6) ข้อมูลสภาองค์กรชุมชน จากการทบทวนข้อมูลพบว่ามีข้อมูลบุคคลที่ต้องปรับปรุง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่มีชื่อ ชื่อไม่ถูกต้อง หรือข้อมูลไม่สมบูรณ์ โดยสถาบันฯ ได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ การปรับปรุงคุณภาพข้อมูลดังกล่าวสถาบันฯ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษามาตรฐานคุณภาพฐานข้อมูลของสถาบัน ให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และพร้อมรองรับการจัดทำรายงาน การวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

10.4 เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล

พอช. มีระบบ CODI API สำหรับเชื่อมโยงชุดข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล จำนวน 4 ชุดข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์โครงการที่อยู่อาศัย 2) ข้อมูลองค์ผู้รับผลประโยชน์ที่มีการขอโครงการในระบบบริหารโครงการ 3) ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน และ 4) ข้อมูลสภาองค์กรชุมชน โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกแล้วจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่

1) ระบบ APP ทางรัฐ ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล

2) ระบบ SHARE พื้นที่ (Social Health Area Resources Empowerment Project: "SHARE") ร่วมกับ 3 หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) (https://infocenter.nationalhealth.or.th/share-dashboard/)

การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีเป้าหมายเพื่อให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล รวมถึงกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และสนับสนุนการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป

10.5 พัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Platform ที่องค์กรชุมชนสามารถประยุกต์ใช้ในงานพัฒนา ดำเนินการจำนวน 4 ระบบ เพื่อสนับสนุนกระบวนการทำงานขององค์กรชุมชน โดยแต่ละระบบมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน ดังนี้

(1) การส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศกับขบวนองค์กรชุมชน ระบบโปรแกรมบริหารการเงินและบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชน (SWF) และมีการอบรมการใช้งานโปรแกรมให้แก่กองทุนสวัสดิการชุมชน ส่งผลให้กองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถใช้งานโปรแกรมฯ ได้อย่างถูกต้อง และเกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการกองทุน ลดภาระการทำงาน ในพื้นที่

(2) สร้างความเข้าใจการใช้โปรแกรม Co - create เพื่อวางแผนการรับมือภัยพิบัติ และการใช้งานโปรแกรมเพื่อการดำเนินงานด้านพัฒนาที่อยู่อาศัย

(3) เกิดการพัฒนาและประยุกต์ใช้ Platform COPIN (Community Pinpoint Information Network) เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาในองค์กรชุมชน ให้รองรับการรับมือภัยพิบัติ ด้วยการใช้ระบบ Copin เพื่อปักหมุดข้อมูลรับมือภัยพิบัติให้กับขบวนองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่าย ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา

จากผลกระทบจากสภาวะการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ โดยได้ทดลองปักหมุดข้อมูลภัยพิบัติในพื้นที่ประสบภัยน้ำท่วม จังหวัดสงขลา เพื่อเป็นแนวทางในการระบุพื้นที่แก้ไขปัญหาภัยพิบัติในพื้นที่

(4) พัฒนาระบบข้อมูลกลางภาคีเพื่อการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจเชิงนโยบาย (CODI Open Partnership Data Platform: CODI OPDP) เพื่อเป็นระบบกลางในการรวบรวม เชื่อมโยง และเผยแพร่ข้อมูลด้านการพัฒนาชุมชน ปัจจุบันได้ดำเนินการพัฒนาระบบแล้วเสร็จในส่วนของโครงสร้างการทำงานหลัก และอยู่ระหว่างการนำเข้าข้อมูลต่างๆ รวมถึงการพัฒนาระบบเพิ่มเติมให้รองรับการสืบค้น การแสดงผลข้อมูล

ระบบข้อมูลกลางภาคีเพื่อการมีส่วนร่วม และการตัดสินใจเชิงนโยบาย (CODI Open Partnership Data Platform)

ตัวอย่างการใช้ระบบ COPIN ในงานพัฒนา

วันที่ 17 - 18 กรกฎาคม 2569 พอช.จัดโครงการพัฒนาศักยภาพนักจัดการข้อมูลและผู้นำดิจิทัลยกระดับทักษะ ฝึกใช้ App Google –Copin–AI เชื่อมข้อมูลพื้นที่สู่การวางแผนพัฒนาจังหวัด ในพื้นที่ตำบลเนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด ผู้เข้าร่วมจำนวน 40 คน โดยนำข้อมูลชุมชนและข้อมูลผู้เดือดร้อนด้านที่อยู่อาศัยที่สามารถระบุพิกัดเชิงพื้นที่มาจัดวางบนแผนที่ ทำให้เห็นตำแหน่งและการกระจายตัวของปัญหาและกลุ่มเป้าหมายในแต่ละพื้นที่อย่างเป็นระบบ และสามารถนำข้อมูลดังกล่าวมาใช้ประกอบการวิเคราะห์สถานการณ์ วางแผนการพัฒนา จัดลำดับความสำคัญของปัญหา วางแผนการลงพื้นที่ และประสานการทำงานร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างเหมาะสม ซึ่งแนวทางการดำเนินงานของพื้นที่ เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาระบบ Trat One Data เชื่อมโยงข้อมูลจากระดับพื้นที่ อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของและใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเอง นำไปสู่การขับเคลื่อนจังหวัดจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรม

10.6 สนับสนุนการจัดทำมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ

สถาบันฯ เสริมสร้างระบบธรรมาภิบาลข้อมูลและความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ โดยจัดทำร่างขอบเขตการดำเนินงานโครงการจ้างที่ปรึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาธรรมาภิบาลข้อมูลให้สอดคล้องกับนโยบายและแนวปฏิบัติภาครัฐ ควบคู่กับการเข้าร่วมโครงการและกิจกรรมเสริมสร้างองค์ความรู้จากสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ (สกมช.) เพื่อศึกษาและประยุกต์ใช้แนวทางตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 นอกจากนี้ ได้ปรับตั้งค่าระบบรักษาความปลอดภัยเครือข่าย (Firewall) จำกัดการเข้าถึงจากต่างประเทศ จัดทำบัญชีดำ IP Address และโดเมนที่มีความเสี่ยง ติดตั้งระบบป้องกันคอมพิวเตอร์แม่ข่ายด้วย CrowdStrike และประสานงานกับโครงการคลาวด์กลางภาครัฐ (GDCC Open Data) เพื่อถ่ายโอนระบบ ลดความเสี่ยง และยกระดับความมั่นคงปลอดภัยของโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน

ดำเนินการตรวจสอบและประเมินสถานะความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของจำนวน 14 ส่วนงาน เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและค้นหาช่องโหว่ที่อาจเป็นช่องทางให้เกิดการโจมตีทางไซเบอร์ โดยมุ่งเน้นการประเมินการตั้งค่าความปลอดภัยของระบบ การอัปเดตซอฟต์แวร์และระบบป้องกันภัยคุกคาม การบริหารจัดการสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล และการเฝ้าระวังภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ

ทั้งนี้ สถาบันฯ ดำเนินการตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ โดยจัดทำกรอบการบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขององค์กร จำนวน 9 มิติ 54 รายการ ปัจจุบันดำเนินการแล้ว 50 รายการ คิดเป็นร้อยละ 92.59

ผลการดำเนินงานจะนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยของสถาบันฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรในระยะยาว

11. การพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้สื่อสารสู่สาธารณะ

11.1 สนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนและส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อการพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการจัดการความรู้ 20 ชุด พอช. บูรณาการออกแบบการทำงานร่วมกับส่วนงานภายใน เพื่อพัฒนานวัตกรรมและจัดการความรู้ในปี 2569 โดยกำหนดพื้นที่ / ประเด็นของชุดความรู้ทั้ง 20 ชุด ประกอบด้วย (1) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล 14 เรื่อง (2) พื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ปี 2569 6 เรื่อง และ (3) กระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการ: จังหวัดกระบี่ 1 เรื่อง

(1) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล เป็นการรวบรวมและสังเคราะห์รูปแบบการพัฒนากองทุนสวัสดิการชุมชนในมิติต่าง ๆ ได้แก่ การพัฒนาครอบครัวและเด็ก การดูแลผู้สูงอายุ การส่งเสริมสุขภาพและความมั่นคงทางอาหาร การจัดการสิ่งแวดล้อม การสร้างอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน การฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทุนวัฒนธรรมและทรัพยากรชุมชน ตลอดจนการพัฒนาระบบข้อมูล การใช้เทคโนโลยี การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล และการพัฒนาสวัสดิการเชิงป้องกันและส่งเสริมควบคู่กับการเยียวยา รวมถึง การเชื่อมโยงเครือข่ายและภาคีความร่วมมือกับหน่วยงานและบริการสาธารณะในพื้นที่

(2) พื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ปี 2569 โดยรวบรวมและถอดบทเรียนรูปแบบการพัฒนาและฟื้นฟูองค์กรในประเด็นสำคัญ ได้แก่ การใช้สินเชื่อเพื่อพัฒนาอาชีพและสร้างรายได้ การสร้างความมั่นคงทางอาหารและเศรษฐกิจชุมชน การบริหารจัดการและแก้ไขปัญหาหนี้สิน การลดค่าครองชีพและพัฒนาระบบสวัสดิการภายในชุมชน ตลอดจนการบริหารจัดการสหกรณ์ การสร้างการมีส่วนร่วม และการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการนำทุนชุมชนในพื้นที่ และศักยภาพของสมาชิกมาพัฒนาเป็นแนวทางในการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของสมาชิกองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ

(3) กระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการ: จังหวัดกระบี่ เป็นชุดองค์ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดแบบบูรณาการ โดยใช้ข้อมูลเป็นฐานในการวิเคราะห์สถานการณ์ของ

ชุมชน ประกอบการวางแผนพัฒนาและแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภาครัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อร่วมกันนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่อย่างเป็นระบบ

ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลจำนวน 14 เรื่อง ส่วนองค์ความรู้ด้านพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อและกระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการจังหวัดกระบี่ ได้ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างจัดทำรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ภายในเดือนกันยายน 2569

ตัวอย่างการพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการจัดการความรู้ ของสถาบัน ฯ

การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ มีการจัดทำสื่อที่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ภารกิจ และประเด็นงานสำคัญที่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร เผยแพร่ความสำเร็จไปสู่สาธารณะ โดยออกอากาศผ่านช่องทาง YouTube ของสถาบันฯ จำนวน 14 ตอน ดังนี้

รายการ	URL
Community Organizations Development Institute	https://www.youtube.com/watch?v=RPaQwmeJSAs
ชุมชนริมทะเลแห่งนี้ เปลี่ยนปลาเป็นโอกาสได้อย่างไร | "เบอร์เกอร์ปลามงแห่งปูลากาปิะ"	https://www.youtube.com/watch?v=1jciAs1NU6Y
ความหวังที่ต้องนับหนึ่งใหม่....สระแก้ว	https://www.youtube.com/watch?v=T0JPVgqX_KQ
รายงานผลการดำเนินงาน พอช. ปี2569	https://www.youtube.com/watch?v=n-pCLgbdfqw&t=144s
พลังที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในการแก้วิกฤต ไม่ใช่เงินตราหรืออำนาจ แค่คือพลังของชุมชนที่ลุกขึ้นมาจัดการตนเอง	https://www.youtube.com/watch?v=D67RP6pPmwM
'นิกร โสมกลาง' ลั่น กระทรวง พม. พร้อม"ที่จะเป็น "หลังพิง" และเป็นส่วนร่วมสำคัญ	https://www.youtube.com/watch?v=gl1OR_bfllI
การดำเนินงานตามนโยบาย รมว.พม. ด้านที่5 ที่อยู่อาศัย การพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง	https://www.youtube.com/watch?v=lpfaz_dK-Ac
นโยบายข้อที่ 5 การพัฒนาที่อยู่อาศัย	https://www.youtube.com/watch?v=Mcyz1IKUtCQ
นครสวรรค์ ทำทั้งเมือง	https://www.youtube.com/watch?v=oYClYR-IZtU&t=67s
4 ปีแห่งความร่วมมือ ร่วมใจ สู่การพัฒนาชุมชนริมทางรถไฟที่ดีกว่า	https://www.youtube.com/watch?v=45LwJJ1BJsQ
"คลองลัดภาชี" ผลิตน้ำมันไพโรไลซิสจากพลาสติก	https://www.youtube.com/watch?v=pre_yaLRdY4&t=4s
ปรึกษา รมว.พม. รุดลงพื้นที่ชุมชนนิคมมักกะสัน เร่งเยียวยาผู้ประสบภัยไฟไหม้	https://www.youtube.com/watch?v=GQKH-R8cftA
พลังแห่งความร่วมมือ พลังเครือข่าย ร่วมใจพัฒนาสู่อนาคตชุมชนที่ยั่งยืน	https://www.youtube.com/watch?v=VbLecOqPHeE
พลังชุมชนน้ำไคร้ สู้ภัยพิบัติ	https://www.youtube.com/watch?v=21sMWCG7O6M

➢ เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจต่อประชาชนผ่านช่องทางสื่อสาธารณะ ดังนี้ การสื่อสารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์สถาบันฯ 20 ข่าว TikTok จำนวน 3 คลิป มีผู้ติดตาม จำนวน 1,355 คน

➢ ระบบ Line Official Account ของสถาบันฯ ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 3,143 คน ซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารกับชุมชนและสาธารณะอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

11.2 ยกระดับการสื่อสารงานพัฒนาสู่สาธารณะ โดยพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชนในการสื่อสารและนำเสนอข่าวสาร เรื่องราวในชุมชนสู่สาธารณะ 300 คน พอช. นอกจากจะมีภารกิจในการสนับสนุนชุมชนทั่วประเทศให้เกิดความเข้มแข็งในด้านต่าง ๆ แล้ว ยังมีภารกิจในการนำรูปธรรมการพัฒนาชุมชนในประเด็นต่าง ๆ นำเสนอต่อสังคมผ่านสื่อสาธารณะ ดังนั้น การสนับสนุนและการพัฒนานักสื่อสารจากชุมชนซึ่งมีเป้าหมายในการดำเนินงานเพื่อให้เกิดการสื่อสารเรื่องราวรูปธรรมการพัฒนาต่างๆที่เกิดขึ้นจากชุมชน เพื่อเผยแพร่ไปสู่สาธารณะ

การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชนในการสื่อสารสู่สาธารณะ จำนวน 140 คน ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและออกแบบแนวทางการพัฒนานักสื่อสารชุมชนในพื้นที่ภาค รายละเอียดดังนี้

ไตรมาส	จำนวนคน	รายละเอียด
1	-	- มีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานภายใน พอช. และภาคีพัฒนาในการพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชน เพื่อให้ขบวนองค์กรชุมชนสามารถสื่อสารข้อมูลและบทเรียนจากพื้นที่สู่สาธารณะ
2	80	- การพัฒนานักสื่อสารชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด
3	292	โครงการ“การพัฒนานักสื่อสารชุมชน” หรือ “ชุมชนฮิ้ววว” ร่วมกับ ในพื้นที่ 3 ภาค ดังนี้ - ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (1) วันที่ 28-29 เมษายน 2569 จำนวน 35 คน จังหวัดบุรีรัมย์ (2) วันที่ 10-12 มิถุนายน 2569 จำนวน 44 คน จังหวัดขอนแก่น - ภาคใต้ วันที่ 4-5 พฤษภาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดนราธิวาส - ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก (1) วันที่ 12-15 พฤษภาคม 2569 จำนวน 133 คน จังหวัดนครนายก (2) วันที่ 20- 21 พฤษภาคม 2569 จำนวน 50 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา
4	140	โครงการ“การพัฒนานักสื่อสารชุมชน” หรือ “ชุมชนฮิ้ววว” ร่วมกับ ในพื้นที่ 2 ภาค ดังนี้ ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก

ไตรมาส	จำนวนคน	รายละเอียด
		(1) วันที่ 20 – 21 กรกฎาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา (2) วันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดจันทบุรี ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (3) วันที่ 22 – 23 กรกฎาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดเลย (4) วันที่ 20 สิงหาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดสุรินทร์
รวม	**512**	

ตัวอย่างการพัฒนานักสื่อสารชุมชนสื่อสารสู่สาธารณะ

วันที่ 7 กรกฎาคม 2569 พอช.บ้านห้วยขาบ ตำบลดงพญา อำเภอบ่อเกลือ จังหวัดน่าน เพื่อถอดบทเรียนการพัฒนาพื้นที่ภายใต้ “ห้วยขาบโมเดล” ซึ่งเป็นพื้นที่ต้นแบบการฟื้นฟูชุมชนจากภัยพิบัติสู่การสร้างความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจ สังคม และการจัดการภัยพิบัติ โดยมีกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และมีส่วนร่วมของคนในชุมชนและภาคีเครือข่าย

ผลจากการพัฒนานักสื่อสารชุมชน ส่งผลให้คนในชุมชนสามารถรวบรวม เรียบเรียง และถ่ายทอดเรื่องราวของพื้นที่อย่างเป็นระบบ วิถีชีวิตและอัตลักษณ์ชาติพันธุ์ลัวะ ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำเกษตรกรรมยั่งยืน การปลูกและแปรรูปกาแฟ ตลอดจนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อสื่อสารให้เห็นถึงคุณค่าและศักยภาพของพื้นที่จากมุมมองของคนในชุมชน ซึ่งนักสื่อสารชุมชนจึงมีบทบาทสำคัญในการ ยกระดับพื้นที่รูปธรรมสู่การเป็นแหล่งเรียนรู้และแหล่งท่องเที่ยวโดยชุมชน ผ่านการนำเสนอเรื่องราวที่สะท้อนอัตลักษณ์และทุนของพื้นที่ ชุมชนทำหน้าที่เป็น “คนเล่าเรื่องของชุมชน” ถ่ายทอดจุดเด่นและบทเรียนของพื้นที่สู่ภายนอก เกิดการสื่อสารเพื่อสร้างคุณค่าให้กับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต ผลิตภัณฑ์ชุมชน และการท่องเที่ยวโดยชุมชน

โครงการ“การพัฒนานักสื่อสารชุมชน” หรือ “ชุมชนฮิ้ววว”

วันที่ 21 กรกฎาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา โดยมุ่งเสริมสร้างความรู้และทักษะด้านการสื่อสารดิจิทัล เพื่อให้สามารถนำเทคโนโลยีและเครื่องมือ AI มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เนื้อหาและสื่อประชาสัมพันธ์จากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้เข้าร่วมสามารถประยุกต์ใช้ AI ในการสร้างสรรค์ Content ออกแบบภาพกราฟิกและแบนเนอร์ประชาสัมพันธ์ ตลอดจนสามารถตัดต่อวิดีโอสั้นและสร้างภาพเคลื่อนไหวให้น่าสนใจและเหมาะสมกับแพลตฟอร์มดิจิทัลต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นการนำเสนอ “เรื่องเล่าจากพื้นที่” ผ่านมุมมองและประสบการณ์ของคนในชุมชน

วันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดจันทบุรี ผลจากการพัฒนานักสื่อสารชุมชน ผู้เข้าร่วมสามารถเรียนรู้และฝึกปฏิบัติเทคนิคการถ่ายภาพนิ่ง การใช้ AI เพื่อช่วยสร้างสรรค์เนื้อหา การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้วย Canva การเขียนโพสต์และแคปชั่น การจัดทำแบนเนอร์ รวมถึงการสร้าง Content ภาพเคลื่อนไหวและวิดีโอสั้นผ่าน CapCut และ TikTok ตลอดจนเรียนรู้การ “ปักตะกร้า” เพื่อเชื่อมโยงการสื่อสารกับการสร้างช่องทางจำหน่ายสินค้าและสร้างรายได้ต่อไป

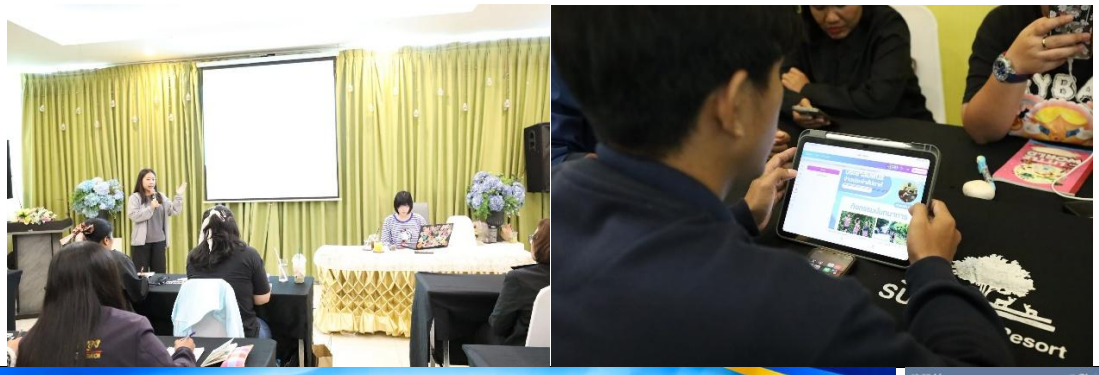

วันที่ 22 – 23 กรกฎาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดเลย มีการ Workshop ที่เน้นการเรียนรู้และฝึกปฏิบัติจริง โดยเริ่มจากการใช้งานระบบประชุมออนไลน์ผ่าน Zoom Meeting และต่อยอดสู่การใช้ AI เป็นเครื่องมือสนับสนุนการทำงานด้านการสื่อสาร ซึ่งผู้เข้าร่วมสามารถนำ AI มาประยุกต์ใช้ในการสร้างสรรค์เรื่องเล่าให้มีความน่าสนใจ ต่อยอดภาพถ่าย และพัฒนาทักษะการผลิตวิดีโอคอนเทนต์จากเรื่องราวและสิ่งใกล้ตัวในพื้นที่ โดยสามารถนำองค์ความรู้และเทคนิคที่ได้รับมาประยุกต์ใช้ในการผลิต โปสเตอร์และสื่อประชาสัมพันธ์ของชุมชน เพื่อถ่ายทอดเรื่องราว กิจกรรม ผลงาน และอัตลักษณ์ของพื้นที่ได้

วันที่ 20 สิงหาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดสุรินทร์ โดยฝึกปฏิบัติด้านการสื่อสารดิจิทัล เพื่อพัฒนาคนในพื้นที่ให้สามารถทำหน้าที่เป็น “นักเล่าเรื่อง” และ “อินฟลูเอนเซอร์ชุมชน” ในการถ่ายทอด

เรื่องราวและศักยภาพของพื้นที่สู่สาธารณะ ผู้เข้าร่วมมีทักษะด้านการถ่ายภาพ การใช้ AI เพื่อสร้างสรรค์ภาพและโปสเตอร์ การออกแบบสื่อประชาสัมพันธ์ด้วย Canva การเขียนโพสต์และแคปชั่น การจัดทำแบนเนอร์ ตลอดจนการผลิต Content ภาพเคลื่อนไหวและวิดีโอสั้นผ่าน CapCut และ TikTok รวมถึงการเรียนรู้เทคนิคการ “ปักตะกร้า” เพื่อเชื่อมโยงการสื่อสารกับการจำหน่ายสินค้าและการสร้างรายได้ให้กับชุมชน

นอกจากนี้ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ที่ได้รับการพัฒนาในปี พ.ศ. 2568 จำนวน 70 คน ผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยอยู่ระหว่างการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะของผู้ได้รับการพัฒนาเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้งานในพื้นที่ต่อไป

12. การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและกำกับติดตาม

12.1 เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร พัฒนา/ปรับปรุงระเบียบ กฎหมาย การจัดการเรื่องร้องเรียน สถาบันฯ ดำเนินการปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และคำสั่งของสถาบันอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจและการบริหารจัดการองค์กร

การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กร โดยจัดประชุม คณะทำงานด้านกฎหมาย จำนวน 3 ครั้ง จำนวน 7 ฉบับ ประกอบด้วย

- ระเบียบสถาบันฯ จำนวน 3 ฉบับ คือ

1) ระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การช่วยเหลือผู้เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนริมคลองเปรมประชากร พ.ศ. 2569

2) ระเบียบ ว่าด้วยค่าตอบแทนคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมการสอบสวนทางวินัยและคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด พ.ศ. 2569

3) ระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสรรหา การแต่งตั้ง การถอดถอน การปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2569

- ประกาศสถาบันฯ จำนวน 4 ฉบับ คือ

1) ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมผู้มีสิทธิลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรอง (e-Signature Certificate) ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ลงวันที่ 9 มิถุนายน 2569

2) ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมผู้มีสิทธิลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรอง (e-Signature Certificate) ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ลงวันที่ 13 กรกฎาคม 2569

3) ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง นโยบายการนำปัญญาประดิษฐ์ Artitincial Inteligence: AI มาใช้ในสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2569

4) ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง แก้ไขเพิ่มเติมผู้มีสิทธิลงลายมือชื่ออิเล็กทรอนิกส์ที่ได้รับการรับรอง (e-Signature Certificate) ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ลงวันที่ 10 สิงหาคม 2569

12.2 พัฒนาระบบการกำกับและติดตามประเมินผล

- **ระบบตรวจสอบภายใน**

- การตรวจสอบระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นประเมินการควบคุมเชิงป้องกันด้านตรรกะ เพื่อให้ระบบสารสนเทศมีความมั่นคงปลอดภัยและสอดคล้องกับนโยบายองค์กร ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ.

2562 รวมถึงระเบียบ นโยบาย คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน โดยรายงานต่อคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 10/2569 วันที่ 24 กรกฎาคม 2569

- การตรวจสอบการบริหารงบประมาณสนับสนุนของสถาบัน เพื่อดำเนินการตรวจสอบการบริหารจัดการงบประมาณสนับสนุนของสถาบันให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานภาคให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการงบประมาณสนับสนุน รายงานการประชุมต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 7/2569 วันที่ 10 กันยายน 2569

- สอบทานรายงานการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ไตรมาสที่ 3 เพื่อสอบทานรายงานการเงินหรือผลการปฏิบัติงานที่แสดงตัวเลขทางการเงินของสถาบันเป็นไปด้วยความถูกต้อง เชื่อถือได้ตามมาตรฐาน ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รายงานการประชุมต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 7/2569 วันที่ 10 กันยายน 2569

- การลงพื้นที่สอบทาน พร้อมทั้งอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรชุมชน ให้แก่จังหวัดจัดการตนเอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ใน 2 ภาค คือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

● **การควบคุมภายใน : ผลการดำเนินงานตามแผนการควบคุมภายใน ไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)** จากแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงระดับสูง – ปานกลาง จำนวน 38 แผนงาน/โครงการมีแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงลดลง จำนวน 17 แผนงาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 44.74 ของแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายใน ดังนั้น มีแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงคงเหลือ จำนวน 21 แผนงาน/โครงการ โดยเป็นความเสี่ยงระดับสูง 2 แผนงาน และความเสี่ยงระดับปานกลาง 19 แผนงาน ดังนี้

แผนงาน/โครงการประจำปี 2569	**ระดับความเสี่ยง**	**ผลการประเมินความเสี่ยงของแผนงาน/โครงการประจำปี 2569**	**แผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายในประจำปี 2569**	**แผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายใน**				**แผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงคงเหลือในปี 2569**
				ไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค. 2568)	**ไตรมาส 2 (ม.ค. - มี.ค. 2569)**	**ไตรมาส 3 (เม.ย. - มิ.ย. 2569)**	**ไตรมาส 4 (ก.ค. - ก.ย. 2569)**	
จำนวน 156 แผนงาน/โครงการ (จาก 20 ส่วนงาน)	สูงสุด	-	-	-	-	-	-	-
	สูง	4	4	5*	5	2	2	2
	ปานกลาง	49	49	49	43	43	36	19
	ต่ำ	103	-	-	-	-	-	-
	รวม	**156**	**53**	**54**	**48**	**45**	**38**	**21**

*หมายเหตุ : จำนวนแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายในไตรมาส 1 (ต.ค. - ธ.ค. 68) มีจำนวนเพิ่มขึ้น จากการจัดทำแผนการควบคุมภายในเพิ่มเติม

ทั้งนี้ แผนงานที่มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง และระดับปานกลาง จะดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 โดยจะนำปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด และแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปี 2570 มาวิเคราะห์ตามแนวทางการควบคุมภายใน เพื่อจัดทำแผนการควบคุมภายในของส่วนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ต่อไป ซึ่งมีส่วนงานรับผิดชอบการดำเนินงาน

- **การบริหารจัดการความเสี่ยง : จากการดำเนินงานตามแนวทางการบริหารจัดการความเสี่ยง ไตรมาส 4 (กรกฎาคม – กันยายน 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569** มีความเสี่ยงคงเดิม 3 แผนงาน/โครงการ ซึ่งมีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง จำนวน 2 แผนงาน/โครงการ คือ (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว และ (2) การแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย และมีความเสี่ยงคงเหลือระดับปานกลาง จำนวน 1 แผนงาน/โครงการ คือ (1) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ซึ่งทั้ง 3 แผนงาน/โครงการได้มีการติดตาม ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถดำเนินการตามแผนได้ ดังนี้

1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง ด้านการดำเนินงาน (Operational Risk) คือ (1) การหยุดสร้างเขื่อนของกรุงเทพมหานคร ซึ่งอยู่ระหว่างกระบวนการจัดซื้อจัดจ้าง และการลงนามในสัญญาจ้างกับผู้รับจ้างใหม่ ทำให้ไม่สามารถดำเนินโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองได้ และ (2) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีขั้นตอน และกระบวนการทำงานที่ล่าช้า ส่งผลให้การดำเนินโครงการมีความล่าช้า และไม่มีความต่อเนื่อง

โดยไตรมาส 4 การก่อสร้างเขื่อนยังไม่สามารถดำเนินการได้ตามกำหนดระยะเวลา เนื่องจากการลงนามในสัญญาจ้างล่าช้ากว่ากำหนดที่สำนักการระบายน้ำแจ้งไว้ตามหนังสือ ที่ กท 1006/1095 ลงวันที่ 2 มี.ค. 2569 จากเดิมที่คาดว่าจะสามารถลงนามในสัญญาจ้างได้ในเดือน พ.ค. 2569 โดยสำนักการระบายน้ำแจ้งว่าจะดำเนินกระบวนการจัดหาผู้รับจ้างใหม่ ซึ่งคาดว่าจะเริ่มในเดือนธันวาคม 2569 และได้ผู้รับจ้างภายในเดือนกุมภาพันธ์ 2570

อย่างไรก็ตาม ระหว่างรอการดำเนินการดังกล่าว สถาบันฯ ได้ติดตามความคืบหน้าควบคู่กับการเตรียมความพร้อมในการพัฒนาที่อยู่อาศัย โดยประสานความร่วมมือกับสำนักงานเขต หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเครือข่ายชุมชนริมคลอง เพื่อสร้างความเข้าใจและความเชื่อมั่นให้แก่ชุมชน

2) การแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง ด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk) คือ (1) กลุ่มชุมชนค้างชำระค่าเช่าที่ดิน ส่งผลให้ พอช. ต้องรับภาระหนี้สิน และ (2) การดำเนินโครงการแก้ไขปัญหาผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบรางไม่สามารถดำเนินการได้ตามเป้าหมายและระยะเวลาที่กำหนด

โดยไตรมาส 4 มีการวิเคราะห์และจัดกลุ่มประเภทชุมชนที่มีปัญหาเรื่องค่าเช่าที่ดินจำนวนสัญญา 108 ฉบับ เพื่อเป็นข้อมูลในการบริหารจัดการและดำเนินงาน แบ่งเป็น 5 กลุ่ม ได้แก่

(1) กลุ่มที่มีการชำระเป็นปกติ 56 ฉบับ

(2) กลุ่มเตรียมชำระค่าเช่าที่ดินเต็มจำนวน โดยอยู่ระหว่างรอการแจ้งหนังสือเรียกเก็บค่าเช่าจากการรถไฟแห่งประเทศไทย 6 ฉบับ

(3) กลุ่มที่สามารถฟื้นฟูกลุ่มและกลับมาชำระค่าเช่าที่ดินได้ต่อเนื่อง 33 ฉบับ

(4) กลุ่มที่อยู่ระหว่างการเตรียมยกเลิกสัญญาเช่าหรืออยู่ในกระบวนการดำเนินคดี 10 ฉบับ

(5) กลุ่มครบรอบการชำระในรอบใหม่ แต่ยังไม่สามารถชำระเงินได้ เนื่องจากมีการเปลี่ยนแปลงสัญญา จาก บริษัท เอสอาร์ที แอสเสท เป็นการรถไฟแห่งประเทศไทย 3 ฉบับ

นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำทะเบียนคุมสัญญาเช่าที่ดิน และทะเบียนคุมเงินรับฝาก-ค่าเช่าที่ดิน มีการลงพื้นที่ชุมชนที่ค้างชำระค่าเช่า เพื่อสร้างความเข้าใจแก่คณะกรรมการชุมชน สมาชิกชุมชน พร้อมทั้งรายงานผลการดำเนินงาน สถานการณ์ และข้อมูลค่าเช่าที่ดินต่อคณะอนุกรรมการบ้านมั่นคงและการจัดการที่ดิน โดยในไตรมาส 4 มีกลุ่มที่ชำระเป็นปกติ 5 สัญญา *(สะสมรวม 7 สัญญา)*

3) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 มีความเสี่ยงคงเหลือระดับปานกลาง ด้านปฏิบัติตามกฎหมาย/กฎระเบียบ (Compliance Risk) คือ สถาบันฯ ไม่สามารถดำเนินการได้ครอบคลุมตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562

ในไตรมาส 4 สถาบันฯ ได้จัดจ้างที่ปรึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง เพื่อทบทวนและพัฒนาการดำเนินงานให้เป็นไปตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง โดยมีขอบเขตการดำเนินงาน 5 ด้าน ได้แก่ (1) การศึกษา ทบทวน และวิเคราะห์สถานะความพร้อมปัจจุบัน (As-Is Assessment & Gap Analysis) (2) การจัดทำและปรับปรุงระบบธรรมาภิบาลข้อมูล (Data Governance Development) (3) การจัดทำแผนปฏิบัติและมาตรฐานด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cybersecurity Standards & Procedures) (4) การจัดทำมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA Implementation) และ (5) การถ่ายทอดองค์ความรู้ (Knowledge Transfer)

สำหรับขอบเขตที่ (3) สถาบันฯ ได้นำนโยบายและแนวปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ มาจัดทำเป็นกรอบการบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขององค์กร จำนวน 9 มิติ รวม 54 รายการ โดยดำเนินการแล้ว 50 รายการ คิดเป็นร้อยละ 92.59 และคงเหลือ 4 รายการ ทั้งนี้ ที่ปรึกษาจะดำเนินการทบทวนและพัฒนาการดำเนินงานทั้ง 9 มิติ รวมถึงสนับสนุนการดำเนินงานใน 4 รายการที่ยังคงเหลือให้ครบถ้วนตามกฎหมายและมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง

ปัจจุบัน การดำเนินงานตามขอบเขตทั้ง 5 ด้าน ยังอยู่ระหว่างการทบทวน วิเคราะห์ และจัดทำเอกสารซึ่งคาดว่าจะดำเนินการแล้วเสร็จพร้อมภายในเดือนธันวาคม 2569

ทั้งนี้ ความเสี่ยงคงเหลือในปี 2569 ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่**(1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว** มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง **และ (2) การ**

แก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง จะสรุปปัญหา อุปสรรค ข้อจำกัด พร้อมทั้งประเมินและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง ระดับความเสี่ยง ทั้งที่เป็นโอกาสและผลกระทบในแต่ละด้าน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในปี 2570

13. การบริหารและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร

13.1 การประเมินสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีผู้เข้ารับการประเมิน 293 คน *(ข้อมูลผู้ปฏิบัติงาน ณ วันที่ 10 กรกฎาคม 2569)* ครอบคลุม 20 กลุ่มตำแหน่งงาน จาก 20 ส่วนงาน โดยมีกำหนดเป้าหมายการพัฒนาว่า **ร้อยละ 60 ของเจ้าหน้าที่ที่ได้รับการพัฒนาตาม Competency Gap มีค่าคะแนนสมรรถนะไม่น้อยกว่าร้อยละ 80**

ผลการประเมิน พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีค่าคะแนนสมรรถนะมากกว่าร้อยละ 80 จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 96.59 และเจ้าหน้าที่ที่มีค่าคะแนนสมรรถนะต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 ของผู้เข้ารับการประเมินทั้งหมด โดยผลการประเมินสมรรถนะจะนำไปใช้ในการจัดทำแผนการพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 เพื่อให้สอดคล้องกับตำแหน่งงานและศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน

13.2 พัฒนาศักยภาพบุคลากรและสมรรถนะบุคลากรตามแผนความก้าวหน้าสายอาชีพ (Career Path) และกลุ่มตำแหน่งงาน จัดทำแนวทางและประกาศ เรื่อง การประเมินเพื่อเลื่อนระดับผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ภายใต้แผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะของบุคลากรในสายวิชาการให้สอดคล้องกับเส้นทางความก้าวหน้าในอาชีพ โดยเปิดให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีความประสงค์และมีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ยื่นหนังสือแสดงความจำนงเพื่อเข้ารับการประเมินเลื่อนระดับในสายวิชาการ ตามประกาศของสถาบันฯ

สถาบันฯ พัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) และกลุ่มตำแหน่งงาน โดยมีผู้ปฏิบัติงานสายวิชาการยื่นความประสงค์เข้ารับการประเมินเพื่อเลื่อนระดับ จำนวน 77 คน ประกอบด้วย ด้านการปฏิบัติการพื้นที่ 37 คน และด้านการสนับสนุนงานวิชาการและด้านบริหารองค์กร 40 คน พร้อมทั้งแต่งตั้งคณะกรรมการประเมินการเลื่อนระดับ และกำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง รวมถึงกระบวนการประเมินผลงานวิชาการ เพื่อให้ผู้เข้ารับการประเมินมีความเข้าใจในกรอบการจัดทำผลงานและแนวทางการประเมินเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ ดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) และกลุ่มตำแหน่งงาน เพื่อยกระดับสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร โดยจัดกิจกรรม ดังนี้

1) จัดอบรมเรื่องการเขียนและการอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2569 สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เข้าสู่กระบวนการเลื่อนระดับชำนาญการและผู้สนใจ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และยกระดับคุณภาพการจัดทำผลงานวิชาการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

2) ผู้ปฏิบัติงานที่สมัครเข้ารับการประเมินเพื่อเลื่อนระดับตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) จากระดับปฏิบัติการอาวุโสเป็นระดับชำนาญการ จำนวน 77 คน โดยผู้เข้ารับการประเมินได้จัดส่งผลงานวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณา และนำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการประเมินผลงานวิชาการ ช่วงเดือนกันยายน 2569 และอยู่ระหว่างการประมวลผลและสรุปผลการประเมิน

การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) ช่วยเสริมสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเองของผู้ปฏิบัติงาน ควบคู่กับการยกระดับองค์ความรู้และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน ส่งผลให้สถาบันฯ มีบุคลากรที่พร้อมเติบโตในสายอาชีพ รองรับภารกิจที่มีความซับซ้อนเพิ่มขึ้น และเป็นฐานสำคัญในการพัฒนาทุนมนุษย์ขององค์กร

13.3 ศึกษาและจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง มีการประกาศแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) ของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2568 เมื่อวันที่ 31 ตุลาคม 2568 เพื่อเตรียมความพร้อมของผู้บริหารระดับต้นและผู้บริหารระดับกลางให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะที่จำเป็น และการถ่ายทอดทักษะ องค์ความรู้ของผู้บริหาร และเป็นการรักษาคนดี คนเก่ง สำหรับการพัฒนาผู้สืบทอด

การดำเนินงานไตรมาสที่ 4 ดำเนินการตามแผนสืบทอดตำแหน่ง (Succession Plan) เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการก้าวสู่ตำแหน่งบริหารในอนาคต โดยมีผลการดำเนินงาน ดังนี้

1) ประกาศให้ผู้ปฏิบัติงานที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์แจ้งความประสงค์เข้ารับการคัดเลือกเป็นผู้สืบทอดตำแหน่ง (Successor) และเข้ารับการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด

2) เสนอรายชื่อผู้ผ่านการคัดเลือกต่อคณะทำงานบริหารงานบุคคล ครั้งที่ 8/2569 เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2569 โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็น Successor จำนวน 9 คน แบ่งเป็นผู้สืบทอดตำแหน่งระดับต้น จำนวน 5 คน และระดับกลาง จำนวน 4 คน

ทั้งนี้ สถาบันฯ อยู่ระหว่างติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพของผู้ได้รับการคัดเลือกเป็น Successor เพื่อเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตำแหน่งบริหารในอนาคต

13.4 เสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยมและกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม

สถาบันฯ เสริมสร้างจริยธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงานและส่งเสริมการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม 2569
วันที่ 21 กรกฎาคม 2569 พอช.จัดกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และบำเพ็ญสาธารณกุศล “ทำความ ดี ด้วยหัวใจ” ณ สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนรุ่งมณีพัฒนา จำกัด (ซอยรามคำแหง 39) แขวงพลับพลา เขตวังทองหลาง กรุงเทพมหานคร มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 174 คน โดยเป็นการส่งเสริมให้ผู้ปฏิบัติงานมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และมีจิตสำนึกสาธารณะต่อชุมชน จากการร่วมกันปรับปรุงภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตัดแต่งกิ่งไม้ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม

“ครัวรวมใจ เทิดไท้องค์ราชัน” รวมถึงมอบอุปกรณ์ทำความสะอาดแก่ชุมชนกลุ่มเปราะบาง จำนวน 8 ชุมชน เพื่อส่งเสริมความสะอาด สุขอนามัย และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน

วันที่ 23 กรกฎาคม 2569 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน พอช. เข้าร่วมพิธีถวายพระพรชัยมงคลและพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว 28 กรกฎาคม 2569 ณ ห้องประชุมประชาบดี ชั้น 19 อาคารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ พร้อมทั้งส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และความมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนและประเทศชาติ

วันที่ 28 กรกฎาคม 2569 ผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน พอช. เข้าร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จเจ้าอยู่หัว ประจำปีพุทธศักราช 2569 โดยมี นายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธี ณ บริเวณมณฑลพิธีท้องสนามหลวง เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ตลอดจนยึดมั่นในหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม

สถาบันฯ เสริมสร้างจริยธรรมแก่ผู้ปฏิบัติงานและส่งเสริมการแสดงออกถึงความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ โดยวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 คณะผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน พอช. เข้าร่วมพิธีบำเพ็ญพระกุศลถวายแด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ เนื่องในวาระครบ 50 วัน ณ ห้องประชุมประชาบดี ชั้น 19 อาคารกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พร้อมร่วมพิธีทางศาสนาและทำบุญตักบาตรแด่พระภิกษุสงฆ์ จำนวน 10 รูป เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระกรุณาธิคุณ

13.5 เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย ใจ การเงินของผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร

การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมสุขภาพกายของผู้ปฏิบัติงาน โดยจัดให้มีการตรวจสุขภาพประจำปี พ.ศ. 2569 ร่วมกับโรงพยาบาลลาดพร้าว เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2569 ณ ห้องประชุมไพบูลย์ วัฒนศิริธรรม สำหรับผู้ปฏิบัติงานส่วนกลาง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคให้สามารถเข้ารับการตรวจในสถานพยาบาลที่สถาบันกำหนดได้อย่างทั่วถึง การตรวจสุขภาพประจำปีครอบคลุมการตรวจสุขภาพพื้นฐานและการตรวจเพิ่มเติมตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านสุขภาพ และการค้นหาความผิดปกติหรือโรคในระยะเริ่มต้น อันจะช่วยเพิ่มโอกาสในการรักษาได้อย่างทันท่วงที

13.6 ทบทวนและจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล การทบทวนและปรับปรุงระเบียบข้อบังคับ และประกาศตามอำนาจของคณะอนุกรรมการบริหารบุคลากรและผู้อำนวยการ และตามอำนาจของคณะกรรมการสถาบัน เพื่อให้มีความเหมาะสม ทันสมัย และสอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานในปัจจุบัน

การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ ทบทวนและปรับปรุงร่างระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสรรหา การแต่งตั้ง การถอดถอน การปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2569 เพื่อให้หลักเกณฑ์และกระบวนการบริหารงานบุคคลในตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของสถาบันมีความชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งรองรับการกำกับดูแลและการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ และบริบทการดำเนินงานของสถาบันในปัจจุบัน

สรุปผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
ประเด็นการพัฒนา 1 การพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง สนับสนุนให้ชุมชนท้องถิ่นมีระบบที่พัฒนาไปสู่การจัดการตนเอง							
แผนงานที่ 1 การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น โดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง							
1.1 การสนับสนุนการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งครอบคลุมพื้นที่ในทุก *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)* โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้ *1)* แผนพัฒนาชุมชนที่ดี ที่มีการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาของพื้นที่ จุดแข็ง และจุดอ่อน นโยบายของรัฐบาล และพื้นที่ที่จะสร้างโอกาส การรับมือสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือภัยคุกคามต่างๆ ที่อาจส่งผลกระทบ เพื่อจัดทำข้อเสนอการพัฒนาที่เหมาะสม 2) ผู้นำองค์กรชุมชนสามารถไปเป็นวิทยากรข้างนอกหรือมีบทบาทในคณะกรรมการชุดต่าง ๆ เช่น ผู้นำองค์กรชุมชนได้รับเชิญไปเป็นวิทยากรเผยแพร่องค์ความรู้ ผู้นำองค์กรชุมชนร่วมเป็นคณะทำงาน/คณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ ในการขับเคลื่อนงานพัฒนาในพื้นที่กับหน่วยงานต่างๆ ทั้งระดับตำบล อำเภอ จังหวัด 3) ชุมชนได้รับการสนับสนุนทรัพยากร/งบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐหรือภาคเอกชน 4) ชุมชนเป็นแหล่งสาธิต ศึกษา ดูงาน หรือศูนย์การเรียนรู้ของบุคคลภายนอก สำหรับเข้ามาเรียนรู้และศึกษาองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน	431 ตำบล (ใหม่ 154 ตำบล ติดตามตำบลเดิม 277 ตำบล) *(ผล 477 ตำบล ร้อยละ 110.67)*	- *(ทบทวนแนวทางและเครื่องมือในการดำเนินงาน)*	100 ตำบล *(477 ตำบล ขยายผลตำบลใหม่ 200 ตำบล ติดตามผลตำบลเดิม 277 ตำบล)*	200 ตำบล สปร. ประเมินสถานะตำบลผ่านเกณฑ์ 477 ตำบล	131 ตำบล	**การดำเนินงานไตรมาส 4** เกิดการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็ง (พื้นที่ใหม่) 249 ตำบล และติดตามสถานะ (Active) ของตำบลเดิม (ปี 2567–2568) 277 ตำบล สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) ดำเนินการสำรวจและประเมินสถานะตำบลต้นแบบตามองค์ประกอบและเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน 477 ตำบล ครอบคลุมพื้นที่ตำบลเดิม 277 ตำบล และพื้นที่ตำบลใหม่ 200 ตำบล โดยผลการประเมิน พบว่า พื้นที่ตำบลเดิมสามารถรักษาสถานะการดำเนินงาน (Active) และมีการขยายผลได้ครบทั้ง 277 ตำบล ขณะที่พื้นที่ตำบลใหม่มีผลการดำเนินงานครบถ้วนทุกองค์ประกอบทั้ง 200 ตำบล สรุปผลการประเมินตามองค์ประกอบ 3 ด้านหลัก ดังนี้ **ด้านบทบาทผู้นำองค์กรชุมชน** พื้นที่ตำบลใหม่และตำบลเดิมผ่านเกณฑ์การประเมินร้อยละ 100 โดยผู้นำองค์กรชุมชนมีบทบาทในการเป็นวิทยากรและคณะกรรมการอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ พื้นที่ตำบลเดิมมีบทบาทในระดับจังหวัดมากกว่า เนื่องจากมีประสบการณ์และได้รับการยอมรับจากภาคีเครือข่ายมากขึ้น **ด้านศักยภาพการใช้ทุนภายในและการดึงทุนภายนอก** พื้นที่ตำบลใหม่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 ขณะที่พื้นที่ตำบลเดิมได้รับการสนับสนุนจากภาคีภายนอกร้อยละ 77.98 แต่ยังสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมและพัฒนาพื้นที่ด้วยทุนภายในชุมชนได้อย่างต่อเนื่อง สะท้อนถึงความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเองของชุมชน	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** ผล 200 ตำบล จากเป้าหมาย 154 ตำบล **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาคและสำนักงานประสานงานองค์กรชุมชนและประชาสังคม

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย
ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td>เกณฑ์การประเมิน ก.พ.ร. :
<table><tr><th colspan="3">เป้าหมาย</th></tr><tr><th>ขั้นต่ำ
(50 คะแนน)</th><th>มาตรฐาน
(75 คะแนน)</th><th>ขั้นสูง
(100 คะแนน)</th></tr><tr><td>77 ตำบล</td><td>154 ตำบล</td><td>200 ตำบล</td></tr></table></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>ด้านการเป็นแหล่งสาธิตและศูนย์การเรียนรู้ ทั้งสองกลุ่มพื้นที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 และมีการพัฒนาฐานเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง โดยพื้นที่ตำบลเดิมมีคณะศึกษาดูงานและผู้มาเยือนเฉลี่ยสูงกว่าพื้นที่ตำบลใหม่ สะท้อนถึงศักยภาพในการเป็นแหล่งเรียนรู้และถ่ายทอดองค์ความรู้สู่ชุมชนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ
จากผลการประเมินทั้ง 3 องค์ประกอบ พบว่า ตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งสามารถพัฒนาศักยภาพผู้นำ การใช้ทุนชุมชน และการเป็นแหล่งเรียนรู้ได้อย่างเป็นรูปธรรม
<u>การดำเนินการต่อไป</u> : สนับสนุนการขยายผลตำบลต้นแบบชุมชนเข้มแข็งและติดตามผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของปี 2567-2569</td><td></td></tr>
<tr><td>1.2 โครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤตประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน</td><td>100 ตำบล
(ผล 148 ตำบล ร้อยละ 148)</td><td>20 ตำบล
(ผล 38 ตำบล)</td><td>40 ตำบล
(เป้าคงเหลือ 22 ตำบล (ผล 110 ตำบล</td><td>40 ตำบล</td><td>-</td><td>● สนับสนุนการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างระบบนิเวศ (Eco-system) ชุมชนท้องถิ่นฝ่าวิกฤติประชากรสู่ความมั่นคงของมนุษย์และความเข้มแข็งของชุมชน ครอบคลุมพื้นที่เป้าหมาย 148 ตำบล
<u>ตำบลบ้านโคกจุฬา อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา</u>
เกิดศูนย์เรียนรู้บ้านโคกจุฬา เป็นพื้นที่ต้นแบบในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนตามแนวทาง Eco-system มีกิจกรรมรองรับการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัย เช่น โรงเรียนผู้สูงอายุ การฝึกอาชีพสำหรับผู้สูงอายุ การทำเครื่องจักสาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีทักษะ สามารถใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ มีส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน และสร้างรายได้เสริม นอกจากนี้ศูนย์เรียนรู้ยังเป็นพื้นที่เชื่อมโยงการเรียนรู้ของคนต่างวัย การจัดการพื้นที่เกษตรและแปลงผักรวม ตลอดจนการจัดแสดงนิทรรศการในโรงเรียน เกิดการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่าง</td><td>แผนงานใหม่ในปี 2569
ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักงานประสานงานองค์กรชุมชนและประชาสังคม</td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ผู้สูงอายุ เด็ก เยาวชน และคนในชุมชน และสามารถนำองค์ความรู้ไปต่อยอดด้านอาชีพ สร้างรายได้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่อง 	
						<u>การดำเนินงานต่อไป</u>: สำนักงานภาค 5 ภาค ติดตามผลการดำเนินงานโดยสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม ประมวลผลรายงานผลรูปธรรมการดำเนินงาน เพื่อรายงานผลต่อหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้อง และเตรียมความพร้อมพื้นที่เป้าหมายปี 2570	
1.3 การสนับสนุนการพัฒนาจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเอง	77 จังหวัด *(ผล 77 จังหวัด ร้อยละ 100.00)*	- *(อนุมัติงบประมาณ 77 จังหวัด)*	30 จังหวัด *(ผล 12 จังหวัด)*	30 จังหวัด *(เป้าสะสม 48 จังหวัด)* *(ผล 65 จังหวัด)*	17 จังหวัด	เกิดรูปธรรมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของจังหวัดใน 77 จังหวัด รวมกรุงเทพมหานคร จากการดำเนินงานสนับสนุนการขับเคลื่อนจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเองในพื้นที่ 77 จังหวัด พบว่า มีความก้าวหน้าในการพัฒนาและจัดการตนเองของจังหวัดในมิติต่าง ๆ ทั้งด้านการบริหารจัดการทรัพยากร การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย และการเสริมสร้างศักยภาพขบวนองค์กรชุมชนในระดับพื้นที่ โดยมีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศูนย์ประสานงานหรือสำนักงานของขบวนองค์กรชุมชน ทำหน้าที่เป็นกลไกกลางในการบริหารจัดการข้อมูล ประสานภาคี และขับเคลื่อนแผนงานของภาคประชาชนอย่างเป็นระบบ 2) โครงสร้างคณะทำงานร่วมระดับจังหวัด ประกอบด้วย ตัวแทนจากภาครัฐ เอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคการศึกษา และภาคประชาสังคม ร่วมกันกำหนดทิศทางการพัฒนาจังหวัดแบบบูรณาการ 3) แผนพัฒนาพื้นที่ของภาคประชาชน ระยะ 3–5 ปี และเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาจังหวัดผ่านกลไกความร่วมมือระหว่างคณะทำงาน นำไปสู่	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 47 จังหวัด จาก 47 จังหวัด **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาคและสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม

ผล 77 จังหวัด 100.00%

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						กระบวนการจัดทำแผนบูรณาการประเด็นงานสำคัญ เช่น ที่อยู่อาศัย สวัสดิการชุมชน เศรษฐกิจฐานราก การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และประเด็นเฉพาะของพื้นที่ เพื่อให้เกิดทิศทางการพัฒนาที่สอดคล้องกันทั้งในระดับจังหวัดและระดับชุมชน 4) มีรูปธรรมการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของจังหวัด เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัยผู้เดือดร้อน แก้ไขปัญหาหนี้สิน และพัฒนาอาชีพตามศักยภาพพื้นที่ ซึ่งช่วยให้จังหวัดสามารถขับเคลื่อนการจัดการตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดผลลัพธ์รูปธรรมในระดับชุมชน ***<u>การดำเนินงานต่อไป</u>***: สำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคมร่วมกับสำนักงานภาค 5 ภาค ประเมินศักยภาพจังหวัดในการยกระดับและขยายผลจังหวัดในการขับเคลื่อนจังหวัดบูรณาการสู่การจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรม	
1.4 การศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง และใช้เป็นเครื่องมือสะท้อนระดับการจัดการตนเองและการวางแผนพัฒนาของชุมชน	1 เครื่องมือ *(ผล 1 เครื่องมือ ร้อยละ 100.00)*	**การดำเนินงานไตรมาส** จัดทำรายงานผลการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง ปี 2569 เพื่อใช้เป็นกรอบแนวทางในการประเมินศักยภาพพื้นที่และสนับสนุนการพัฒนาชุมชนอย่างเป็นระบบต่อไป โดยเครื่องมือตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็ง 4 มิติ 101 ตัวชี้วัด จะช่วยให้ชุมชนมีเครื่องมือในการประเมินและวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่อย่างเป็นระบบ สามารถนำข้อมูลไปกำหนดแนวทางพัฒนา แก้ไขปัญหา และวางแผนการพัฒนาตำบลให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ ***<u>การดำเนินงานต่อไป</u>***: สำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคมเผยแพร่ผลการศึกษาและพัฒนาตัวชี้วัดตำบลเข้มแข็งสู่การปฏิบัติ พร้อมส่งเสริมการนำตัวชี้วัดไปใช้ในการประเมินศักยภาพพื้นที่ การวางแผนพัฒนาชุมชน และติดตามความก้าวหน้าการจัดการตนเองของชุมชน					แผนงานใหม่ในปี 2569 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม

สีแดง หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ 50 *สีเหลือง หมายถึง ผลการดำเนินงานร้อยละ 50 – 80* *สีเขียว หมายถึง ผลการดำเนินงานมากกว่าร้อยละ 80*

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
แผนงานที่ 2 การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตชุมชนท้องถิ่น							
2.1 การสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน	270 องค์กร *(ผล 441 องค์กร) ร้อยละ 163.33)*					ดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2568 โดยสถาบัน ฯ ได้รับการจัดสรรงบกลางตามแผนขับเคลื่อนเศรษฐกิจ ในโครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนภายใต้การพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยและการขับเคลื่อนองค์กรชุมชน งบประมาณ 29.6000 ล้านบาท เป้าหมาย 270 องค์กร เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย สร้างโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างรายได้ ลดรายจ่ายในครัวเรือนและชุมชนผ่านการสนับสนุนกิจกรรมทางเศรษฐกิจ โดยในช่วงเดือน ส.ค. - ก.ย. 2568 สามารถสนับสนุนองค์กรชุมชนรวม 441 องค์กร ครอบคลุมสมาชิก 16,664 คน ใน 5 ภาค วงเงินอนุมัติรวม 29.76 ล้านบาท และในปี 2569 เป็นการดำเนินการตามแผนงานและติดตามประเมินผลการดำเนินงานองค์กรชุมชนที่ได้รับการอนุมัติงบประมาณ โดยคณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการมีการติดตามผลรายเดือน **การติดตามผลไตรมาส 4** พบว่า การดำเนินโครงการสามารถสร้างผลลัพธ์เชิงเศรษฐกิจให้แก่สมาชิกและองค์กรชุมชนได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยกิจกรรมด้านการเกษตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ หัตถกรรม และการท่องเที่ยวชุมชน ช่วยเพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ และต่อยอดทุนทางสังคมของชุมชน ส่งผลให้เกิดรายได้รวม 70,742,017 บาท และได้รับการสนับสนุนจากแหล่งอื่นเป็นมูลค่า 4,380,658 บาท ขณะเดียวกัน สมาชิกสามารถลดรายจ่ายได้ 37,066,612 บาท เฉลี่ย 250.29 บาทต่อคนต่อเดือน ซึ่งเกิดจากการนำอาหาร ผลผลิต หรือของใช้ที่ผลิตเองมาใช้ทดแทนการซื้อ รวมถึงการประหยัดวัตถุดิบและค่าใช้จ่ายในการประกอบอาชีพ จึงเป็นประโยชน์ต่อการจัดการรายจ่ายของสมาชิกที่เกิดขึ้นควบคู่กับการสร้างรายได้ ทั้งนี้ ทีมประเมินลงพื้นที่ติดตามประเมินผลกรณีศึกษา 6 พื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานเด่นในด้านการเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และมีเครือข่ายร่วมสนับสนุนการดำเนินงาน ประกอบด้วย โครงการในจังหวัดเชียงใหม่ นครปฐม และกระบี่ จังหวัดละ 2 พื้นที่ โดยทั้ง 6 พื้นที่ มีสมาชิกในฐานข้อมูลการติดตามรวม 285 คน จากการติดตามประเมินผลกรณีศึกษา 6 แห่ง พบว่า โครงการที่ประสบผลสำเร็จส่วนใหญ่เป็นการต่อยอดอาชีพเดิมของชุมชนควบคู่กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการแปรรูปสินค้า สร้างรายได้และลดรายจ่ายให้แก่สมาชิกได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยพื้นที่ที่มีผลการดำเนินงานโดดเด่น ได้แก่ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนตำบลเขาคราม (พัฒนาการเลี้ยงผึ้งและผลิตภัณฑ์ชุมชน) ตำบลเขาคราม จังหวัดกระบี่ สร้างรายได้ระดับองค์กร 1.32 ล้านบาท และรายได้สมาชิก 1.19 ล้านบาท และโครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและเศรษฐกิจชุมชน ตำบลแม่แฝกใหม่ อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ (เพาะเห็ดโคนน้อย) ตำบลแม่แฝกใหม่ จังหวัดเชียงใหม่ สมาชิกส่วนใหญ่มีรายได้เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2,000 บาทต่อเดือนจากการเพาะเห็ดโคนน้อย ขณะที่พื้นที่อื่น ๆ	เป็นแผนงานที่ดำเนินการต่อเนื่องจากปี 2568 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานและสำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
		สามารถสร้างทั้งรายได้และลดรายจ่ายผ่านกิจกรรมเกษตร การแปรรูปผลิตภัณฑ์ และการใช้ทรัพยากรในชุมชน ส่งผลให้สมาชิกมีความมั่นคงทางเศรษฐกิจและพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น นอกจากนี้ ทุกพื้นที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา และภาคีเครือข่ายในด้านองค์ความรู้ วัสดุอุปกรณ์ และการพัฒนาตลาด สะท้อนให้เห็นว่า การต่อยอดทุนและศักยภาพเดิมของชุมชนควบคู่กับการสนับสนุนจากภาคี เป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยให้โครงการสามารถสร้างผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน ***<u>การดำเนินการต่อไป</u>*** *:* คณะทำงานติดตามและประเมินผลโครงการฯ จัดทำรายงานผลการติดตามและประเมินผลโครงการฉบับสมบูรณ์ ตามข้อคิดเห็นของคณะทำงานพิจารณาโครงการฯ เพื่อรายงานต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเป็นเครื่องมือดำเนินงานในพื้นที่					
2.2 การสนับสนุนพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการชุมชน	100 องค์กร *(ผล 117 องค์กร ร้อยละ 117)*	- *(5 องค์กร)*	40 องค์กร *(เป้าคงเหลือ 35 องค์กร (12 องค์กร)*	40 องค์กร *(เป้าสะสม 63 องค์กร (ผล 77 องค์กร)*	20 องค์กร	พัฒนาทักษะผู้ประกอบการชุมชนเพิ่มขึ้น 117 องค์กร 236 คน โดยมีการฝึกอบรมมุ่งเน้นการเสริมทักษะด้านการตลาด การวางแผนธุรกิจ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ การสร้างแบรนด์ การเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทั้งออนไลน์และออฟไลน์ และการประยุกต์ใช้ AI เพื่อวิเคราะห์ตลาด พฤติกรรมผู้บริโภค และพัฒนาแนวทางการสื่อสารการตลาด เพิ่มโอกาสในการสร้างรายได้ และสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนอย่างยั่งยืน **ผล 117 องค์กร 117 %** วันที่ 19 สิงหาคม 2569 พอช. ร่วมกับสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (NIA) และเดอะ ทีซิส (TSIS) ดำเนินโครงการ “Social Innovation Village: Idea Hacks 2026” เพื่อสนับสนุนชุมชนในการยกระดับแนวคิดนวัตกรรมจากปัญหาและบริบทจริงในพื้นที่ สู่การพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์หรือบริการที่สามารถต่อยอดเป็นธุรกิจชุมชน ทีม FANADA บ้านเจ๊ะเด็ง จังหวัดนราธิวาส เป็นทีมที่ พอช.ให้การสนับสนุนการพัฒนาทักษะผู้ประกอบการชุมชน ได้รับ รางวัล “ดี 	แผนงานใหม่ในปี 2569 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงิน

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						เยี่ยม” จากการนำปัญหาข้อจำกัดด้านการขนส่งสินค้าชุมชนมาพัฒนาเป็นนวัตกรรมบรรจุภัณฑ์ที่เอื้อต่อการเดินทางและการนำสินค้าไปใช้หรือส่งต่อ พร้อมทั้งพัฒนาการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์น้ำจิ้ม **การติดตามผลการดำเนินงาน องค์กรที่เคยได้รับการพัฒนาทักษะในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** ใช้แบบติดตามผลผ่านระบบ Google Form เพื่อประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้และผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นหลังการอบรม ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 4 มีองค์กรชุมชนตอบแบบติดตามผลแล้ว 42 องค์กร คิดเป็นร้อยละ 80 ของกลุ่มเป้าหมาย 50 องค์กร โดยสถาบันฯ จะรวบรวมผลการพัฒนาศักยภาพขององค์กร เพื่อนำไปใช้ในการติดตาม ประเมินผล และกำหนดแนวทางการสนับสนุนที่เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ ***<u>การดำเนินการต่อไป</u>*** สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงิน ประมวลและสรุปผลการดำเนินงานจากการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการภาพรวมปี 2569 เพื่อนำข้อมูลไปใช้ประกอบการวางแผนการพัฒนาต่อไป	
แผนงานที่ 3 การสนับสนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยในเมืองและชนบท							
(1) การแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย “บ้านมั่นคง”	3,370 ครัวเรือน *(ผล 4,241 ครัวเรือน ร้อยละ 125.85)*	1,500 ครัวเรือน *(ผล 1,754 ครัวเรือน)*	1,500 ครัวเรือน *(เป้าคงเหลือ 1,246 ครัวเรือน) (ผล 1,343 ครัวเรือน)*	370 ครัวเรือน *(เป้าคงเหลือ 273 ครัวเรือน) (ผล 1,144 ครัวเรือน)*	-	สนับสนุนโครงการและงบประมาณพัฒนาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค และขบวนองค์กรชุมชน 4,241 ครัวเรือน 154 ชุมชน จำแนกเป็น ชุมชนเมือง 512 ครัวเรือน 12 ชุมชน และชนบท 3,729 ครัวเรือน 142 ชุมชน วงเงินอนุมัติรวม 263.12 ล้านบาท ยกเสาเอกโครงการบ้านมั่นคงชนบท ณ ตำบลช้างซ้าย อำเภอพระพรหม จังหวัดนครศรีธรรมราช สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัย สาธารณูปโภค และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้มีรายได้น้อย 146 ครัวเรือน 	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568** : 3,905 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 3,900 ครัวเรือน **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาค

ผล 4,241 ครัวเรือน 125.85%

สีแดง หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ 50 *สีเหลือง หมายถึง ผลการดำเนินงานร้อยละ 50 – 80* *สีเขียว หมายถึง ผลการดำเนินงานมากกว่าร้อยละ 80*

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td><u>การดำเนินการต่อไป</u> : สำนักงานภาค 5 ภาค และสำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท เตรียมความพร้อมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 2,400 ครัวเรือน พร้อมทั้งติดตามผลการดำเนินการในโครงการและพื้นที่ที่ยังดำเนินการไม่แล้วเสร็จ โดยมีคณะอนุกรรมการบ้านมั่นคงและการจัดการที่ดินเป็นกลไกในการกำกับดูแลและบริหารโครงการ</td><td>และสำนักงานพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท</td></tr>
<tr><td>(2) การพัฒนาที่อยู่อาศัยริมคลองเปรมประชากร</td><td>151 ครัวเรือน (ผล 151 ครัวเรือน ร้อยละ 100)</td><td colspan="4">การดำเนินงานในพื้นที่คลองเปรมประชากร เป้าหมายรวม 38 ชุมชน 6,386 ครัวเรือน (กทม. ดำเนินการใน 3 เขต 32 ชุมชน และพื้นที่เทศบาลตำบลหลักหก จังหวัดปทุมธานี 6 หมู่บ้าน) จำแนกเป็น เขตดอนเมือง 2,695 ครัวเรือน เขตหลักสี่ 2,519 ครัวเรือน เขตจตุจักร 402 ครัวเรือน และจังหวัดปทุมธานี 770 ครัวเรือน
จากการดำเนินการนับตั้งแต่ปี 2563 ถึงปัจจุบัน สามารถดำเนินการพัฒนาใน 25 ชุมชน 2,619 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 41.01 ของกลุ่มเป้าหมายทั้งหมด จำแนกเป็น
o บ้านที่ก่อสร้างแล้วเสร็จ 2,263 ครัวเรือน
o บ้านที่อยู่ระหว่างการก่อสร้าง 225 ครัวเรือน
o พื้นที่รื้อย้ายแล้วพร้อมก่อสร้างบ้าน 131 ครัวเรือน
ปี 2569 เป้าหมาย 151 ครัวเรือน มีการอนุมัติโครงการและงบประมาณ จำนวน 151 ครัวเรือน 3 ชุมชน ร้อยละ 100.00 ของเป้าหมาย โดยมีความคืบหน้ารายโครงการ ดังนี้
<table><tr><th>ชุมชน</th><th>ครัวเรือน</th><th>เตรียมรื้อย้าย</th><th>รื้อย้ายเสร็จแล้ว</th><th>อยู่ระหว่างก่อสร้าง</th></tr><tr><td>สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงหลังแฟลตร่วมพัฒนา จำกัด</td><td>122</td><td>24*</td><td>-</td><td>-</td></tr><tr><td>สหกรณ์เคหสถานทำนบสตรีเหล็กร่วมพัฒนา จำกัด</td><td>11</td><td>-</td><td>-</td><td>11</td></tr><tr><td>สหกรณ์เคหสถานตาลคู่สมบูรณ์พูนทรัพย์ จำกัด</td><td>18</td><td>-</td><td>18</td><td>-</td></tr><tr><td>สหกรณ์เคหสถานแจ้งวัฒนะ 5 จำกัด</td><td>-</td><td></td><td>53*</td><td></td></tr><tr><td>รวม 5 ชุมชน</td><td>151</td><td>24</td><td>71</td><td>11</td></tr></table></td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 70 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 70 ครัวเรือน

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">หมายเหตุ
*สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนหลังแฟลตร่วมพัฒนา จำกัด เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร รับการสนับสนุนงบประมาณอุดหนุนการพัฒนาที่อยู่อาศัย 122 ครัวเรือน ปัจจุบันสหกรณ์ฯ ได้รับอนุญาตให้เช่าที่ดินจากกรมธนารักษ์ และอยู่ระหว่างการพิจารณาอนุญาตก่อสร้างบ้านจากกรมธนารักษ์ และเมื่อได้รับอนุญาตแล้ว จะดำเนินการยื่นขออนุญาตต่อสำนักงานเขตหลักสี่ และก่อสร้างบ้านต่อไป
*สหกรณ์เคหสถานแจ้งวัฒนะ 5 จำกัด เขตหลักสี่ กรุงเทพมหานคร ได้รับการสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติมตามมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม 663,040 บาท ภายหลังจากที่โครงการได้รับการอนุมัติงบประมาณดำเนินงานหลักในปีก่อนหน้า ทั้งนี้ สหกรณ์มีแผนก่อสร้างบ้านรวม 81 ครัวเรือน และได้ดำเนินการรื้อย้ายบ้านเดิมแล้วจำนวน 53 ครัวเรือน ปัจจุบันสำนักการระบายน้ำอยู่ระหว่างก่อสร้างเขื่อน ซึ่งคาดว่าจะแล้วเสร็จภายในเดือนกันยายน 2569 จากนั้นจึงจะเริ่มดำเนินการก่อสร้างบ้านในระยะที่ 1 ต่อไป

ติดตามความก้าวหน้าและมอบบ้านริมคลอง : วันที่ 22 กรกฎาคม 2569 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพม. และ พอช. ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าการโครงการพัฒนาฯ ริมคลอง ร่วมกับกรมธนารักษ์ สำนักการระบายน้ำ กรุงเทพมหานคร มอบบ้านให้แก่สมาชิกโครงการบ้านมั่นคงริมคลอง จำนวน 89 หลัง ภายใต้แนวคิด “Better Home Better Life : บ้านที่มากกว่าบ้าน”
<u>การดำเนินการต่อไป</u> : สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการคลี่คลายปัญหา ข้อติดขัด โดยเฉพาะกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่รื้อย้ายหรือเข้าร่วมโครงการ พร้อมทั้งพัฒนาพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการในพื้นที่คลองเปรมประชากรปี 2570 จำนวน 150 ครัวเรือน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย</td><td></td></tr>
<tr><td>(3) การแก้ปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง</td><td>2,300 ครัวเรือน
(ผล 2,364 ครัวเรือน ร้อยละ 102.78)</td><td>1,000 ครัวเรือน
(ผล 335 ครัวเรือน)</td><td>1,000 ครัวเรือน
(เป้าสะสม 1,665 ครัวเรือน)
(ผล 1,550 ครัวเรือน)</td><td>300 ครัวเรือน
(เป้าสะสม 415 ครัวเรือน)
(ผล 479 ครัวเรือน)</td><td>-</td><td>สนับสนุนโครงการและงบประมาณพัฒนาที่อยู่อาศัย 2,364 ครัวเรือน 63 โครงการ ใน 35 ชุมชน วงเงินอนุมัติรวม 326.22 ล้านบาท
ลงพื้นที่ติดตามความก้าวหน้าชุมชนหนองไผ่พัฒนา อำเภอเมืองจังหวัดขอนแก่น เพื่อติดตามและส่งมอบบ้านให้กับผู้มีรายได้น้อยที่เข้าร่วมโครงการพัฒนาที่อยู่อาศัย ซึ่งก่อสร้างแล้วเสร็จ 59 ครัวเรือน</td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 2,098 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 2,000 ครัวเรือน
ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนัก</td></tr>
<tr><td colspan="6">ผล 2,364 ครัวเรือน 102.78%</td><td></td><td></td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						  การดำเนินการต่อไป : สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมราง ดำเนินการพัฒนาที่อยู่อาศัยในพื้นที่เป้าหมาย และดำเนินการขยายผลต่อเนื่องในปี 2570 จำนวน 2,300 ครัวเรือน เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมาย	พัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมราง
(4) บ้านพอเพียง	15,625 ครัวเรือน *(ผล 17,166 ครัวเรือน ร้อยละ 109.86)*	6,000 ครัวเรือน *(ผล 483 ครัวเรือน)*	6,000 ครัวเรือน *(เป้าสะสม 11,517 ครัวเรือน) (ผล 16,681*	3,625 ครัวเรือน *(ผล 2 ครัวเรือน)*	-	เกิดการซ่อมแซม/ปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้กับผู้มีรายได้น้อย 17,166 ครัวเรือน 2,323 ตำบล วงเงินอนุมัติ 569,875,000 บาท ส่งผลให้ผู้มีรายได้น้อย/กลุ่มคนเปราะบางที่มีปัญหาด้านที่อยู่อาศัยได้เข้าถึงสวัสดิการของรัฐ มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ และคุณภาพชีวิตในการอยู่อาศัยดีขึ้น พร้อมทั้งเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน หน่วยงานท้องถิ่น ภาครัฐ และภาคประชาสังคมสนับสนุนทรัพยากรร่วมดำเนินการ **ผล 17,166 ครัวเรือน 109.86%** **การส่งมอบที่อยู่อาศัยบ้านพอเพียง จังหวัดลพบุรี** สนับสนุนการปรับปรุงและซ่อมแซมบ้าน 417 ครัวเรือน ครอบคลุม 52 ตำบล ***การดำเนินการต่อไป*** : สำนักงานภาค 5 ภาค และสำนักพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท เตรียมความพร้อมกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 จำนวน 14,760 ครัวเรือน โดยมี	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 16,898 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 14,850 ครัวเรือน **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาคและสำนักงานพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>คณะอนุกรรมการบ้านมั่นคงและการจัดการที่ดินเป็นกลไกในการกำกับดูแลและบริหารโครงการ</td><td></td></tr>
<tr><td>(5) การพัฒนาที่อยู่อาศัยชั่วคราว : เป็นการสนับสนุนชุมชนที่ประสบภัยพิบัติ ไฟไหม้ ไล่รื้อ หรือจำเป็นต้องรื้อย้ายเพื่อสร้างชุมชนใหม่ โดยการสนับสนุนที่พักชั่วคราว</td><td>165 ครัวเรือน (ผล 250 ครัวเรือน ร้อยละ 151.51)</td><td>45 ครัวเรือน (ผล 94 ครัวเรือน)</td><td>40 ครัวเรือน (ผล 30 ครัวเรือน)</td><td>40 ครัวเรือน (เป้าคงเหลือ 1 ครัวเรือน (ผล 107 ครัวเรือน)</td><td>40 ครัวเรือน (ผล 19 ครัวเรือน)</td><td>การดำเนินงานในไตรมาส 4 เกิดการสนับสนุนและช่วยเหลือชุมชนที่ประสบภัยมีที่อยู่อาศัยรองรับ 19 ครัวเรือน วงเงินอนุมัติรวม 365,880 บาท ประกอบด้วย
(1) กรณีอัคคีภัย 11 ครัวเรือนใน 2 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิและขอนแก่น วงเงินรวม 212,880 บาท
(2) กรณีวาตภัย 8 ครัวเรือน ใน 2 จังหวัด ได้แก่ ชัยภูมิและยโสธร วงเงินรวม 153,000 บาท
ส่งผลให้ผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนได้รับการดูแลมีที่อยู่อาศัยรองรับเฉพาะหน้าและได้รับโอกาสในการพัฒนา/แก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้อย่างทันท่วงที</td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568: 749 ครัวเรือน จากเป้าหมาย 350 ครัวเรือน

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักงานพัฒนาที่อยู่อาศัยเมืองและชนบท</td></tr>
<tr><td colspan="8">ประเด็นการพัฒนา 2 การสานพลังความสัมพันธ์ของชุมชนท้องถิ่นและภาคีเครือข่ายพัฒนาสู่ความเปลี่ยนแปลงโครงสร้างและนโยบาย</td></tr>
<tr><td colspan="8">แผนงานที่ 4 การเสริมสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาสังคมในการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ</td></tr>
<tr><td>4.1 โครงการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชน
ตำบล/เมืองที่มีความเข้มแข็งในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต มีผลสำเร็จใน 3 องค์ประกอบ ดังนี้
1) มีกลไกองค์กรชุมชน ภาคประชาชนและภาคีเครือข่ายขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตระดับตำบล</td><td>15 ตำบล/เมือง (ผล 15 ตำบล/เมือง ร้อยละ 100)</td><td>15 ตำบล/เมือง (ผล 6 ตำบล/เมือง)</td><td>(เป้าคงเหลือ 9 ตำบล/เมือง) (ผล 9 ตำบล/เมือง)</td><td></td><td></td><td>● เกิดพื้นที่ปฏิบัติการขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชนใน 15 ตำบล 25 เครือข่าย ดังนี้
<table><tr><th>ภาค</th><th>เหนือ</th><th>อีสาน</th><th>กลาง-ตก</th><th>กทม.-ออก</th><th>รวม</th></tr><tr><td>จน.ตำบล</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>6</td><td>15</td></tr><tr><td>เครือข่าย</td><td>5</td><td>5</td><td>5</td><td>10</td><td>25</td></tr><tr><td>ผล</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>3</td><td>6</td></tr></table></td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 120 ตำบล/เมือง จากเป้าหมาย 100 ตำบล/เมือง

ส่วนงานที่รับผิดชอบ:</td></tr>
</table>

ผล 250 ครัวเรือน 151.51%

ผล 15 ตำบล/เมือง 100%

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
2) มีแผนปฏิบัติการการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมขององค์กรชุมชนและเครือข่ายภาคประชาชน 3) มีรูปธรรมการป้องกันและต่อต้านการทุจริต						• สถาบันฯ พัฒนาและส่งเสริมการสื่อสารสาธารณะผ่านช่องทางออนไลน์ อาทิ YouTube กลุ่มไลน์ Facebook Live และ Zoom เพื่อสนับสนุนการทำงานของเครือข่ายภาคประชาชนให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และขยายผลแนวคิดการสร้างสังคมสุจริต ***<u>การดำเนินการต่อไป</u>*** *:* สำนักงานภาค 5 ภาคและสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม วิเคราะห์พื้นที่เป้าหมายขยายผลพื้นที่รูปธรรมขับเคลื่อนการป้องกันและต่อต้านการทุจริตโดยการมีส่วนร่วมของเครือข่ายภาคประชาชนและองค์กรชุมชนในปี 2570 จำนวน 15 ตำบล / เมือง	สำนักงานภาคและสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม
แผนงานที่ 5 การพัฒนากลไกความร่วมมือในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น							
5.1 การพัฒนากลไกและบูรณาการภาคีความร่วมมือในการขับเคลื่อนพื้นที่รูปธรรม	50 หน่วยงาน/องค์กร *(ผล 55 หน่วยงาน ร้อยละ 110)*	20 หน่วยงาน *(ผล 11 หน่วยงาน)*	20 หน่วยงาน *(เป้าสะสม 29 หน่วย)* *(ผล 34 หน่วยงาน)*	10 หน่วยงาน *(เป้าคงเหลือ 5 หน่วย)* *(ผล 5 หน่วยงาน)*	*(ผล 5 หน่วยงาน)*	เกิดการประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงาน 5 หน่วยงาน ดังนี้ **ระดับนโยบาย 4 หน่วยงาน ดังนี้** - บันทึกข้อตกลงความร่วมมือด้านการนำนวัตกรรมมาประยุกต์เพิ่มมูลค่าสินค้าชุมชน ในพื้นที่ปทุมธานี 2 หน่วยงาน ได้แก่ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) และ สหกรณ์เคหสถานปทุมธานีโมเดล จำกัด - บันทึกความร่วมมือ การวิจัย พัฒนา ถ่ายทอดองค์ความรู้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อการแก้ไขปัญหา 	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 136 หน่วยงาน/องค์กร จากเป้าหมาย 50 หน่วยงาน/องค์กร **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** ทุกส่วนงาน
		ผล 55 หน่วยงาน 110%					

สีแดง หมายถึง ผลดำเนินงานต่ำกว่าร้อยละ 50 *สีเหลือง หมายถึง ผลการดำเนินงานร้อยละ 50 – 80* *สีเขียว หมายถึง ผลการดำเนินงานมากกว่าร้อยละ 80*

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ความยากจน ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิต ร่วมมือกับ 2 หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) และ สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย (วว.) **ระดับพื้นที่ 1 หน่วยงาน คือ** - ความร่วมมือกับกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัดสระแก้ว ยกระดับทักษะแรงงานสู่ SAKAEO SKILL FOR ALL พัฒนานวัตกรรมและการแปรรูปผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อยกระดับทุนมนุษย์ สร้างโอกาสทางเศรษฐกิจ 	
ประเด็นการพัฒนา 3 การพัฒนาและเสริมสร้างขีดความสามารถของผู้นำ คนและขบวนองค์กรชุมชน							
แผนงานที่ 6 การพัฒนาขีดความสามารถของผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชน							
6.1 การพัฒนาศักยภาพผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชนตามหลักสูตรการพัฒนาและมาตรฐานของสมรรถนะ	300 คน *(ผล 662 คน ร้อยละ 220.66)*	100 คน *(ติดตามและรายงานผลปีที่ผ่านมา)*	50 คน *(เป้าสะสม 150 คน)* *(ผล 190 คน)*	50 คน *(เป้าคงเหลือ 10 คน)* *(ผล 370 คน)*	100 คน *(ผล 102 คน)*	การดำเนินงานในไตรมาส 4 พัฒนาศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชน จำนวน 102 คน ใน 2 หลักสูตร ประกอบด้วย 1. หลักสูตรพัฒนาศักยภาพกองเลขาขบวนองค์กรชุมชน 14 จังหวัดภาคใต้ Season 4 : Smart Secretary Smart Community : ยกระดับนักสื่อสาร สร้างขบวนองค์กรชุมชนยุคดิจิทัล วันที่ 17 - 19 สิงหาคม 2569 ณ ประสานสุข วิลล่า บีช รีสอร์ท อำเภอสิชล จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 62 คน 2. หลักสูตร “สร้างนิเวศการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพคนรุ่นใหม่ขับเคลื่อนทางสังคมภาคอีสาน” วันที่ 27 – 28 สิงหาคม 2569	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568:** 959 คน จากเป้าหมาย 600 คน **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมการพัฒนาชุมชน สำนักทรัพยากร

ผล 662 คน 220.66%

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ณ ห้องประชุมสถาบันภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร จำนวน 40 คน ***การดำเนินการต่อไป*** : สำนักพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมการพัฒนาชุมชน พัฒนาศักยภาพผู้นำ คนรุ่นใหม่และคนในขบวนองค์กรชุมชนตามหลักสูตรการพัฒนาและมาตรฐานของสมรรถนะ และสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรร่วมกับสถาบันการศึกษาในระดับปริญญาตรี	บุคคล และสำนักงานภาค
6.2 การสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรเพื่อเสริมสร้างศักยภาพผู้นำการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรมสังคมในขบวนองค์กรชุมชนร่วมกับสถาบันการศึกษา	60 คน *(ผล 64 คน ร้อยละ 106.66)*					สถาบันฯ ร่วมมือกับสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) พัฒนาหลักสูตร “นวัตกรทางสังคม” เน้นการส่งเสริมและยกศักยภาพผู้นำขบวนองค์กรชุมชน และผู้ปฏิบัติงาน ให้มีความรู้ ทักษะในกระบวนการงานพัฒนาชุมชนท้องถิ่น เกิดการเรียนรู้ผ่านชุดประสบการณ์การทำงานพัฒนา เพื่อการขับเคลื่อนงานพัฒนาแบบบูรณาการ โดยหลักสูตรดังกล่าวมีแนวทางการเทียบโอนหน่วยกิตในระดับปริญญาโท สาขาการบริหารการพัฒนาสังคม คณะพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร สำหรับปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 กำหนดกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม จำนวน 60 คน **การดำเนินงานไตรมาส 4** ผู้เข้าร่วมหลักสูตร “นวัตกรทางสังคม” สำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรพัฒนาศักยภาพของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) และเข้ารับประกาศนียบัตรเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2569 โดยผู้สำเร็จหลักสูตรสามารถนำผลการเรียนไปเทียบโอนหน่วยกิตกับหลักสูตรระดับปริญญาโท คณะพัฒนาสังคมและยุทธศาสตร์การบริหาร สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA) ได้ ทั้งนี้ มีผู้สำเร็จหลักสูตรเข้าเรียนจำนวน 40 คน นำหน่วยกิตสะสมสมัครเข้าศึกษาต่อและเริ่มเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2569 	แผนงานใหม่ในปี 2569 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมการพัฒนาชุมชน
6.3 เสริมสร้างกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการพัฒนาในการศึกษาดูงานต่างประเทศ	50 คน *(ผล 60 คน ร้อยละ 120)*					สถาบันนำคณะผู้นำขบวนองค์กรชุมชน ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ จำนวน 60 คน เข้าร่วมการเรียนรู้การศึกษาดูงานต่างประเทศ ระหว่างวันที่ 10 – 16 มีนาคม 2569 ในพื้นที่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว และสาธารณรัฐประชาชนจีน ดังนี้ - เมืองเวียงจันทน์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เรียนรู้มิติการพัฒนาที่เชื่อมโยงกับฐานวัฒนธรรมและอัตลักษณ์ของชุมชน 	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** ศึกษาดูงานแนวทางการพัฒนาของสาธารณรัฐประชาชนจีน

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">- เมืองเชียงรุ้ง เขตปกครองตนเองสิบสองปันนา สาธารณรัฐประชาชนจีน ศึกษาการปรับตัวของชุมชนชาติพันธุ์ที่รักษาอัตลักษณ์ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจในบริบทของโครงสร้างพื้นฐานสมัยใหม่
- เมืองคุนหมิง สาธารณรัฐประชาชนจีน ซึ่งเป็นศูนย์กลางการพัฒนาด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อศึกษาการประยุกต์ใช้นวัตกรรมเกษตรอัจฉริยะ การพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และระบบโลจิสติกส์ที่เชื่อมโยงเศรษฐกิจระดับภูมิภาค
ทั้งนี้ มีการถอดบทเรียน“คุนหมิง” ยกระดับขีดความสามารถผู้นำข้ามพรมแดน
ถอดบทเรียน“คุนหมิง” ยกระดับขีดความสามารถผู้นำข้ามพรมแดน</td><td></td><td>ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักพัฒนาผู้นำและนวัตกรรมการพัฒนาชุมชน</td></tr>
<tr><td colspan="8">แผนงานที่ 7 การพัฒนาคุณภาพและเสริมสร้างศักยภาพสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น</td></tr>
<tr><td>7.1 การพัฒนาศักยภาพสภาองค์กรชุมชนในการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น</td><td>250 ตำบล (ผล 690 ตำบล ร้อยละ 276)</td><td>50 ตำบล (ผล 99 ตำบล)</td><td>100 ตำบล (เป้าคงเหลือ 51 ตำบล) (ผล 573 ตำบล)</td><td>100 ตำบล (ผล 18 ตำบล)</td><td></td><td>เกิดการพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนเป็นกลไกกลางในการขับเคลื่อนการจัดทำและเชื่อมโยงแผนชุมชนท้องถิ่นระดับตำบล โดยสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่เป้าหมาย 690 ตำบล
สภาองค์กรชุมชนสะสม 7,802 แห่งทั่วประเทศ กลุ่มองค์กรชุมชนจดแจ้ง 155,901 องค์กร และมีสมาชิกสภาองค์กรชุมชน ประกอบด้วยตัวแทนชุมชนและผู้ทรงคุณวุฒิรวม 252,889 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569)
<u>การดำเนินการต่อไป</u> : สำนักงานภาค 5 ภาคขับเคลื่อนและสนับสนุนการพัฒนาคุณภาพสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ปี 2570 จำนวน 250 ตำบล พร้อมเสริมสร้างบทบาทสภาองค์กรชุมชนให้เป็นกลไกหลักในการพัฒนาพื้นที่และการจัดการตนเองของชุมชนอย่างต่อเนื่อง</td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 731 ตำบล จากเป้าหมาย 700 ตำบล
ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักงานประสานงานองค์กรชุมชนและประชาสังคม</td></tr>
</table>

ผล 690 ตำบล ร้อยละ 276%

<table>
<tr><th rowspan="2">ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th rowspan="2">เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th rowspan="2">ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th rowspan="2">หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th></tr>
<tr>
<td>7.2 การสนับสนุนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระให้เป็นปัจจุบัน</td>
<td>1,200 ตำบล (ผล 781 ตำบล ร้อยละ 65.08)</td>
<td>300 ตำบล (ผล 268 ตำบล)</td>
<td>300 ตำบล (เป้าสะสม 332 ตำบล) (ผล 113 ตำบล)</td>
<td>300 ตำบล (เป้าสะสม 519 ตำบล) (ผล 256 ตำบล)</td>
<td>300 ตำบล (เป้าสะสม 563 ตำบล) (ผล 144 ตำบล)</td>
<td>ทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลที่สมาชิกครบวาระ 781 ตำบล ครอบคลุมพื้นที่ 5 ภาค รวมทั้งจัดทำระบบฐานทะเบียนข้อมูลกลุ่ม/องค์กรใหม่ ร่วมกับผู้ใหญ่บ้านและกำนัน เพื่อเป็นฐานข้อมูลในระดับหมู่บ้าน และบันทึกข้อมูลในระบบโปรแกรม areainterop เพื่อให้ข้อมูลสภาองค์กรชุมชนเป็นปัจจุบัน นำไปสู่การสนับสนุนให้สภาองค์กรชุมชนสามารถขับเคลื่อนงานได้ตามภารกิจที่กฎหมายกำหนด ดังนี้
<table>
<tr><th>ภาค</th><th>เหนือ</th><th>อีสาน</th><th>ใต้</th><th>กลาง-ตก</th><th>กทม.-ออก</th><th>รวม</th></tr>
<tr><td>จน.สภาทบทวนฯ</td><td>153</td><td>260</td><td>219</td><td>116</td><td>33</td><td>781</td></tr>
<tr><td>คงเหลือ 419 แห่ง</td><td>146</td><td>77</td><td>79</td><td>49</td><td>68</td><td>419</td></tr>
</table>
โดยสภาองค์กรชุมชนตำบล คงเหลือ จำนวน 419 ตำบล อยู่ระหว่างขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้
(1) ดำเนินการทบทวนสภาองค์กรชุมชนแล้ว จำนวน 296 ตำบล โดยอยู่ระหว่างการบันทึกข้อมูลและนำเข้าเอกสารประกอบในระบบเพื่อเสนอรับรองสถานะสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 242 ตำบล และเป็นสภาองค์กรชุมชนระดับ E จำนวน 54 ตำบล ซึ่งเป็นสภาองค์กรชุมชนที่หยุดการดำเนินงานหรือไม่มีสมาชิกในการดำเนินงาน
(2) อยู่ระหว่างกระบวนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนในพื้นที่ จำนวน 123 ตำบล
<table>
<tr><th rowspan="2">ภาค</th><th colspan="2">(1) ดำเนินการทบทวนแล้ว</th><th rowspan="2">(2) อยู่ระหว่างการทบทวน</th><th rowspan="2">รวม</th></tr>
<tr><th>อยู่ระหว่างการนำข้อมูลเข้าระบบ</th><th>สภาองค์กรชุมชนระดับ E</th></tr>
<tr><td>ภาคเหนือ</td><td>114</td><td>12</td><td>20</td><td>146</td></tr>
<tr><td>ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ</td><td>18</td><td>17</td><td>42</td><td>77</td></tr>
<tr><td>ภาคใต้</td><td>42</td><td>8</td><td>29</td><td>79</td></tr>
<tr><td>ภาคกลางและตะวันตก</td><td>32</td><td>6</td><td>11</td><td>49</td></tr>
</table>
</td>
<td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 4,766 ตำบล จากเป้าหมาย 3,696 ตำบล

ส่วนงานที่รับผิดชอบ : สำนักงานภาคและสำนักงานประสานงานองค์กรชุมชนและประชาสังคม</td>
</tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		

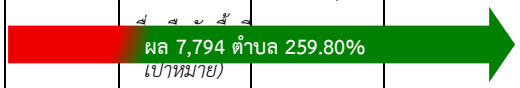
ภาคกรุงเทพฯ ปริมณฑลและตะวันออก	36	11	21	68
รวม	242	54	123	419

มีการติดตาม สนับสนุน และเร่งรัดการดำเนินงานร่วมกับสำนักงานภาคอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลแล้วเสร็จและมีข้อมูลเป็นปัจจุบันครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนด โดยในส่วนสภาองค์กรชุมชนระดับ E ซึ่งหยุดดำเนินการ มีแนวทางในการฟื้นฟูเพื่อพัฒนากลไกการทำงานในระดับพื้นที่ ดังนี้

1. จำแนกและวิเคราะห์สถานะสภาองค์กรชุมชนระดับ E เป็นรายแห่ง เพื่อพิจารณาสาเหตุการหยุดดำเนินงานและกำหนดแนวทางดำเนินการให้เหมาะสมกับแต่ละกรณี โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่ยังมีศักยภาพและสามารถฟื้นฟูการดำเนินงานได้ กลุ่มที่ต้องปรับปรุงหรือจัดวางโครงสร้างการดำเนินงานใหม่ และกลุ่มที่ควรพิจารณาควบรวม ยุบเลิก หรือปรับสถานะให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริง

2. กำหนดแนวทางการฟื้นฟูและพัฒนาการดำเนินงานให้เหมาะสมกับสาเหตุของปัญหาในแต่ละพื้นที่ โดยกรณีที่ยังมีแกนนำและศักยภาพในการดำเนินงาน ให้สนับสนุนการฟื้นฟูกิจกรรมและการมีส่วนร่วมของสมาชิก ส่วนกรณีที่มีข้อจำกัดด้านโครงสร้างหรือการบริหารจัดการ ให้พิจารณาปรับรูปแบบการดำเนินงานให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละสภาองค์กรชุมชน

<u>การดำเนินการต่อไป</u> *:* สำนักงานภาค 5 ภาค เร่งรัดการบันทึกข้อมูล การนำเข้าเอกสารประกอบ และการรับรองสถานะสภาองค์กรชุมชนตำบลในระบบให้แล้วเสร็จครบถ้วนตามเป้าหมายที่กำหนด สำหรับพื้นที่ที่ยังไม่สามารถดำเนินการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลให้แล้วเสร็จได้ภายในปี 2569 โดยเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ระหว่างการฟื้นฟูและพัฒนากลไกการทำงานใน

<table>
<tr><th rowspan="2">ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th rowspan="2">เป้าหมาย
ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th rowspan="2">ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th rowspan="2">หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>ระดับพื้นที่ ควรกำหนดเป็นพื้นที่เป้าหมายในปี 2570 เพื่อพัฒนาศักยภาพสภาองค์กรชุมชนและสนับสนุนการทบทวนสภาองค์กรชุมชนตำบลให้มีความเข้มแข็งและเป็นปัจจุบันต่อไป</td><td></td></tr>
<tr><td>7.3 การสนับสนุนการสอบทานคุณภาพความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล (ระดับ A B C และ D)</td><td>3,000
ตำบล
(ผล 7,794 ตำบล ร้อยละ 259.80)</td><td>750
ตำบล
(ทบทวนและออกแบบเครื่องมือ)</td><td>750
ตำบล
(เป้าสะสม 1,500 ตำบล)
(สื่อสารแบบฟอร์มและ
เป้าหมาย)</td><td>750
ตำบล
(เป้าสะสม 2,250 ตำบล)
(ผล 5,313 ตำบล)</td><td>750
ตำบล
(ผล 2,481 ตำบล)</td><td>การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการสอบทานคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบล จำนวน 7,794 ตำบล โดยจำแนกระดับคุณภาพสภาองค์กรชุมชนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

<table><tr><th rowspan="2">ภาค</th><th colspan="6">ระดับคุณภาพสภาองค์กรชุมชนตำบล</th></tr><tr><th>ระดับ A</th><th>ระดับ B</th><th>ระดับ C</th><th>ระดับ D</th><th>หยุดดำเนินการ</th><th>รวม</th></tr><tr><td>เหนือ</td><td>275</td><td>519</td><td>263</td><td>543</td><td>76</td><td>1,676</td></tr><tr><td>ตะวันออกเฉียงเหนือ</td><td>551</td><td>671</td><td>388</td><td>951</td><td>356</td><td>2,917</td></tr><tr><td>ใต้</td><td>249</td><td>316</td><td>222</td><td>348</td><td>33</td><td>1,168</td></tr><tr><td>กลาง/ตะวันตก</td><td>278</td><td>297</td><td>198</td><td>358</td><td>26</td><td>1,157</td></tr><tr><td>กทม./ตะวันออก</td><td>150</td><td>203</td><td>83</td><td>173</td><td>267</td><td>876</td></tr><tr><td><u>รวม</u></td><td>1,503</td><td>2,006</td><td>1,154</td><td>2,373</td><td>758</td><td>7,794</td></tr></table>
จากการสอบทานคุณภาพและความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล พบว่า มีความแตกต่างด้านศักยภาพและการขับเคลื่อนงานในแต่ละพื้นที่ จึงควรพัฒนาโดยมุ่งสนับสนุนตามระดับความเข้มแข็งและบริบทของพื้นที่ พัฒนาศักยภาพสมาชิกและผู้นำรุ่นใหม่ ส่งเสริมการเชื่อมโยงข้อเสนอชุมชนสู่แผนพัฒนาและนโยบายสาธารณะ พัฒนาระบบรายงานผลและการสื่อสารสาธารณะ ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลและระบบติดตามประเมินผล เพื่อยกระดับความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล
<u>การดำเนินการต่อไป</u> : สำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคมร่วมกับสำนักงานภาค 5 ภาค ประมวลผลและวิเคราะห์ผลการสอบทานคุณภาพความเข้มแข็งของสภาองค์กรชุมชนตำบล เพื่อจัดทำ</td><td>แผนงานใหม่ในปี 2569

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td>รายงานผลการดำเนินงานในภาพรวม และนำข้อมูลไปใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการพัฒนาและวางแผนการดำเนินงานในปีถัดไป</td><td></td></tr>
<tr><td>7.4 การสนับสนุนองค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ (ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)
: องค์กรชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชนสู่การพึ่งพาตนเอง ครอบคลุม 4 ด้านหลัก ดังนี้
1) ด้านเศรษฐกิจ : ความสามารถขององค์กรชุมชนในการสร้างรายได้ บริหารการเงิน และรักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง
2) ด้านสังคมและบุคลากร : ความพร้อมของสมาชิกในด้านทักษะ ความสามัคคี การสืบทอดความรู้ และความผูกพันต่อองค์กร
3) ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม : การใช้และจัดการทรัพยากรธรรมชาติ วัตถุดิบ และพลังงานอย่างคุ้มค่า พร้อมรักษาสิ่งแวดล้อมเพื่อความยั่งยืน
4) ด้านการจัดการและการเรียนรู้: ระบบบริหารจัดการที่มีแผนงานชัดเจน ติดตามและประเมินผลได้ พร้อมเปิดรับการเรียนรู้และนวัตกรรมใหม่
เกณฑ์การประเมิน ก.พ.ร. :
<table><tr><th colspan="3">เป้าหมาย</th></tr><tr><th>ขั้นต่ำ (50 คะแนน)</th><th>มาตรฐาน (75 คะแนน)</th><th>ขั้นสูง (100 คะแนน)</th></tr><tr><td>300 ตำบล</td><td>690 ตำบล</td><td>1,080 ตำบล</td></tr></table></td><td>1,000 องค์กร (ผล 1,080 องค์กร ร้อยละ 108)</td><td>250 องค์กร (พัฒนาเครื่องมือในการติดตามประเมินผล)</td><td>250 องค์กร (เป้าสะสม 500 องค์กร) (ผล 218 องค์กร)</td><td>250 องค์กร (เป้าสะสม 750 องค์กร) (ผล 746 องค์กร)</td><td>250 องค์กร (เป้าคงเหลือ 36 องค์กร) (ผล 116 องค์กร)</td><td>การดำเนินงานไตรมาส 4 องค์กรชุมชนดำเนินการประเมินตนเองโดยใช้แบบประเมินตนเององค์กรชุมชน: ความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเอง และมีองค์กรชุมชนที่ผ่านเกณฑ์การประเมิน 2,429 องค์กร
สถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) ดำเนินการประเมินองค์กรชุมชน 1,080 ตำบล เพื่อประเมินความเข้มแข็งและการพึ่งพาตนเอง โดยเป็นการประเมินใน 4 มิติหลัก ได้แก่ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมและบุคลากร ด้านทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม และด้านการจัดการและการเรียนรู้ รวม 20 ตัวชี้วัด โดยองค์กรชุมชนจะต้องมีคะแนนเฉลี่ยรวมไม่น้อยกว่า 4.00 คะแนน และมีคะแนนเฉลี่ยในทุกมิติไม่ต่ำกว่า 3.00 คะแนน จึงจะผ่านเกณฑ์การประเมิน ผลการประเมิน พบว่าองค์กรชุมชนทั้ง 1,080 ตำบลผ่านเกณฑ์การประเมินทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 100 ประกอบด้วย
- องค์กรชุมชน 181 ตำบล ได้คะแนนอยู่ในระดับเข้มแข็งสูงมาก (4.50–5.00 คะแนน)
- องค์กรชุมชน 899 ตำบล ได้คะแนนอยู่ในระดับเข้มแข็ง (4.00–4.49 คะแนน)
จากผลการประเมินรายมิติ พบว่า องค์กรชุมชนมีความเข้มแข็งโดดเด่นด้านสังคมและบุคลากร สะท้อนถึงความสามารถในการรวมตัว การบริหารจัดการ และการขับเคลื่อนกิจกรรมของชุมชนอย่างมีส่วนร่วม ขณะที่ด้านเศรษฐกิจแม้จะผ่านเกณฑ์การประเมิน แต่ยังเป็นมิติที่มีคะแนนต่ำกว่าด้านอื่น จึงเป็นประเด็นที่ควรได้รับการพัฒนาต่อยอดเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและการพึ่งพาตนเองของชุมชนในระยะยาว</td><td>แผนงานใหม่ในปี 2569

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน</td></tr>
</table>

ผล 1,080 องค์กร 108%

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						<u>การดำเนินการต่อไป</u> **:** สำนักงานภาค 5 ภาค สนับสนุนและพัฒนาศักยภาพองค์กรชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งส่งเสริมการพัฒนาองค์กรชุมชนใน 4 มิติ อย่างต่อเนื่อง	
แผนงานที่ 8 การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานกองทุนสวัสดิการชุมชน							
8.1 โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน	500 กองทุน *(ผล 1,637 กองทุน ร้อยละ 327.40)*	125 กองทุน *(ผล 150 กองทุน)*	125 กองทุน *(เป้าคงเหลือ 100 กองทุน) (ผล 1,487 กองทุน)*	125 กองทุน	125 กองทุน	**การดำเนินงานไตรมาส 4** เกิดการสนับสนุนงบประมาณสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชน 1,637 กองทุน ครอบคลุมสมาชิก 2,515,609 คนในพื้นที่ 5 ภาค สถานะกองทุนสวัสดิการชุมชน ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 จัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล/เมือง 6,107 กองทุน จำนวนสมาชิก 6,738,782 ราย และมีเงินกองทุน (สะสม) รวม 24,715 ล้านบาท **ผล 1,637 กองทุน 327.40%** **พัฒนาแนวทางเสริมความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชน 8 พื้นที่** พอช. ร่วมกับ สกสว. ดำเนินโครงการพัฒนาแนวทางการสร้างความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชนในพื้นที่จังหวัดพะเยา มีผู้แทนจากกองทุนสวัสดิการชุมชน 8 พื้นที่เข้าร่วม 110 คน โดยใช้กระบวนการวิจัยและการประเมินความต้องการจำเป็น (PNI) เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์และความต้องการพัฒนากองทุน ส่งผลให้กองทุนสวัสดิการชุมชนทั้ง 8 กองทุนมีข้อมูลและผลการวิเคราะห์สำหรับกำหนดแนวทางพัฒนาใน 8 ด้าน ได้แก่ การบริหารจัดการ ศักยภาพกองทุน เทคโนโลยี การสื่อสาร ความมั่นคงทางการเงิน ระบบสวัสดิการ ภาวะผู้นำ และการติดตามสถานะทางการเงินของกองทุน	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 1,470 กองทุน จากเป้าหมาย 780 กองทุน **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาคและสำนักงานประสานงานองค์กรชุมชนและประชาสังคม

<table>
<tr><th rowspan="2">ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th rowspan="2">เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th rowspan="2">ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th rowspan="2">หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th></tr>
<tr><td>8.2 การสนับสนุนการประเมินคุณภาพความเข้มแข็งกองทุนสวัสดิการชุมชน (ระดับ A B C และ D)</td><td>5,000 กองทุน (ผล 6,426 กองทุน ร้อยละ 128.52)</td><td>1,250 กองทุน (ทบทวน/ออกแบบเครื่องมือ)</td><td>1,250 กองทุน (เป้าสะสม 2,500กองทุน) (สื่อสารแบบฟอร์มและเครื่องมือกับพื้นที่เป้าหมาย</td><td>1,250 กองทุน (เป้าสะสม 4,965 กองทุน) (ผล 4,965 กองทุน)</td><td>1,250 กองทุน (เป้าคงเหลือ 35 กองทุน) (ผล 1,461 กองทุน)</td><td>การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนและประเมินคุณภาพความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน จำนวน 6,426 กองทุน โดยสามารถแบ่งเป็นระดับความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการชุมชน ดังนี้
<table>
<tr><th>ระดับ</th><th>A</th><th>B</th><th>C</th><th>D</th><th>E</th><th>รวม</th></tr>
<tr><td>จำนวน</td><td>1,567</td><td>1,064</td><td>849</td><td>1,501</td><td>1,445</td><td>6,426</td></tr>
</table>
ผลการประเมินพบว่า กองทุนสวัสดิการชุมชนที่มีสถานะหยุดดำเนินการ (E) จำนวน 1,445 กองทุน ส่วนใหญ่เป็นกองทุนที่หยุดดำเนินการแต่ยังไม่ชำระบัญชีหรืออยู่ระหว่างการชำระบัญชี จำนวน 858 กองทุน โดยมีสาเหตุจากปัญหาด้านบุคลากร การบริหารจัดการ การเงิน และการเปลี่ยนแปลงบริบทของพื้นที่ จึงควรจำแนกสถานะกองทุนเป็นรายกองทุน พร้อมกำหนดแนวทางฟื้นฟู เร่งรัดการชำระบัญชี และปรับปรุงฐานข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อให้การบริหารจัดการสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานที่แท้จริง
<u>การดำเนินการต่อไป</u> : สำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคมร่วมกับสำนักงานภาค 5 ภาค สนับสนุนการพัฒนาและฟื้นฟูคุณภาพกองทุนสวัสดิการชุมชนในปี 2570 โดยจำแนกแนวทางดำเนินงานตามสถานะของกองทุน พร้อมส่งเสริมการบริหารจัดการ การพัฒนาศักยภาพคณะกรรมการ และการปรับปรุงข้อมูลกองทุนให้เป็นปัจจุบัน</td><td>แผนงานใหม่ในปี 2569

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักงานประสานขบวนองค์กรชุมชนและประชาสังคม</td></tr>
<tr><td colspan="8">ผล 6,426 กองทุน 128.52%</td></tr>
<tr><td colspan="8">แผนงานที่ 9 การพัฒนาคุณภาพองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ</td></tr>
<tr><td>9.1 การพัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อ</td><td>ร้อยละ 80 (ผล 437 องค์กร ร้อยละ 100.00)</td><td colspan="5">การดำเนินงานไตรมาส 4 สนับสนุนการจัดทำแผนการพัฒนาองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ 437 องค์กร ประกอบด้วย (1) ภาคเหนือ 75 องค์กร (2) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 61 องค์กร (3) ภาคใต้ 47 องค์กร (4) ภาคกลางและตะวันตก 53 องค์กร (5) ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก 128 องค์กร (6) สำนักพัฒนาที่อยู่อาศัย ริมคลอง ริมราง และเมืองชนบท จำนวน 73 องค์กร</td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : ผล ร้อยละ 100 จากเป้าหมาย ร้อยละ 80</td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ทั้งนี้ การดำเนินงานไตรมาส 4 ทั้ง 437 องค์กร ดำเนินการตามขั้นตอนครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ การจัดทำแผน การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ และรายงานผลการดำเนินงานตามแผนเรียบร้อยแล้ว ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำไปใช้เป็นฐานสำหรับติดตามความก้าวหน้า และขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพระบบการบริหารจัดการขององค์กรผู้ใช้สินเชื่อต่อไป โดยมีการติดตามองค์กรกลุ่มดังกล่าวผ่านแบบฟอร์ม Google Form ในการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ซึ่งครอบคลุมด้านการบริหารจัดการทางการเงินและบัญชี การดำเนินงานตามแผน การมีส่วนร่วมของสมาชิก และการติดตามหนี้ เพื่อสนับสนุนให้องค์กรมีความเข้มแข็งและมีระบบบริหารจัดการที่ดี จากการติดตาม พบว่า องค์กรจำนวน 428 องค์กร เป็นกลุ่มที่จัดทำแผนแล้ว ได้รายงานผลผ่านระบบครบถ้วน และสามารถนำข้อมูลมาวิเคราะห์จำแนกระดับผลการดำเนินงาน ดังนี้ • ระดับดีเยี่ยม จำนวน 157 องค์กร เป็นกลุ่มที่มีการบริหารจัดการครบถ้วนทุกมิติตามหลักธรรมาภิบาล • ระดับดี จำนวน 156 องค์กร เป็นกลุ่มหลักที่มีระบบการบริหารจัดการอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน • ระดับควรพัฒนา จำนวน 60 องค์กร เป็นกลุ่มที่เริ่มมีข้อจำกัดในการดำเนินงานบางด้าน • ระดับเฝ้าระวัง/วิกฤต จำนวน 55 องค์กร เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการดำเนินงานตามเกณฑ์พื้นฐาน และจำเป็นต้องได้รับการฟื้นฟูอย่างเร่งด่วน	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักพัฒนาทุนและองค์กรการเงิน
9.2 การฟื้นฟูและแก้ไขปัญหาสินเชื่อผิดนัด	NPL ไม่เกินร้อยละ 10 *(ผล ร้อยละ 8.89)*					เกิดการสนับสนุนสินเชื่อบ้านมั่นคง สินเชื่อเพื่อการพัฒนาแบบองค์รวม และสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยระบบริมราง ในปี 2569 (ตุลาคม 2568 – สิงหาคม 2569) แก่องค์กรชุมชนรวม 19 องค์กร วงเงิน 181.82 ล้านบาท ผู้รับประโยชน์ 124 ชุมชน 956 ครัวเรือน มีสินเชื่อผิดนัด (NPL) ณ สิงหาคม 2569 ภาพรวมร้อยละ 8.89 เป็นสินเชื่อผิดนัด 455.37 ล้านบาท ประกอบด้วยสินเชื่อที่อยู่อาศัยและสินเชื่อเดิม ดังนี้ ● สินเชื่อที่อยู่อาศัย ร้อยละ 1.85 เป็นสินเชื่อผิดนัด 84.63 ล้านบาท ● สินเชื่อเดิม ร้อยละ 7.04 เป็นสินเชื่อผิดนัด 370.74 ล้านบาท ประกอบด้วย - ปี 2536-2541 สินเชื่อสนับสนุนชุมชนในเมือง วงเงิน 59.61 ล้านบาท - ปี 2542-2543 สินเชื่อกรณีมิยาซาว่า วงเงิน 74.56 ล้านบาท - ปี 2544-2545 สินเชื่อ มพช. วงเงิน 63.26 ล้านบาท - ปี 2546-2549 สินเชื่อเพื่อภาคชนบท วงเงิน 173.31 ล้านบาท	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** ร้อยละ 8.06 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักงานภาคและสินเชื่อ

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th></th><th></th><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th><th></th><th></th></tr>
<tr><td colspan="8">ประเด็นการพัฒนา 4 การพัฒนาระบบบริหารจัดการองค์กรในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น</td></tr>
<tr><td colspan="8">แผนงานที่ 10 การยกระดับการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น</td></tr>
<tr><td>10.1 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และดิจิทัลชุมชนในการปฏิบัติงานให้กับขบวนองค์กรชุมชนและผู้ปฏิบัติงาน</td><td>5 ภาค
(ผล 49 จังหวัด ใน 5 ภาค)</td><td colspan="4">การดำเนินงานไตรมาส 4 อบรมการใช้งานโปรแกรมบริหารการเงินและบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชน (SWF) ให้กับขบวนองค์กรชุมชนใน 34 จังหวัด 677 กองทุน 958 คน โดยดำเนินการสะสมรวม 1,540 กองทุน 2,675 คน
<table>
<tr><th>ไตรมาส</th><th>จังหวัด</th><th>จำนวน</th></tr>
<tr><td>1</td><td>5 จังหวัด หนองคาย สุโขทัย จันทบุรี กรุงเทพมหานคร และสมุทรปราการ</td><td>96 กองทุน 192 คน</td></tr>
<tr><td>2</td><td>2 จังหวัด อ่างทอง และชัยนาท</td><td>60 กองทุน 135 คน</td></tr>
<tr><td>3</td><td>30 จังหวัด กรุงเทพมหานคร, ขอนแก่น, จันทบุรี, ชัยภูมิ, ชุมพร, นครนายก, นครปฐม, นครพนม, นครราชสีมา, นครศรีธรรมราช, นครสวรรค์, นนทบุรี, บุรีรัมย์, พิษณุโลก, เพชรบูรณ์, แม่ฮ่องสอน, มุกดาหาร, ยโสธร, ร้อยเอ็ด, เลย, ลำพูน, ศรีสะเกษ, สกลนคร, สตูล, สุโขทัย, หนองคาย, อุดรธานี, อุบลราชธานี, อุตรดิตถ์ และอุทัยธานี</td><td>707 กองทุน 1,390 คน</td></tr>
<tr><td>4</td><td>34 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร, กาฬสินธุ์, ขอนแก่น, เชียงราย, เชียงใหม่, ตาก, ตรัง, นครพนม, นครราชสีมา, นราธิวาส, บึงกาฬ, ปราจีนบุรี, พะเยา, พิษณุโลก, มหาสารคาม, แม่ฮ่องสอน, ยโสธร, ลำปาง, ลำพูน, เลย, ศรีสะเกษ, สงขลา, สตูล, สุโขทัย, สุราษฎร์ธานี, สุรินทร์, หนองคาย, หนองบัวลำภู, อำนาจเจริญ, อุดรธานี, อุตรดิตถ์, อุทัยธานี, อุบลราชธานี และสมุทรปราการ</td><td>677 กองทุน 958 คน</td></tr>
</table></td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 77 จังหวัด จากเป้าหมาย 77 จังหวัด
ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักงานภาคและสำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ</td></tr>
<tr><td>10.2 การประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล (DG Readiness Survey)

เกณฑ์การประเมิน ก.พ.ร.
<table>
<tr><th colspan="3">เป้าหมาย</th></tr>
<tr><th>ขั้นต่ำ
(50 คะแนน)</th><th>มาตรฐาน
(75 คะแนน)</th><th>ขั้นสูง
(100 คะแนน)</th></tr>
<tr><td>ได้ระดับ 3
ขึ้นไป 4 มิติ</td><td>ได้ระดับ 4
ขึ้นไป 4 มิติ</td><td>ได้ระดับ 5
ขึ้นไป4 มิติ</td></tr>
</table></td><td>ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80</td><td colspan="3"><u>เกณฑ์การวัดผล - ประเมิน ก.พ.ร.</u>
ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล แบ่งเป็น 5 ระดับ (Initial, Developing, Defined, Managed, Optimizing) จากการสำรวจ 7 มิติ ได้แก่ 1) Policies and Practices 2) Data-driven Practices 3) Digital Capability 4) Public Service 5) Smart Back Office 6) Secure and Efficient Infrastructure และ 7) Digital Technology Practices

ก่อนการประเมิน สถาบันฯ ได้เตรียมความพร้อมสำหรับการประเมินระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลอย่างเป็นระบบ โดยเข้าร่วมการประชุมเพื่อรับทราบหลักเกณฑ์ ตัวชี้วัด และแนวทางการจัดเตรียมข้อมูลประกอบการประเมิน พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมด้านระบบสำหรับการสำรวจข้อมูลผ่านระบบออนไลน์ เพื่อให้การจัดส่งข้อมูลเป็นไปอย่างถูกต้องและครบถ้วน นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้สอดคล้องกับกรอบสมรรถนะบุคลากรภาครัฐด้านดิจิทัลใน 7 มิติ โดยจัดหลักสูตรที่ครอบคลุมบุคลากรทุกระดับตั้งแต่</td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : อยู่ระหว่างการพิจารณาผลการดำเนินงานของสำนักงาน ส.พ.ร.</td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
		ผลการสำรวจดังกล่าวจะสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำนโยบายและแผนการขับเคลื่อนภาครัฐไปสู่การเป็นรัฐบาลดิจิทัล (Digital Government) โดย สพร. เป็นผู้ประมวลผลจากการสำรวจจากหน่วยงานทั้งหมดที่ประเมินตนเองตามแบบสำรวจของ สพร. (DG Readiness Survey) แล้วประกาศผลระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลในทุกปี ผ่านเว็บไซต์				ผู้บริหารระดับสูง ผู้บริหารระดับกลาง ผู้บริหารระดับต้น บุคลากรระดับปฏิบัติการ ตลอดจนลูกจ้างชั่วคราว ซึ่งบุคลากรทุกกลุ่มเข้ารับการพัฒนาตามหลักสูตรที่กำหนด เพื่อเสริมสร้างความพร้อมขององค์กรในการขับเคลื่อนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลและรองรับการประเมินได้อย่างมีประสิทธิภาพการดำเนินงาน สถาบันฯ นำส่งข้อมูลและตอบแบบสำรวจ ระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ประจำปี 2569 เมื่อวันที่ 22 พฤษภาคม 2569 โดยเป็นการประเมินตามเกณฑ์ 7 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) สพร. อยู่ระหว่างการประเมินผลและจะประกาศผลการประเมินให้หน่วยงานทราบ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2569	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
10.3 การสนับสนุนการปรับปรุงข้อมูล : Cleansing Data	6 ชุด *(ผล 6 ชุด ร้อยละ 100)*	ดำเนินการปรับปรุงข้อมูล (Cleansing Data) ในระบบ CODI Areainterop จำนวน 6 ชุดข้อมูล ได้แก่ (1) ข้อมูลการบริหารโครงการ (2) ข้อมูลองค์กรชุมชน (3) ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์ด้านที่อยู่อาศัย (4) ข้อมูลผู้นำ (5) ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน และ (6) ข้อมูลสภาองค์กรชุมชน จากการทบทวนข้อมูล พบว่า มีข้อมูลบุคคลที่ต้องปรับปรุง ซึ่งเป็นข้อมูลที่ไม่มีชื่อ ชื่อไม่ถูกต้อง หรือข้อมูลไม่สมบูรณ์ โดยสถาบันฯ ได้ดำเนินการแก้ไขให้ถูกต้องและครบถ้วนเรียบร้อยแล้ว ทั้งนี้ การปรับปรุงคุณภาพข้อมูลดังกล่าวสถาบันฯ ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษามาตรฐานคุณภาพฐานข้อมูลของสถาบัน ให้มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ และพร้อมรองรับการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ					**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 4 ชุด จากเป้าหมาย 3 ชุด **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
10.4 เชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล	4 ชุด *(ผล 4 ชุด ร้อยละ 100)*	2 ชุด *(ผล 2ชุด)*	2 ชุด *(ผล 2ชุด)*	-	-	พอช. มีระบบ CODI API สำหรับเชื่อมโยงชุดข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกตามนโยบายรัฐบาลดิจิทัล จำนวน 4 ชุดข้อมูล ได้แก่ 1) ข้อมูลผู้รับผลประโยชน์โครงการที่อยู่อาศัย 2) ข้อมูลองค์ผู้รับผลประโยชน์ที่มีการขอโครงการในระบบบริหารโครงการ 3) ข้อมูลกองทุนสวัสดิการชุมชน และ 4) ข้อมูลสภาองค์กรชุมชน โดยมีการเชื่อมโยงข้อมูลกับหน่วยงานภายนอกแล้วจำนวน 4 หน่วยงาน ได้แก่	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** เชื่อมโยงกับ 5 หน่วยงาน จากเป้าหมาย 5 หน่วยงาน
		100%					

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						1. ระบบ APP ทางรัฐ ของสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล 2. ระบบ SHARE พื้นที่ (Social Health Area Resources Empowerment Project: "SHARE") ร่วมกับ 3 หน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) (https://infocenter.nationalhealth.or.th/share-dashboard/) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปลอดภัย และสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลดิจิทัล รวมถึงกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA) ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากข้อมูลร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐ และสนับสนุนการวางแผนพัฒนาพื้นที่อย่างแม่นยำมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
10.5 การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล Platform ที่องค์กรชุมชนสามารถประยุกต์ใช้ในงานพัฒนา	4 ระบบ *(ผล 4 ระบบ ร้อยละ 100)*	2 ระบบ *(ผล 3 ระบบ)*	2 ระบบ *(ดำเนินการต่อเนื่อง 3 ระบบจากไตรมาส 1)*	*(เป้าคงเหลือ 1 ระบบ)*		ดำเนินการจำนวน 4 ระบบ เพื่อสนับสนุนกระบวนการทำงานขององค์กรชุมชน โดยแต่ละระบบมีวัตถุประสงค์เฉพาะในการเสริมสร้างความเข้มแข็งและเพิ่มประสิทธิภาพในการพัฒนาชุมชน ดังนี้ (1) การส่งเสริมการใช้ข้อมูลสารสนเทศกับขบวนองค์กรชุมชน ระบบโปรแกรมบริหารการเงินและบัญชีกองทุนสวัสดิการชุมชน (SWF) และการอบรมการใช้งานโปรแกรมให้แก่กองทุนสวัสดิการชุมชน (2) สร้างความเข้าใจการใช้โปรแกรม Co - create เพื่อวางแผนการรับมือภัยพิบัติ และการใช้งานโปรแกรมเพื่อการดำเนินงานด้านพัฒนาที่อยู่อาศัย (3) การพัฒนาและประยุกต์ใช้ Platform COPIN (Community Pinpoint Information Network) เพื่อสนับสนุนงานพัฒนาในองค์กรชุมชน ให้รองรับการรับมือภัยพิบัติ ด้วยการใช้ระบบ Copin เพื่อปักหมุดข้อมูลรับมือภัยพิบัติให้กับขบวนองค์กรชุมชนและภาคีเครือข่าย ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 5 ระบบ จากเป้าหมาย 5 ระบบ **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ
		ผล 4 ระบบ 100%					

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						(4) พัฒนาระบบข้อมูลกลางภาคีเพื่อการมีส่วนร่วมและการตัดสินใจเชิงนโยบาย (CODI Open Partnership Data Platform: CODI OPDP) เพื่อเป็นระบบกลางในการรวบรวม เชื่อมโยง และเผยแพร่ข้อมูลด้านการพัฒนาชุมชน ปัจจุบันได้ดำเนินการพัฒนาระบบแล้วเสร็จในส่วนของโครงสร้างการทำงานหลัก และอยู่ระหว่างการนำเข้าข้อมูลต่างๆ รวมถึงการพัฒนาระบบเพิ่มเติมให้รองรับการสืบค้น การแสดงผลข้อมูล ร่วมกับเครือข่ายผู้นำชุมชนจาก 5 ภาค 40 คน ในพื้นที่ตำบลเนินทราย อำเภอเมืองตราด จังหวัดตราด พัฒนาทักษะการใช้ระบบเทคโนโลยีของสถาบันฯ ระบบ COPIN ซึ่งแนวทางการดำเนินงานของพื้นที่ เป็นพื้นฐานสำคัญในการพัฒนาระบบ Trat One Data เชื่อมโยงข้อมูลจากระดับพื้นที่ อำเภอ และจังหวัด เพื่อให้ชุมชนสามารถเป็นเจ้าของและใช้ข้อมูลเชิงพื้นที่ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาของตนเอง นำไปสู่การขับเคลื่อนจังหวัดจัดการตนเองอย่างเป็นรูปธรรม	
10.6 การสนับสนุนการจัดทำมาตรฐานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ	ร้อยละ 80 *(ผล ร้อยละ 92.59)*	ดำเนินการตรวจสอบและประเมินสถานะความมั่นคงปลอดภัยของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ครอบคลุมเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องของจำนวน 14 ส่วนงาน เพื่อวิเคราะห์ความเสี่ยงและค้นหาช่องโหว่ที่อาจเป็นช่องทางให้เกิดการโจมตีทางไซเบอร์ โดยมุ่งเน้นการประเมินการตั้งค่าความปลอดภัยของระบบ การอัปเดตซอฟต์แวร์และระบบป้องกันภัยคุกคาม การบริหารจัดการสิทธิ์การเข้าถึงข้อมูล และการเฝ้าระวังภัยคุกคามในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ สถาบันฯ ได้ดำเนินการตามนโยบายและแนวปฏิบัติด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 และประกาศคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ โดยจัดทำ				แผนงานใหม่ในปี 2569 **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4		
		กรอบการบริหารจัดการด้านความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ขององค์กรจำนวน 9 มิติ 54 รายการ ปัจจุบันดำเนินการแล้ว 50 รายการ คิดเป็นร้อยละ 92.59 ผลการดำเนินงานจะนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนามาตรการด้านความมั่นคงปลอดภัยของสถาบันฯ อย่างต่อเนื่อง เพื่อป้องกันความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์ และเสริมสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศขององค์กรในระยะยาว					
แผนงานที่ 11 การพัฒนานวัตกรรมและองค์ความรู้สื่อสารสู่สาธารณะ							
11.1 การสนับสนุนกลไกการขับเคลื่อนและส่งเสริมงานวิชาการ เพื่อการพัฒนานวัตกรรมการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นและการจัดการความรู้	20 ชุด *(ผล 20 ชุด ความรู้ ร้อยละ 100)*	บูรณาการออกแบบการทำงานร่วมกับส่วนงานภายใน เพื่อพัฒนานวัตกรรมและจัดการความรู้ในปี 2569 โดยกำหนดพื้นที่ / ประเด็นของชุดความรู้ทั้ง 20 ชุด ประกอบด้วย (1) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบล 14 เรื่อง (2) พื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อ ปี 2569 6 เรื่อง และ (3) กระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการ: จังหวัดกระบี่ 1 เรื่อง ทั้งนี้ ได้ดำเนินการจัดทำและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลครบทั้ง 14 เรื่องแล้ว ส่วนองค์ความรู้ด้านพื้นที่รูปธรรมองค์กรผู้ใช้สินเชื่อและกระบวนการพัฒนาระบบข้อมูลจังหวัดบูรณาการ จังหวัดกระบี่ ได้ดำเนินการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลแล้วเสร็จ และอยู่ระหว่างจัดทำรูปเล่มเพื่อเผยแพร่ต่อไป เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจต่อประชาชนผ่านช่องทางสื่อสาธารณะ ดังนี้ ➢ สถาบันฯ จัดทำสื่อที่เป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ภารกิจ และประเด็นงานสำคัญที่ชุมชนท้องถิ่นจัดการตนเอง และสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับองค์กร เผยแพร่ความสำเร็จไปสู่สาธารณะ โดยออกอากาศผ่านช่องทาง YouTube ของสถาบันฯ 14 เรื่อง ผลิตและเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง YouTube จำนวน 14 เรื่อง ครอบคลุมประเด็นด้านที่อยู่อาศัย เศรษฐกิจชุมชน สิ่งแวดล้อม ภัยพิบัติ การขับเคลื่อนนโยบาย และผลการดำเนินงานของ พอช. และเครือข่ายชุมชน https://www.youtube.com/@CODIPublic	**ผลไตรมาส 4 ปี 2568 :** 20 ชุดความรู้ จากเป้าหมาย 20 ชุดความรู้ **ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักพัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารองค์กร

<table>
<tr><th>ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th>เป้าหมาย ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส
ไตรมาส 1 | ไตรมาส 2 | ไตรมาส 3 | ไตรมาส 4</th><th>ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th>หมายเหตุ</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4"></td><td>➢ ระบบ Line Official Account ของสถาบันฯ ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 3,143 คน ซึ่งเป็นช่องทางในการสื่อสารกับชุมชนและสาธารณะอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง
➢ เกิดการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร เพื่อสร้างการรับรู้และเข้าใจต่อประชาชนผ่านช่องทางสื่อสาธารณะ ดังนี้ การสื่อสารออนไลน์ผ่านเว็บไซต์สถาบันฯ 20 ข่าว TikTok จำนวน 3 คลิป มีผู้ติดตาม จำนวน 1,195 คน</td><td></td></tr>
<tr><td>11.2 ยกระดับการสื่อสารงานพัฒนาสู่สาธารณะ โดยพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชนในการสื่อสารและนำเสนอข่าวสารเรื่องราวในชุมชนสู่สาธารณะ</td><td>300 คน
(ผล 512 คน ร้อยละ 170.66)</td><td colspan="4">การดำเนินงานไตรมาส 4 เกิดการพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชนในการสื่อสารสู่สาธารณะ 140 คน ผ่านการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและออกแบบแนวทางการพัฒนานักสื่อสารชุมชนในพื้นที่ภาค ดังนี้
<table>
<tr><th>ไตรมาส</th><th>จำนวนคน</th><th>รายละเอียด</th></tr>
<tr><td>1</td><td>-</td><td>- มีการวางแผนร่วมกับหน่วยงานภายใน พอช. และภาคีพัฒนาในการพัฒนาศักยภาพนักสื่อสารชุมชน เพื่อให้ขบวนองค์กรชุมชนสามารถสื่อสารข้อมูลและบทเรียนจากพื้นที่สู่สาธารณะ</td></tr>
<tr><td>2</td><td>80</td><td>- การพัฒนานักสื่อสารชุมชนในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ร่วมกับมหาวิทยาลัยมหาสารคาม และมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด</td></tr>
<tr><td>3</td><td>292</td><td>โครงการ“การพัฒนานักสื่อสารชุมชน” หรือ “ชุมชนฮิ้ววว” ร่วมกับ ในพื้นที่ 3 ภาค ดังนี้
- ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(1) วันที่ 28-29 เมษายน 2569 จำนวน 35 คน จังหวัดบุรีรัมย์
(2) วันที่ 10-12 มิถุนายน 2569 จำนวน 44 คน จังหวัดขอนแก่น
- ภาคใต้ วันที่ 4-5 พฤษภาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดนราธิวาส
- ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก
(1) วันที่ 12-15 พฤษภาคม 2569 จำนวน 133 คน จังหวัดนครนายก
(2) วันที่ 20- 21 พฤษภาคม 2569 จำนวน 50 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา</td></tr>
<tr><td>4</td><td>140</td><td>โครงการ“การพัฒนานักสื่อสารชุมชน” หรือ “ชุมชนฮิ้ววว” ร่วมกับ ในพื้นที่ 2 ภาค ดังนี้
ภาคกรุงเทพปริมณฑลและตะวันออก
(1) วันที่ 20 – 21 กรกฎาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดฉะเชิงเทรา
(2) วันที่ 13 – 14 สิงหาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดจันทบุรี
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
(3) วันที่ 22 – 23 กรกฎาคม 2569 จำนวน 40 คน จังหวัดเลย
(4) วันที่ 20 สิงหาคม 2569 จำนวน 30 คน จังหวัดสุรินทร์</td></tr>
<tr><td>รวม</td><td>512</td><td></td></tr>
</table></td><td>ผลไตรมาส 4 ปี 2568 : 353 คน จากเป้าหมาย 200 คน

ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักพัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารองค์กร</td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						โครงการ “การพัฒนานักสื่อสารชุมชน (ชุมชนฮิ้ววว)” เมื่อวันที่ 21 กรกฎาคม 2569 ณ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพื่อพัฒนาทักษะการสื่อสารและการผลิตสื่อของคนรุ่นใหม่และผู้นำชุมชน ผ่านหลักสูตร “สร้าง Content ให้ปัง เขียนให้โดนอย่างมืออาชีพ” โดยใช้ Canva และ ChatGPT เป็นเครื่องมือในการผลิตสื่อ มีผู้เข้าร่วมจำนวน 30 คน นอกจากนี้ ได้ดำเนินการติดตามผลผู้ที่ได้รับการพัฒนาในปี พ.ศ. 2568 จำนวน 70 คน ผ่านช่องทางออนไลน์ เพื่อประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงาน โดยอยู่ระหว่างการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ข้อเสนอแนะของผู้ได้รับการพัฒนาเพื่อนำผลที่ได้ไปปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการและการใช้งานในพื้นที่ต่อไป	
แผนงานที่ 12 การเพิ่มประสิทธิภาพระบบการบริหารจัดการและกำกับติดตาม							
12.1 การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการองค์กร (พัฒนา/ปรับปรุงระเบียบกฎหมาย การจัดการเรื่องร้องเรียน การบริหารงบประมาณและเงินกองทุน งานพัสดุและการจัดซื้อจัดจ้าง)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80					การดำเนินงานไตรมาส 4 สถาบันฯ ดำเนินการทบทวนและปรับปรุงกฎ ระเบียบ และประกาศที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการองค์กร โดยจัดประชุมคณะทำงานด้านกฎหมาย จำนวน 3 ครั้ง ดำเนินการจำนวน 7 ฉบับ ครอบคลุมประเด็นสำคัญ ประกอบด้วย ระเบียบจำนวน 3 ฉบับและ ประกาศจำนวน 4 ฉบับ ตัวอย่างเช่น ระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ว่าด้วยหลักเกณฑ์การช่วยเหลือผู้เข้าร่วมโครงการบ้านมั่นคงที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนริมคลองเปรมประชากร พ.ศ. 2569 และ ประกาศสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) เรื่อง นโยบายการนำปัญญาประดิษฐ์ Artitincial Inteligence: AI มาใช้ในสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ลงวันที่ 16 กรกฎาคม 2569	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักผู้อำนวยการ สำนักบริหารงานกลาง สำนักทรัพยากรบุคคล สำนักการเงินและบัญชี
12.2 การพัฒนาระบบการกำกับติดตามประเมินผล (การตรวจสอบภายในและการบริหารความเสี่ยง การประเมินผล การกำกับติดตามและรายงานผลการปฏิบัติงาน)	ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80					**1. ระบบตรวจสอบภายใน** : - การตรวจสอบระบบงานเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อตรวจสอบความปลอดภัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ มุ่งเน้นประเมินการควบคุมเชิงป้องกันด้านตรรกะ เพื่อให้ระบบสารสนเทศมีความมั่นคงปลอดภัยและสอดคล้องกับนโยบายองค์กร ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 รวมถึงระเบียบ นโยบาย คำสั่งที่เกี่ยวข้องกับระบบเทคโนโลยีสารสนเทศของสถาบัน โดยรายงานต่อคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 10/2569 วันที่ 24 กรกฎาคม 2569 - การตรวจสอบการบริหารงบประมาณสนับสนุนของสถาบัน เพื่อดำเนินการตรวจสอบการบริหารจัดการงบประมาณสนับสนุนของสถาบันให้เป็นไปอย่างถูกต้องตามข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพื่อจัดทำข้อเสนอแนะแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานภาคให้มีประสิทธิภาพ บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเสริมสร้าง	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักตรวจสอบ สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	ไตรมาส 2	ไตรมาส 3	ไตรมาส 4		
		ความเชื่อมั่นให้แก่ฝ่ายบริหารในการบริหารจัดการงบประมาณสนับสนุน รายงานการประชุมต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 7/2569 วันที่ 10 กันยายน 2569 - สอบทานรายงานการเงิน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ไตรมาสที่ 3 เพื่อสอบทานรายงานการเงินหรือผลการปฏิบัติงานที่แสดงตัวเลขทางการเงินของสถาบันเป็นไปด้วยความถูกต้อง เชื่อถือได้ตามมาตรฐาน ระเบียบ ข้อบังคับ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้อง รายงานการประชุมต่อคณะกรรมการตรวจสอบ ครั้งที่ 7/2569 วันที่ 10 กันยายน 2569 - การลงพื้นที่สอบทาน พร้อมทั้งอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพ ทักษะความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับระบบธรรมาภิบาลและการบริหารจัดการที่ดีขององค์กรชุมชน ให้แก่จังหวัดจัดการตนเอง ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ใน 2 ภาค คือ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือ **2. การควบคุมภายใน** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 จากแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายในประจำปี 2569 จำนวน 54 แผนงาน/โครงการ มีความเสี่ยงลดลงสะสมจำนวน 33 แผนงาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 61.11 ของแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายในประจำปี 2569 โดยผลการดำเนินงานตามแผนการควบคุมภายใน ไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569) จากแผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงระดับสูง – ปานกลาง 38 แผนงาน/โครงการ มีความเสี่ยงลดลง 17 แผนงาน/โครงการ คิดเป็นร้อยละ 44.74 ของแผนงาน/โครงการที่มีการควบคุมภายใน ดังนั้น แผนงาน/โครงการที่มีความเสี่ยงคงเหลือ 21 แผนงาน/โครงการ โดยเป็นความเสี่ยงระดับสูง 2 แผนงาน และความเสี่ยงระดับปานกลาง 19 แผนงาน ทั้งนี้ แผนงานที่มีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง และระดับปานกลางในปี 2569 จะดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 โดยจะนำปัญหาอุปสรรค/ข้อจำกัด และแผนงาน/โครงการที่จะดำเนินการในปี 2570 มาวิเคราะห์ตามแนวทางการควบคุมภายใน เพื่อจัดทำแผนการควบคุมภายในของส่วนงานประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ต่อไป ซึ่งมีส่วนงานรับผิดชอบการดำเนินงาน **3. การบริหารจัดการความเสี่ยง** ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 มีแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง จำนวน 5 แผนงาน/โครงการ โดยผลการบริหารจัดการความเสี่ยง ไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569) มีความเสี่ยงคงเดิม 3 แผนงาน/โครงการ ซึ่งมีความเสี่ยงคงเหลือระดับสูง จำนวน 2 แผนงาน/โครงการ คือ (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว และ (2) การแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย และมีความเสี่ยงคงเหลือระดับปานกลาง จำนวน 1 แผนงาน/โครงการ คือ (1) ความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ตามพระราชบัญญัติการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ พ.ศ. 2562 ทั้งนี้ ความเสี่ยงคงเหลือในปี 2569 ที่ต้องดำเนินการต่อเนื่องในปี 2570 จำนวน 2 แผนงาน ได้แก่ (1) โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าว และ (2) การแก้ไขปัญหาค่าเช่าที่ดินการรถไฟแห่งประเทศไทย โดยจะสรุปปัญหา อุปสรรค	

<table>
<tr><th rowspan="2">ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน</th><th rowspan="2">เป้าหมาย
ปี 2569</th><th colspan="4">เป้าหมายรายไตรมาส</th><th rowspan="2">ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)</th><th rowspan="2">หมายเหตุ</th></tr>
<tr><th>ไตรมาส 1</th><th>ไตรมาส 2</th><th>ไตรมาส 3</th><th>ไตรมาส 4</th></tr>
<tr><td></td><td></td><td colspan="4">ข้อจำกัด พร้อมทั้งประเมินและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยง ระดับความเสี่ยง ทั้งที่เป็นโอกาสและผลกระทบในแต่ละด้าน เพื่อจัดทำแผนบริหารจัดการความเสี่ยงในปี 2570 ต่อไป</td><td></td><td></td></tr>
<tr><td>12.3 การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 (PMQA 4.0) (ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)</td><td>400 คะแนน
(ผล 413.50 คะแนน)</td><td colspan="4">เกณฑ์การประเมิน ก.พ.ร. :
<table><tr><th colspan="3">เป้าหมาย</th></tr><tr><th>ขั้นต่ำ
(50 คะแนน)</th><th>มาตรฐาน
(75 คะแนน)</th><th>ขั้นสูง
(100 คะแนน)</th></tr><tr><td>300
คะแนน</td><td>400
คะแนน</td><td>470
คะแนน</td></tr></table></td><td>สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนดให้หน่วยงานรายงานผลและบันทึกข้อมูลในระบบ โดยมีเกณฑ์การประเมิน 7 หมวด ประกอบด้วย
1. การนำองค์กร
2. การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์
3. การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย
4. การวัดการวิเคราะห์ และการจัดการความรู้
5. การมุ่งเน้นบุคลากร
6. การมุ่งเน้นระบบปฏิบัติการ
7. ผลลัพธ์การดำเนินการ
จากการดำเนินการตามเกณฑ์การประเมิน สถาบันฯ ได้สมัครรางวัล PMQA ในประเภทรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ 4.0 โดยมีผลการประเมิน 413.50 คะแนน จากคะแนนเต็ม 500 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 79.82 และอยู่ในระดับมาตรฐาน ทั้งนี้ สถาบันฯ ได้นำผลการประเมินดังกล่าวมาใช้เป็นข้อมูลยกระดับการดำเนินงาน และบันทึกข้อมูลตามรอบการประเมินตัวชี้วัด โดยบันทึกข้อมูลในระบบตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2569 และปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาผลการประเมินของสำนักงาน ก.พ.ร.</td><td>ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน, สำนักผู้อำนวยการ, สำนักทรัพยากรบุคคล, สำนักเทคโนโลยีสารสนเทศ, สำนักบริหารงานกลาง, และสำนักพัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารองค์กร</td></tr>
<tr><td>12.4 ร้อยละความสำเร็จของการพัฒนาด้านการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการฯ
(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)
ประกอบด้วย 4 ประเด็น
1. การกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการขับเคลื่อนองค์การมหาชน</td><td>ร้อยละ 80</td><td colspan="4">เกณฑ์การประเมิน ก.พ.ร. :
<table><tr><th colspan="3">เป้าหมาย</th></tr><tr><th>ขั้นต่ำ
(50 คะแนน)</th><th>มาตรฐาน
(75 คะแนน)</th><th>ขั้นสูง
(100 คะแนน)</th></tr><tr><td>50 คะแนน</td><td>75 คะแนน</td><td>100 คะแนน</td></tr></table></td><td>ดำเนินงานภายใต้กรอบการประเมินการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการสถาบันฯ ตามตัวชี้วัดที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด ใน 4 ประเด็นหลัก 15 ประเด็นย่อย
<table><tr><th>ประเด็น</th><th>ร้อยละ</th></tr><tr><td>1. การกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการขับเคลื่อนองค์การมหาชน</td><td>30</td></tr></table></td><td>ส่วนงานที่รับผิดชอบ: สำนักยุทธศาสตร์นโยบายและแผน, สำนักการเงินและบัญชี, สำนัก</td></tr>
</table>

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
2. การบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน 3. การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง 4. การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน						2. การบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน 20 3. การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง 20 4. การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน 30 **รวม 100** เป็นการวัดผลการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการฯ ในระบบงานสำคัญของสถาบันฯ รายไตรมาส ซึ่งผลการดำเนินงานในแต่ละประเด็นสามารถดำเนินการได้ตามเกณฑ์การวัดผล โดยมีการรายงานผลระบบงานสำคัญต่อคณะกรรมการสถาบันฯ รายไตรมาส	ทรัพยากรบุคคล , สำนักผู้อำนวยการ , สำนักตรวจสอบ และ สำนักพัฒนาองค์ความรู้และสื่อสารองค์กร
แผนงานที่ 13 การบริหารและพัฒนาสมรรถนะบุคลากร 13.1 พัฒนาศักยภาพบุคลากรและสมรรถนะบุคลากรตามแผนความก้าวหน้าสายอาชีพ และกลุ่มตำแหน่งงาน 13.2 ศึกษาและจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง 13.3 เสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยมและกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม 13.4 เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย ใจ การเงินของผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร 13.5 ทบทวนและจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล	ร้อยละ 60 ของบุคลากรที่ได้รับการพัฒนาและมีค่าคะแนนสมรรถนะไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 *(**ผล** บุคลากรร้อยละ 96.56 มีค่าคะแนนสมรรถนะมากกว่าร้อยละ 80)*					**การดำเนินงานไตรมาส 4** **1) การประเมินสมรรถนะของเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569** มีผู้เข้ารับการประเมิน 293 ครอบคลุม 20 กลุ่มตำแหน่งงาน จาก 20 ส่วนงาน **ผลการประเมิน** พบว่า เจ้าหน้าที่ที่มีค่าคะแนนสมรรถนะมากกว่าร้อยละ 80 จำนวน 283 คน คิดเป็นร้อยละ 96.59 และเจ้าหน้าที่ที่มีค่าคะแนนสมรรถนะต่ำกว่าร้อยละ 80 จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 ของผู้เข้ารับการประเมินทั้งหมด **2) การพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path)** และกลุ่มตำแหน่งงาน เพื่อยกระดับสมรรถนะของบุคลากรให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กร โดยจัดกิจกรรม ดังนี้ 1. จัดอบรมเรื่องการเขียนและการอ้างอิงแหล่งข้อมูลอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2569 สำหรับผู้ปฏิบัติงานที่เข้าสู่กระบวนการเลื่อนระดับชำนาญการและผู้สนใจ เพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และยกระดับคุณภาพการจัดทำผลงานวิชาการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด 2. ผู้ปฏิบัติงานที่สมัครเข้ารับการประเมินเพื่อเลื่อนระดับตามแผนความก้าวหน้าทางอาชีพ (Career Path) จากระดับปฏิบัติการอาวุโสเป็น	**ส่วนงานที่รับผิดชอบ:** สำนักทรัพยากรบุคคล

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ระดับชำนาญการ จำนวน 77 คน ได้จัดส่งผลงานวิชาการเพื่อประกอบการพิจารณา และนำเสนอผลงานต่อคณะกรรมการประเมินผลงานวิชาการ ช่วงเดือนกันยายน 2569 ทั้งนี้ สถาบันฯ อยู่ระหว่างการประมวลผลและสรุปผลการประเมิน เพื่อนำเสนอผู้มีอำนาจพิจารณาดำเนินการในขั้นตอนที่เกี่ยวข้องต่อไปให้สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงด้านเทคโนโลยีดิจิทัล **3) ศึกษาและจัดทำแผนการสืบทอดตำแหน่ง** (Succession Plan) เพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรสำหรับการก้าวสู่ตำแหน่งบริหารในอนาคต โดยมีผู้ผ่านการคัดเลือกเป็น Successor จำนวน 9 คน แบ่งเป็น ผู้สืบทอดตำแหน่งระดับต้น 5 คน และระดับกลาง 4 คน ทั้งนี้ อยู่ระหว่างติดตามและประเมินผลการพัฒนาศักยภาพของผู้ได้รับการคัดเลือกเป็น Successor เพื่อเตรียมความพร้อมด้านความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับการดำรงตำแหน่งบริหารในอนาคต **4) เสริมสร้างจริยธรรม ค่านิยมและกิจกรรมอาสาเพื่อสังคม** - ร่วมพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณเพื่อเป็นข้าราชการที่ดีและพลังของแผ่นดิน เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จเจ้าอยู่หัว ประจำปีพุทธศักราช 2569 เพื่อแสดงออกถึงความจงรักภักดีและสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณ ตลอดจนยึดมั่นในหน้าที่และความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานเพื่อประโยชน์ส่วนรวม - ร่วมพิธีบำเพ็ญพระกุศลถวายแด่สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภาฯ เนื่องในวาระครบ 50 วัน ณ ห้องประชุมประชาบดี ชั้น 19 อาคาร 	

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

- จัดกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์และบำเพ็ญสาธารณกุศล “ทำความ ดี ด้วยหัวใจ” ณ สหกรณ์เคหสถานบ้านมั่นคงชุมชนรุ่งมณีพัฒนา จำกัด (ซอยรามคำแหง 39) “ครัวรวมใจ เทิดไท้องค์ราชัน”

5) เสริมสร้างปฏิสัมพันธ์และส่งเสริมการดูแลสุขภาพกาย ใจ การเงินของผู้ปฏิบัติงานภายในองค์กร:

- การตรวจสุขภาพประจำปี พ.ศ. 2569 โดยโรงพยาบาลลาดพร้าว เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2569 สำหรับผู้ปฏิบัติงานส่วนกลาง พร้อมทั้งกำหนดแนวทางการตรวจสุขภาพสำหรับผู้ปฏิบัติงานในส่วนภูมิภาคให้สามารถเข้ารับการตรวจในสถานพยาบาลที่สถาบันกำหนดได้อย่างทั่วถึง การตรวจสุขภาพประจำปีครอบคลุมการตรวจสุขภาพพื้นฐานและการตรวจเพิ่มเติมตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคล เพื่อส่งเสริมการดูแลสุขภาพเชิงป้องกัน การเฝ้าระวังความเสี่ยงด้านสุขภาพ และการค้นหาความผิดปกติหรือโรคในระยะเริ่มต้น อันจะช่วยเพิ่มโอกาสในการรักษาได้อย่างทันท่วงที

6) ทบทวนและจัดทำกฎหมายที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล

สถาบันฯ ทบทวนและปรับปรุงร่างระเบียบสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ระเบียบ ว่าด้วยหลักเกณฑ์การสรรหา การแต่งตั้ง การถอดถอน การปฏิบัติงานและการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน พ.ศ. 2569 เพื่อให้หลักเกณฑ์และกระบวนการบริหารงานบุคคลในตำแหน่งผู้บริหารสูงสุด

ภารกิจ-แผนงาน-ตัวชี้วัดการประเมิน	เป้าหมาย ปี 2569	เป้าหมายรายไตรมาส				ผลการปฏิบัติงานไตรมาส 4 (กรกฎาคม - กันยายน 2569)	หมายเหตุ
		ไตรมาส 1	*ไตรมาส 2*	*ไตรมาส 3*	*ไตรมาส 4*		
						ของสถาบันมีความชัดเจน โปร่งใส เป็นธรรม และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งรองรับการกำกับดูแลและการบริหารองค์กรให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับบทบาท ภารกิจ และบริบทการดำเนินงานของสถาบันในปัจจุบัน	

รายละเอียดตัวชี้วัดแผนงานที่ 12.4 ตัวชี้วัดการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชนมาใช้ภายในองค์กร *(ตัวชี้วัดประเมิน พอช.-ก.พ.ร.)* 4 ประเด็น 15 ตัวชี้วัดย่อย

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
1. การกำหนดยุทธศาสตร์และทิศทางการขับเคลื่อนองค์การมหาชน (ร้อยละ 30) 1.1 คณะกรรมการพิจารณาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาขององค์การมหาชนเพื่อกำหนดทิศทางและนโยบายการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน โดยทบทวนยุทธศาสตร์/แผนระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 รวมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะต่อแผนฯ ทั้งนี้ การจัดทำ/ทบทวนแผนดังกล่าว สามารถดำเนินการได้ตั้งแต่ก่อนเริ่มปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 โดยต้องแล้วเสร็จภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 เพื่อให้องค์การมหาชนสามารถขับเคลื่อนแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างรวดเร็ว	คณะกรรมการเห็นชอบยุทธศาสตร์/แผน 5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง รวมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะต่อยุทธศาสตร์/แผนภายในไตรมาสแรกของปีงบประมาณ	คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการประจำปีอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง โดยเปรียบเทียบผลกับเป้าหมายของแผนและผลของปีที่ผ่านมา	คณะกรรมการติดตามผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์/แผน 5 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ทุกไตรมาส โดยเปรียบเทียบผลกับเป้าหมายของแผนและผลของปีที่ผ่านมา รวมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการ	- คณะกรรมการฯ เห็นชอบแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ.2566-2570) ในการประชุมครั้งที่ 12/2565 วันที่ 26 กรกฎาคม 2565 และเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุมครั้งที่ 9/2567 วันที่ 22 สิงหาคม 2568 - คณะกรรมการฯ เห็นชอบการทบทวนแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) และแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในการประชุมครั้งที่ 9/2568 วันที่ 22 สิงหาคม 2568
1.2 คณะกรรมการควบคุมกำกับให้ยุทธศาสตร์/แผนเป็นเครื่องมือใช้ในการขับเคลื่อนองค์การมหาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินภารกิจเป็นไปตามวัตถุประสงค์จัดตั้ง โดยต้องระบุเป้าหมาย ตัวชี้วัดผลผลิต ผลลัพธ์ที่ชัดเจน และมีระบบในการติดตามและประเมินผล				แผนปฏิบัติการของสถาบันฯ เชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บท เป้าหมายการพัฒนาและนโยบายของรัฐ มีการระบุผลเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ชัดเจน
1.3 คณะกรรมการควบคุมกำกับให้การจัดทำยุทธศาสตร์/แผน เกิดการมีส่วนร่วมของเจ้าหน้าที่ จัดให้มีการสื่อสารทำความเข้าใจยุทธศาสตร์/แผนทั่วทั้งองค์กร รวมทั้งมีการถ่ายทอดและนำไปสู่การปฏิบัติโดยนำไปถ่ายทอดเป็นตัวชี้วัดระดับแผนงานและโครงการ กำหนดกรอบระยะเวลาในการดำเนินการและความสำเร็จที่ชัดเจน				- การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ร่วมกับฝ่ายบริหาร หัวหน้าส่วนงานและผู้ปฏิบัติงานทุกส่วนงาน จำนวน 110 คน เมื่อวันที่ 15 – 17 กรกฎาคม 2568 - การประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ร่วมกับฝ่ายบริหาร หัวหน้าส่วนงานและผู้ปฏิบัติงานทุกส่วนงาน จำนวน 120 คน เมื่อวันที่ 17 – 18 กรกฎาคม 2569

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
1.4 คณะกรรมการควบคุมกำกับให้ระบบติดตามผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดและรายงานเปรียบเทียบผลสำเร็จของงานเป้าหมายของแผนเป็นระยะอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีระบบการเชื่อมโยงกับการประเมินผลการปฏิบัติงานผู้บริหารและเจ้าหน้าที่				- คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบัน ปีงบประมาณ 2568 ต่อคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 14/2568 วันที่ 22 ธันวาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณาเห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบัน ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 รายไตรมาส ดังนี้ - ไตรมาสที่ 1 ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 - ไตรมาสที่ 2 ในการประชุมครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569 - ไตรมาสที่ 3 ในการประชุมครั้งที่ 12/2569 วันที่ 3 กันยายน 2569 - อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณาผลการปฏิบัติงาน ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2569 ในการประชุม ครั้งที่ 13/2568 วันที่ 25 กันยายน 2569
2. การบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน (ร้อยละ 20) 2.1 **ด้านการบริหารการเงิน** โดยคณะกรรมการกำกับให้องค์การมหาชนบริหารการเงินอย่างมีประสิทธิภาพมีการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงินเพื่อนำมาใช้ในการบริหาร เช่น การวิเคราะห์ต้นทุนต่อหน่วยเปรียบเทียบกับหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่คล้ายคลึงกัน สนับสนุนให้มีการลดค่าใช้จ่ายและ/หรือหารายได้เพื่อลดการพึ่งพางบประมาณแผ่นดิน	คณะกรรมการกำกับติดตามระบบการบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน รวม 4 ด้าน ที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้องค์การมหาชนนำไปปฏิบัติ	คณะกรรมการกำกับติดตามระบบการบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน ครบทั้ง 5 ด้านที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้องค์การมหาชนนำไปปฏิบัติ	คณะกรรมการกำกับติดตามระบบการบริหารจัดการและผลการปฏิบัติงาน ครบทั้ง 5 ด้านที่กำหนด พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้องค์การมหาชนนำไปปฏิบัติ และองค์การมหาชนนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงระบบงาน และกำหนด	- คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นชอบกรอบและทิศทางการลงทุนประจำปีงบประมาณ 2569 โดยมีการวิเคราะห์สถานะเงินกองทุนและเงินคงเหลือ สถานะรายรับ-รายจ่าย แนวโน้มเศรษฐกิจและอัตราดอกเบี้ยปี 2568 – 2569 และผลตอบแทนการลงทุนเปรียบเทียบการบริหารเงินกับหน่วยงานที่ปฏิบัติหน้าที่คล้ายคลึงกับ พอช. ในการประชุมครั้งที่ 9/2568 วันที่ 22 สิงหาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯเห็นชอบรายงานผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน ไตรมาส 1 ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 ไตรมาส 2 ในการประชุมครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
			แผนการพัฒนาในปีต่อไป	ไตรมาส 3 ในการประชุมครั้งที่ 12/2569 วันที่ 3 กันยายน 2569 ไตรมาส 4 อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 13/2569 วันที่ 25 กันยายน 2569 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบผลการบริหารเงินทุน ดังนี้ - รอบ 12 เดือน (ตุลาคม 2567 – กันยายน 2568) ในการประชุมครั้งที่ 12/2568 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568 - ไตรมาส 1 (ตุลาคม– ธันวาคม 2568) ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 - ไตรมาส 2 (มกราคม-มีนาคม 2569) ในการประชุมครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569 - ไตรมาส 3 (เมษายน - มิถุนายน 2569) ในการประชุมครั้งที่ 12/2569 วันที่ 3 กันยายน 2569 - ไตรมาส 4 อยู่ระหว่างการเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 13/2569 วันที่ 25 กันยายน 2569
2.2 **ด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล** โดยคณะกรรมการกำกับให้องค์การมหาชนจัดทำ/ทบทวนระเบียบ แผน หลักเกณฑ์ วางระบบประเมิน และเพิ่มพูนองค์ความรู้ให้แก่บุคลากรดังนี้ 2.2.1 จัดทำ / ทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลและประกาศให้ทราบทั่วทั้งองค์กร 2.2.2 จัดทำ/ทบทวนแผนบริหารทรัพยากรบุคคลระยะยาว และแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลประจำปี 2.2.3 จัดทำ/ทบทวนหลักเกณฑ์การประเมินผู้บริหารระดับสูง (ผู้บริหารระดับสูง หมายถึงผู้บริหารลำดับรองจากผู้อำนวยการ 2 ระดับ เช่น รองผู้อำนวยการ และผู้ช่วย) อย่างเป็นระบบและชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายน้ำหนัก ตัวชี้วัดที่เป็นรูปธรรม มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การจัดตั้ง				- คณะกรรมการฯ รับทราบการทบทวนระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล จำนวน 15 ฉบับ และเห็นชอบการจัดทำระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ หรือข้อกำหนดเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล จำนวน 16 ฉบับ ในการประชุมครั้งที่ 11/2568 วันที่ 29 ตุลาคม 2568 ซึ่งมีการประกาศให้ทราบทั่วทั้งองค์กร โดยการแจ้งเวียนผ่านไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ของสถาบันฯ - คณะกรรมการฯ เห็นชอบการทบทวนแผนบริหารทรัพยากรบุคคลระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ในการประชุมครั้งที่ 9/2568 วันที่ 22 สิงหาคม 2569

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
2.2.4 จัดให้มีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานผู้บริหารและเจ้าหน้าที่และนำผลการประเมินเชื่อมโยงกับการเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่ง เลื่อนเงินเดือน หรือการต่อสัญญาจ้างงาน แล้วแต่กรณี 2.2.5 ส่งเสริมและสนับสนุนให้กรรมการ ผู้บริหาร และบุคลากรขององค์การมหาชนเพิ่มพูนความรู้ที่เหมาะสมกับตำแหน่งอย่างสม่ำเสมอ เช่น ความรู้เกี่ยวกับข้อกฎหมาย มติคณะรัฐมนตรี ระเบียบข้อบังคับที่ใช้กับองค์การมหาชน				- คณะกรรมการฯ เห็นชอบแผนปฏิบัติการด้านการบริหารทรัพยากรบุคคล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุมครั้งที่ 11/2568 วันที่ 29 ตุลาคม 2568 - คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นชอบระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 - คณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณา แผนการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ด้านการจัดการความรู้ของคณะกรรมการสถาบันฯ ในการประชุมครั้งที่ 12/2568 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568
2.3 **ด้านการบริหารทั่วไป** โดยคณะกรรมการกำกับให้องค์การมหาชนบริหารงานทั่วไปในมิติต่างๆ เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การมหาชนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น				
2.3.1 องค์การมหาชนมีการให้ข้อมูลกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์แนวปฏิบัติ หรือหนังสือเวียนที่เกี่ยวข้องแก่กรรมการที่ได้รับแต่งตั้งใหม่ และเมื่อมีการปรับปรุงกฎหมายฯ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานผ่านช่องทางการจัดประชุม หรือผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ อย่างเหมาะสม เพื่อให้คณะกรรมการสามารถกำกับดูแลองค์การมหาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น				สถาบันฯ มีการเวียนหนังสือที่เกี่ยวข้องกับข้อบังคับหลักเกณฑ์แนวทางปฏิบัติ ผ่านช่องทางอิเล็กทรอนิกส์
2.3.2 องค์การมหาชนมีกระบวนการจัดการความรู้ขององค์กรที่เหมาะสม โดยรวบรวม จัดเก็บความรู้ที่สำคัญต่อการดำเนินงาน มีการสื่อสารทั่วทั้งองค์กร มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภายในและภายนอกองค์กรด้วยวิธีหรือช่องทางการสื่อสารต่างๆ				- คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบแผนการจัดการความรู้และการสื่อสารขององค์กร และขบวนองค์กรชุมชน ในการประชุมครั้งที่ 12/2568 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
2.3.3 องค์การมหาชนมีกระบวนการจัดการนวัตกรรม โดยกำหนดกระบวนการพัฒนานวัตกรรมขององค์กรอย่างเป็นระบบ เช่น การใช้ความคิดสร้างสรรค์สู่การสร้างนวัตกรรม และพัฒนานวัตกรรมในเชิงผลิตภัณฑ์และบริการ หรือกระบวนการทำงาน 2.3.4 องค์การมหาชนมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารและความโปร่งใสในการดำเนินกิจการในรายงานประจำปีหรือเว็บไซต์ขององค์การมหาชน โดยมีหัวข้อที่ควรเปิดเผย*ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 28 พฤษภาคม 2561 เรื่อง แนวทางการควบคุมดูแลกิจการของคณะกรรมการองค์การมหาชนเป็นอย่างน้อย และนำเข้าข้อมูลองค์การมหาชนในระบบศูนย์ข้อมูลองค์การมหาชน(https://poportal.opdc.go.th/) อย่างครบถ้วนตามที่สำนักงาน ก.พ.ร. กำหนด				โดยมีการสื่อสารและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทั้งภายในและภายนอกองค์กรผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย โดยเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านเว็บไซต์สถาบันฯ จำนวน 284 ข่าว และมีการสื่อสารผ่านช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ของสถาบันฯ ได้แก่ Facebook, TikTok และ YouTube รวมทั้งเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านสื่อภายนอก เช่น ไทยโพสต์ ตลอดจนมีการสื่อสารและแลกเปลี่ยนข้อมูลผ่านกลุ่ม Line ขององค์กรและเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง - อยู่ระหว่างจัดทำรายงานผลการจัดการความรู้และการสื่อสารขององค์กร และขบวนองค์กรชุมชน เสนอคณะกรรมการฯ ในการประชุม ครั้งที่ 14/2569 เดือนตุลาคม 2569 - คณะกรรมการสถาบันฯรับทราบรายงานการขับเคลื่อนกระบวนการจัดการนวัตกรรมภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพผู้นำชุมชนในการจัดการข้อมูลภัยพิบัติ ในการประชุมครั้งที่ 7/2569 เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2569 คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบันปีงบประมาณ 2568 ในการประชุม ครั้งที่ 14/2568 วันที่ 22 ธันวาคม 2568 และเปิดเผยข้อมูลไปสู่หน้าเว็บไซต์สถาบันฯ นำเข้าข้อมูลของสถาบันในระบบ PO Portal https://web.codi.or.th/operating_results/20251224-66597/ https://poportal.opdc.go.th/ops.php?poid=14
2.4 **ด้านการคำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย/การตอบสนองต่อประชาชน** โดยคณะกรรมการกำกับให้องค์การมหาชน ให้ความสำคัญต่อการ				- มีช่องทางให้ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหน้าเว็บไซต์สถาบัน https://web.codi.or.th/complaint/

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
ดำเนินภารกิจที่คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและการตอบสนองต่อประชาชน โดย 2.4.1 องค์การมหาชนจัดให้มีการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการโดยผู้ประเมินภายนอกและมีผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่องานองค์การมหาชนร้อยละ 80 ขึ้นไป 2.4.2 องค์การมหาชนจัดให้มีช่องทางให้ผู้รับบริการ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและประชาชนทั่วไป สามารถส่งเรื่องร้องเรียน หรือข้อเสนอแนะ มายังองค์การมหาชนได้โดยสะดวก และมีการจัดการข้อร้องเรียนให้เป็นไปตามนโยบายและวิธีปฏิบัติที่กำหนด 2.4.3 คณะกรรมการ มีข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะต่อรายงาน ผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการ และเรื่องร้องเรียน หรือข้อเสนอแนะที่องค์การมหาชนได้นำเสนอสรุปผลและข้อเสนอแนวทาง เพื่อพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติงานและการให้บริการ				- มูลนิธิพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ โดยสถาบันที่ปรึกษาเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพในราชการ (สปร.) เป็นผู้สำรวจความพึงพอใจฯ ปี 2569 - อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณาผลการสำรวจความพึงพอใจของผู้รับบริการโดยผู้ประเมินภายนอกและมีผลความพึงพอใจของกลุ่มเป้าหมายต่องานองค์การมหาชนปีงบประมาณ 2569 ในการประชุม ครั้งที่ 13/2569 วันที่ 25 กันยายน 2569 - คณะกรรมการฯ เห็นชอบการกำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการจัดการ ข้อร้องเรียนของสถาบันฯ ประจำปี พ.ศ. 2569 ในประชุมครั้งที่ 12/2568 วันที่ 21 พฤศจิกายน 2568 - คณะกรรมการฯ เห็นชอบรายงานผลการติดตามเรื่องร้องเรียนและเรื่องร้องทุกข์ของสถาบันฯ ระหว่างเดือน ต.ค. 2567 - มี.ค. 2568 รอบ 6 เดือน (ตุลาคม 2568 - มีนาคม 2569) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในการประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ ครั้งที่ 5/2569 เมื่อวันที่ 29 เมษายน 2569 - อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณารายงานผลการติดตามเรื่องร้องเรียนและเรื่องร้องทุกข์ของสถาบันฯ ระหว่างเดือน ต.ค. 2568 - ก.ย. 2569 รอบ 12 เดือน ในการประชุมครั้งที่ 14/2569 เดือนตุลาคม 2569
2.5 ด้านการบริหารการประชุม 2.5.1 ร้อยละ 90 ของจำนวนครั้งการประชุมคณะกรรมการในรอบ 1 ปี ต้องมีองค์ประชุมไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 2.5.2 การประชุมคณะกรรมการในรอบ 1 ปี ต้องมีการประชุม ไม่น้อยกว่า 1 ครั้ง ที่ไม่มีฝ่ายบริหาร (ผู้อำนวยการ) ร่วมประชุมด้วย (ไม่นับการประชุมซึ่ง				การประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ (ตุลาคม2568 – กันยายน 2569) จำนวน 16 ครั้ง กรรมการเข้าร่วมประชุมร้อยละ 80 ขึ้นไป ทั้ง 12 ครั้ง

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
มีวาระการประเมินผลผู้อำนวยการ) เพื่อให้มีการประชุมหารือ แสดงความคิดเห็น ของกรรมการเป็นไปได้อย่างอิสระ โดยคณะกรรมการสามารถกำหนดเป็นวาระการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชนหรืออื่น ๆ ได้ตามความเหมาะสม 2.5.3 คณะกรรมการมีการประเมินผลคุณภาพของเอกสารประกอบการประชุมการบริหารการประชุมของฝ่ายเลขานุการ พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้ฝ่ายเลขานุการนำไปปฏิบัติ				
3. การควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยง (ร้อยละ 20) **3.1 การควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง** โดยคณะกรรมการกำกับให้มีระบบการควบคุมภายในตามแนวทางที่กระทรวงการคลังกำหนด และมีระบบการบริหารความเสี่ยง ที่ครอบคลุมภารกิจหลักขององค์การมหาชนและมีประเด็นครบถ้วน ตามที่กำหนด [3 ประเด็น คือ การกำหนดปัจจัยเสี่ยง ผลการวิเคราะห์ความเสี่ยง (ระบุโอกาสและผลกระทบความเสี่ยง และจัดระดับความเสี่ยงในแต่ละด้าน เช่น ความเสี่ยงเชิงยุทธศาสตร์ ธรรมาภิบาล กระบวนการทำงาน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ)] โดยมีการจัดทำหรือทบทวนแผน มีกระบวนการติดตาม ประเมินผล และรายงานการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง รวมทั้งมีกระบวนการสื่อสารทำความเข้าใจทั่วทั้งองค์กร	คณะกรรมการกำกับติดตามการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงขององค์การมหาชนทุก 6 เดือน พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงาน	คณะกรรมการกำกับติดตามการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงขององค์การมหาชน ทุกไตรมาส พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงงาน	คณะกรรมการกำกับติดตามการควบคุมภายใน การตรวจสอบภายใน และการบริหารความเสี่ยงขององค์การมหาชน ทุกไตรมาส และติดตามการนำข้อเสนอแนะของปีที่ผ่านมามาปรับปรุงระบบงาน พร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาในปีต่อไป	- คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบแผนการบริหารจัดการความเสี่ยงและแผนการควบคุมภายใน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุมครั้งที่ 12/2568 วันที่ 24 พฤศจิกายน 2568 และให้มีการติดตามและรายงานผลรายไตรมาส - สถาบันฯ มีการสื่อสารและดำเนินการตามแผนการควบคุมภายใน และแผนการบริหารจัดการความเสี่ยง ประจำปี 2569 พร้อมทั้งมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบประจำส่วนงาน ตามบันทึกที่ นผ 07/1021 ลงวันที่ 12 ธันวาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบรายงานผลการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ประจำปี 2569 ดังนี้ - ไตรมาส 1 ในการประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ ครั้งที่ 2/2568 วันที่ 23 มกราคม 2569 - ไตรมาสที่ 2 ในการประชุมครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569 - ไตรมาสที่ 3 ในการประชุมครั้งที่ 10/2569 วันที่ 24 กรกฎาคม 2569

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
				- อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณารายงานผลการควบคุมภายในและการบริหารความเสี่ยง ไตรมาสที่ 4 ประจำปี 2569 ในการประชุม ครั้งที่ 13/2569 วันที่ 25 กันยายน 2569
3.2 การตรวจสอบภายใน 3.2.1 คณะกรรมการ แต่งตั้ง คณะกรรมการตรวจสอบ และกำกับให้องค์การมหาชนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการตรวจสอบภายในมีผู้ตรวจสอบภายในที่ขึ้นตรงกับคณะกรรมการตรวจสอบ และสนับสนุนให้ผู้ตรวจสอบภายในมีความเป็นอิสระในการดำเนินงาน โดยมีโครงสร้างรองรับและมีการมอบหมายงานเฉพาะที่เกี่ยวข้อง				- ข้อบังคับคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วยการจัดแบ่งส่วนงานและขอบเขตอำนาจหน้าที่ของส่วนงาน พ.ศ. 2562 มีสำนักตรวจสอบและขึ้นตรงต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการตรวจสอบ ประกาศ ณ วันที่ 17 มกราคม 2567 - ระเบียบคณะกรรมการสถาบันฯ ว่าด้วย คณะกรรมการตรวจสอบและผู้ตรวจสอบภายในของสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 21 เมษายน 2568 - กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 21 เมษายน 2568 - กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ส่วนงานตรวจสอบภายใน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2568 ประกาศ ณ วันที่ 21 เมษายน 2568 - กฎบัตรของคณะกรรมการตรวจสอบ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2569 ประกาศ ณ ลงวันที่ 10 เมษายน 2569 - กฎบัตรการตรวจสอบภายใน ส่วนงานตรวจสอบภายใน สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) พ.ศ. 2569 ประกาศ ณ 1 ตุลาคม 2568

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
3.2.2 คณะกรรมการพิจารณาแผนและรายงานผลการตรวจสอบภายใน รวมทั้งกำกับให้มีการจัดทำแผนและรายงานฯ ความครอบคลุมตามหัวข้อที่กำหนด (หัวข้อ: ผลการปฏิบัติงานเทียบกับแผนการตรวจสอบ ปัญหาอุปสรรคที่ทำให้การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนการตรวจสอบ และความเสี่ยงการควบคุมที่สำคัญ และเรื่องอื่น ๆ ที่คณะกรรมการควรทราบ เช่น ข้อตรวจพบที่สำคัญ/โอกาสที่จะเกิดข้อผิดพลาด/การทุจริต/ความเสียหาย) ตลอดจนกำกับให้มีกระบวนการติดตามและรายงานผลการดำเนินการแก้ไขตามข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) จากรายงานการตรวจสอบภายใน				- การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบตามคำสั่งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ ก 2/2567 เรื่อง แต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานสถาบัน สั่ง ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2567 - การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ (เพิ่มเติม) ตามคำสั่งสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ที่ ก 30/2568 เรื่อง แต่งตั้งผู้ปฏิบัติงานสถาบัน สั่ง ณ วันที่ 14 ตุลาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบแผนการตรวจสอบ ประจำปี 2568 ในการประชุม ครั้งที่ 7/2568 วันที่ 25 กรกฎาคม 2568 - คณะกรรมการฯ พิจารณาเห็นชอบผลการดำเนินการตรวจสอบประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ดังนี้ - ครั้งที่ 3/2569 ในการประชุมครั้งที่ 1/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 - ครั้งที่ 4/2569 ในการประชุมครั้งที่ 4/2569 วันที่ 27 มีนาคม 2569 - ครั้งที่ 5/2569 ในการประชุมครั้งที่ 6/2569 วันที่ 20 พฤษภาคม 2569 - ครั้งที่ 6/2569 ในการประชุมครั้งที่ 10/2569 วันที่ 24 กรกฎาคม 2569
4. การประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน (ร้อยละ 30) พิจารณาจากการกำกับ ควบคุม ดูแลกิจการขององค์การมหาชน ในประเด็นการประเมินผลการปฏิบัติงานขององค์การมหาชน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะเพื่อให้องค์การมหาชนนำไปปฏิบัติ	คณะกรรมการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในการ	คณะกรรมการติดตามความคืบหน้าผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดองค์การมหาชน พร้อม	คณะกรรมการติดตามความคืบหน้าผลการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัดองค์การมหาชน และนำ	

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
4.1 คณะกรรมการกำกับให้องค์การมหาชนดำเนินกิจการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี มีรายงาน ซึ่งระบุปัญหาอุปสรรคที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด และข้อเสนอแนะเพื่อ การปรับปรุง แก้ไข รวมทั้งมีการติดตามการดำเนินงานตามข้อเสนอแนะ	ปฏิบัติงานประจำปีขององค์การมหาชนและติดตามประเมินผลเป็นระยะ	ทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะ	ข้อเสนอแนะหรือข้อสังเกตของคณะกรรมการไปปรับปรุงการปฏิบัติงานอย่างเหมาะสม	- คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบันปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในการประชุม ครั้งที่ 14/2568 วันที่ 22 ธันวาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบันปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 รายไตรมาส ดังนี้ - ไตรมาสที่ 1 ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 - ไตรมาสที่ 2 ในการประชุมครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569 - ไตรมาสที่ 3 ในการประชุมครั้งที่ 12/2569 วันที่ 3 กันยายน 2569 - อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ พิจารณาผลการปฏิบัติงาน ไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2569 ในการประชุมครั้งที่ 13/2568 วันที่ 25 กันยายน 2569
4.2 คณะกรรมการพิจารณากำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในการประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีที่ท้าทาย สะท้อนประสิทธิภาพขององค์การมหาชน				- คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบข้อเสนอตัวชี้วัดการประเมินสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 ในการประชุมครั้งที่ 9/2568 วันที่ 22 สิงหาคม 2568 นอกจากนี้ คณะกรรมการสถาบันฯ มีการเห็นชอบทบทวน การประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 – 2570 ดังนี้ - ในการประชุมครั้งที่ 4/2569 วันที่ 27 มีนาคม 2569 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงรายละเอียดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
				- ในการประชุมครั้งที่ 6/2569 วันที่ 20 พฤษภาคม 2569 เรื่อง การทบทวนตัวชี้วัดการประเมินองค์การมหาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569
4.3 คณะกรรมการกำกับ ติดตามการดำเนินการการประเมินความคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนให้บรรลุเป้าหมาย และเป็นไปตามกรอบที่กำหนด				- คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบผลการประเมินความคุ้มค่าคุ้มค่าเพื่อพัฒนาองค์การมหาชนให้บรรลุเป้าหมายของสถาบัน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในการประชุมครั้งที่ 14/2568 วันที่ 22 ธันวาคม 2568
4.4 คณะกรรมการกำกับ ติดตาม ให้มีการรายงานความคืบหน้าผลการดำเนินงานขององค์การมหาชนเป็นระยะ เช่น รายไตรมาส หรือทุก 6 เดือน พร้อมทั้งให้ข้อสังเกตหรือข้อเสนอแนะไปปรับปรุงการปฏิบัติงานภายในปีงบประมาณ พ.ศ.และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อคณะกรรมการพัฒนาและส่งเสริมองค์การมหาชน และรัฐมนตรีที่กำกับดูแลองค์การมหาชนตามกรอบเวลาที่กำหนด				- คณะกรรมการสถาบันฯเห็นชอบผลการดำเนินงานของสถาบัน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในการประชุมครั้งที่ 14/2568 วันที่ 22 ธันวาคม 2568 และนำส่งรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีต่อรัฐมนตรีกระทรวง พม. ตามหนังสือที่ พม. 5307/8101 ลงวันที่ 24 ธันวาคม 2568 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบรายงานผลการดำเนินงานไตรมาสที่ 1 ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุมครั้งที่ 2/2569 วันที่ 23 มกราคม 2569 และรายงานผลการดำเนินงาน ต่อรัฐมนตรีกระทรวง พม.ตามหนังสือที่ พม 5307/1011 ลงวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2569 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบรายงานดำเนินงานไตรมาสที่ 2 ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุม ครั้งที่ 5/2569 วันที่ 29 เมษายน 2569 และรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีกระทรวง พม.ตามหนังสือที่ พม 5307/3385 ลงวันที่ 12 พฤษภาคม 2569 - คณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบรายงานดำเนินงานไตรมาสที่ 3 ปีงบประมาณ พ.ศ.2569 ในการประชุม ครั้งที่ 12/2569 วันที่ 3

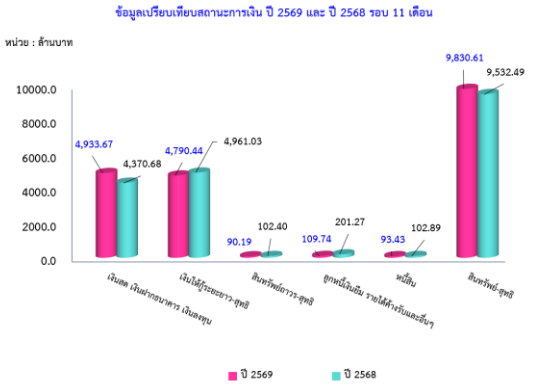
ประเด็นการประเมิน	เกณฑ์การประเมิน			ผลดำเนินงานไตรมาส 4
	เป้าหมายขั้นต้น (50)	เป้าหมายมาตรฐาน (75)	เป้าหมายขั้นสูง (100)	
				กันยายน 2569 และรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีกระทรวง พม.ตามหนังสือที่ พม 5307/6801 ลงวันที่ 11 กันยายน 2569 - อยู่ระหว่างเสนอคณะกรรมการสถาบันฯ เห็นชอบรายงานดำเนินงานไตรมาสที่ 4 ปีงบประมาณ 2569 ในการประชุม ครั้งที่ 13/2569 วันที่ 25 กันยายน 2569 และรายงานผลการดำเนินงานต่อรัฐมนตรีกระทรวง พม. ต่อไป

รายงานทางการเงิน ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2568 ถึงวันที่ 31 สิงหาคม 2569 (รอบ 11 เดือน)

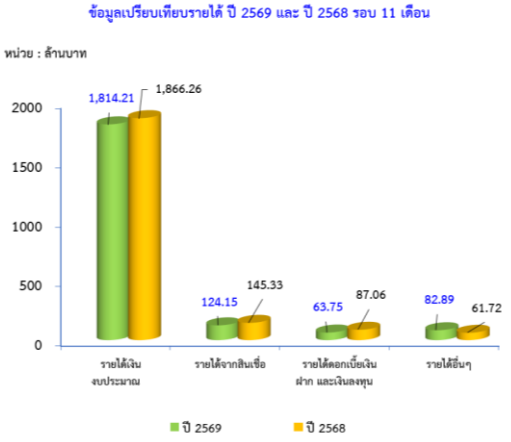
1. รายงานวิเราะห์สถานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงิน (งบประมาณรวม)

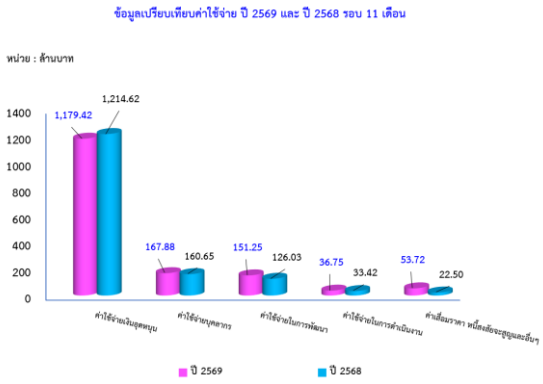
หน่วย : ล้านบาท

	งบประมาณรวม			
	รอบ 11 เดือน			ร้อยละ
	ปี 2569	ปี 2568	เพิ่ม(ลด)	เพิ่ม/ลด
สถานะการเงิน				
สินทรัพย์				
เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุน	4,933.67	4,370.68	562.99	12.88
เงินให้กู้ระยะยาว-สุทธิ	4,790.44	4,961.03	(170.59)	(3.44)
สินทรัพย์ถาวร-สุทธิ	90.19	102.40	(12.21)	(11.92)
ลูกหนี้เงินยืม รายได้ค้างรับและอื่นๆ	109.74	201.27	(91.53)	(45.48)
รวมสินทรัพย์	9,924.04	9,635.38	288.66	3.00
หนี้สิน	93.43	102.89	(9.46)	(9.19)
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	9,830.61	9,532.49	298.12	3.13
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	9,924.04	9,635.38	288.66	3.00

	งบประมาณรวม			
	รอบ 11 เดือน			ร้อยละ
	ปี 2569	ปี 2568	เพิ่ม(ลด)	เพิ่ม(ลด)
ผลการดำเนินงาน				
รายได้				
รายได้เงินงบประมาณ	1,814.21	1,866.26	(52.05)	(2.79)
รายได้จากสินเชื่อ	124.15	145.33	(21.18)	(14.57)
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินลงทุน	63.75	87.06	(23.31)	(26.77)
รายได้อื่น	82.89	61.72	21.17	34.30
รวมรายได้	2,085.00	2,160.37	(75.37)	(3.49)
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุน	1,179.42	1,214.62	(35.20)	(2.90)
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	167.88	160.65	7.23	4.50
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนา	151.25	126.03	25.22	20.01
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	36.75	33.42	3.33	9.96
ค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญและอื่นๆ	53.72	22.50	31.22	138.76
รวมค่าใช้จ่าย	1,589.02	1,557.22	31.80	2.042
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย	495.98	603.15	(107.17)	(17.77)

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่แสดงในงบการเงินของสถาบันรอบ 11 เดือน ณ สิงหาคม 2569 สถาบันมีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น จำนวน 9,924.04 ล้านบาท สินทรัพย์ส่วนใหญ่ร้อยละ 49.71 เป็นเงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุน จำนวน 4,933.67 ล้านบาท สำหรับเงินให้กู้ระยะยาว คิดเป็นร้อยละ 48.27 โดยเป็นสินเชื่อพัฒนาที่อยู่อาศัยโครงการบ้านมั่นคง จำนวน 3,649.36 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 76.18 ของลูกหนี้เงินกู้สุทธิ ด้านหนี้สินสถาบันมีหนี้สินรวม จำนวน 93.43 ล้านบาท โดยหนี้สินส่วนใหญ่จะเป็นหนี้สินผลประโยชน์พนักงาน จำนวน 78.79 ล้านบาท เงินรับฝากค่าเช่าที่ดิน และเงินรับฝากอื่น ซึ่งอยู่ระหว่างการดำเนินโครงการ จำนวน 14.64 ล้านบาท

ด้านรายได้ สถาบันมีรายได้รวมทั้งสิ้นในรอบ 11 เดือน จำนวน 2,085 ล้านบาท ประกอบด้วย รายได้เงินอุดหนุน จำนวน 1,814.21 ล้านบาท รายได้จากสินเชื่อ รายได้จากการบริหารกองทุน และรายได้อื่น จำนวน 124.15 ล้านบาท 63.75 ล้านบาท และ 82.89 ล้านบาท ตามลำดับ ด้านค่าใช้จ่ายสถาบันมีค่าใช้จ่ายรวมทั้งสิ้นในรอบ 11 เดือน จำนวน 1,589.02 ล้านบาท โดยค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนองค์กรชุมชน จำนวน 1,179.42 ล้านบาท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายเงินอุดหนุนโครงการบ้านพอเพียง จำนวน 590.92 ล้านบาท โครงการบ้านมั่นคง จำนวน 259.01 ล้านบาท โครงการสนับสนุนการจัดสวัสดิการชุมชน จำนวน 168.60 ล้านบาท โครงการแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยผู้มีรายได้น้อยที่ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาระบบราง จำนวน 64.39 โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลอง จำนวน 47.20 ล้านบาท และโครงการอื่นๆ จำนวน 49.30 ล้านบาท ด้านค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการองค์กร ได้แก่ ค่าใช้จ่ายบุคลากร จำนวน 167.88 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายในการพัฒนา จำนวน 188 ล้านบาท และค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญ และอื่นๆ จำนวน 53.72 ล้านบาท

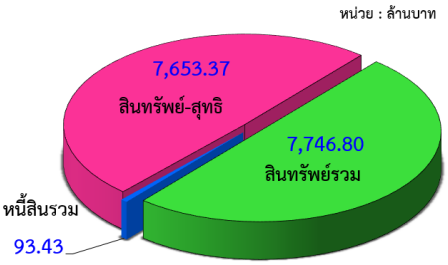
2. รายงานวิเคราะห์สถานะการเงินและผลการดำเนินงานทางการเงิน (เฉพาะเงินทุน พอช.)

หน่วย : ล้านบาท

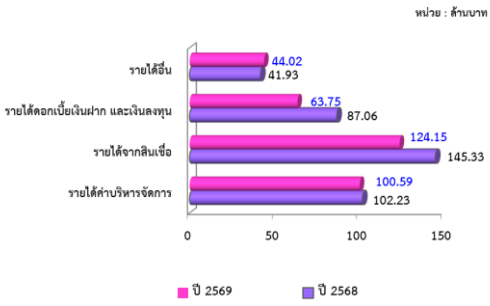
สถานะการเงิน	เงินทุน พอช. รอบ 11 เดือน ปี 2569	ปี 2568	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ เพิ่ม(ลด)
สินทรัพย์				
เงินสด เงินฝากธนาคาร เงินลงทุน	2,756.43	2,355.60	400.83	17.02
เงินให้กู้ระยะยาว-สุทธิ	4,790.44	4,961.03	(170.59)	(3.44)
สินทรัพย์ถาวร-สุทธิ	90.19	102.40	(12.21)	(11.92)
ลูกหนี้เงินยืม รายได้ค้างรับและอื่นๆ	109.74	201.27	(91.53)	(45.48)
รวมสินทรัพย์	7,746.80	7,620.30	126.50	1.66
หนี้สิน	93.43	102.89	(9.46)	(9.19)
สินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	7,653.37	7,517.41	135.96	1.81
รวมหนี้สินและสินทรัพย์สุทธิ/ส่วนทุน	7,746.80	7,620.30	126.50	1.66

ผลการดำเนินงาน	เงินทุน พอช. รอบ 11 เดือน ปี 2569	ปี 2568	เพิ่ม(ลด)	ร้อยละ เพิ่ม(ลด)
รายได้				
รายได้ค่าบริหารจัดการ	100.59	102.23	(1.64)	(1.60)
รายได้จากสินเชื่อ	124.15	145.33	(21.18)	(14.57)
รายได้ดอกเบี้ยเงินฝาก และเงินลงทุน	63.75	87.06	(23.31)	(26.77)
รายได้อื่น	44.02	41.93	2.09	4.98
รวมรายได้	332.51	376.55	(44.04)	(11.70)
ค่าใช้จ่าย				
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	167.88	160.65	7.23	4.50
ค่าใช้จ่ายในการพัฒนา	151.25	126.03	25.22	20.01
ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน	36.75	33.42	3.33	9.96
ค่าเสื่อมราคา หนี้สงสัยจะสูญและอื่นๆ	53.72	22.50	31.22	138.76
รวมค่าใช้จ่าย	409.60	342.60	67.00	19.56
รายได้สูง (ต่ำ) กว่าค่าใช้จ่าย	(77.09)	33.95	(111.04)	(327.07)

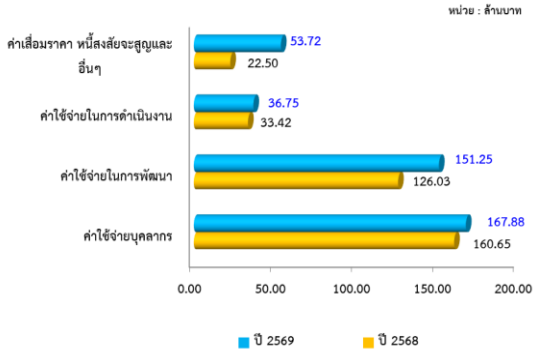
ข้อมูลสถานะการเงิน ปี 2569 รอบ 11 เดือน

ข้อมูลเปรียบเทียบรายได้ ปี 2569 และ ปี 2568 รอบ 11 เดือน

ข้อมูลเปรียบเทียบค่าใช้จ่าย ปี 2569 และ ปี 2568 รอบ 11 เดือน

จากการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานเฉพาะเงินทุนพอช. รอบ 11 เดือน สถาบันมีรายได้จากการดำเนินงานรวมทั้งสิ้น (ไม่รวมรายได้ค่าบริหารจัดการ) จำนวน 231.92 ล้านบาท ประกอบด้วยรายได้จากการให้สินเชื่อจำนวน 124.15 ล้านบาท รายได้ดอกเบี้ยเงินฝากธนาคาร และเงินลงทุน จำนวน 63.75 ล้านบาท และรายได้อื่น จำนวน 44.02 หากเปรียบเทียบผลการดำเนินงานรอบ 11 เดือนกับประมาณการรายรับตามแผนงานและงบประมาณประจำปี 2569 คิดเป็นร้อยละ 85.73 ของรายรับตามแผนงานและงบประมาณที่ตั้งไว้

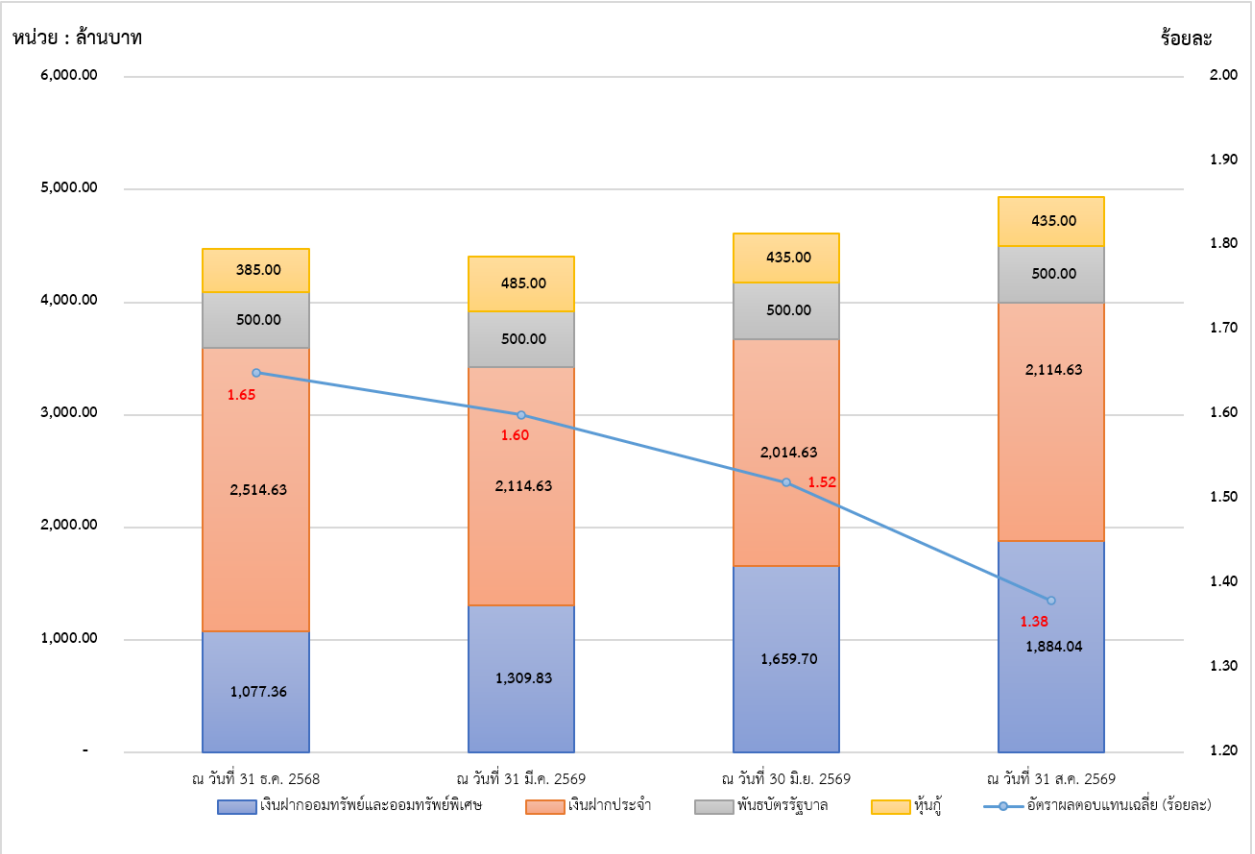
ด้านค่าใช้จ่าย สถาบันมีค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการรวมทั้งสิ้นในรอบ 11 เดือน (ไม่รวมหนี้สงสัยจะสูญและค่าใช้จ่ายอื่น) จำนวน 355.88 ล้านบาท ได้แก่ ค่าใช้จ่ายบุคลากร 167.88 ล้านบาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานและค่าใช้จ่ายในการพัฒนา จำนวน 188 ล้านบาท หากเปรียบเทียบผลการดำเนินงานรอบ 11 เดือนกับประมาณการรายจ่ายตามแผนงานและงบประมาณประจำปี 2569 คิดเป็นร้อยละ 71.35 ของรายจ่ายตามแผนงานและงบประมาณที่ตั้งไว้

3. การบริหารเงินทุนและงบประมาณคงเหลือ

ผลตอบแทนจากการลงทุน

หน่วย : ล้านบาท

รายการ	ณ วันที่ 31 ธ.ค. 2568	ณ วันที่ 31 มี.ค. 2569	ณ วันที่ 30 มิ.ย. 2569	ณ วันที่ 31 ส.ค. 2569
อัตราผลตอบแทนเฉลี่ย (ร้อยละ)	**1.65**	**1.60**	**1.52**	**1.38**
เงินฝากออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษ	1,077.36	1,309.83	1,659.70	1,884.04
เงินฝากประจำ	2,514.63	2,114.63	2,014.63	2,114.63
พันธบัตรรัฐบาล	500.00	500.00	500.00	500.00
หุ้นกู้	385.00	485.00	435.00	435.00
เงินทุนและเงินคงเหลือ	**4,476.99**	**4,409.46**	**4,609.33**	**4,933.67**

สถานะเงินทุนและงบประมาณคงเหลือ ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569 มีจำนวน 4,933.67 ล้านบาท ประกอบด้วยเงินฝากออมทรัพย์และออมทรัพย์พิเศษ จำนวน 1,884.04 ล้านบาท เงินฝากประจำ จำนวน 2,114.63 ล้านบาท พันธบัตรรัฐบาล จำนวน 500.00 ล้านบาท และหุ้นกู้จำนวน 435.00 ล้านบาท ซึ่งสถาบันมีการบริหารเงินทุนตามข้อกำหนดการบริหารเงินกองทุนและเงินคงเหลือ รวมถึงกรอบและทิศทางการลงทุนประจำปี 2569 โดยได้รับอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในภาพรวมเฉลี่ยร้อยละ 1.38 เมื่อเปรียบเทียบผลตอบแทนจากการลงทุนแต่ละประเภทเทียบกับตลาด ณ ขณะที่ลงทุน จะเห็นได้ว่าสถาบันได้รับผลตอบแทนสูงกว่าตลาดทุกประเภทการลงทุน หากเปรียบเทียบกับตลาดปัจจุบันส่วนใหญ่สถาบันยังคงได้รับผลตอบแทนจากการลงทุนสูงกว่าตลาดปัจจุบัน ทั้งนี้การบริหารเงินกองทุนและเงินคงเหลือยังคงมุ่งเน้นการรักษาสภาพคล่อง ความมั่นคงของเงินกองทุน และการสร้างผลตอบแทนที่เหมาะสม ภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงและทิศทางการลงทุนประจำปี 2569 เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการลดการพึ่งพางบประมาณจากรัฐบาลเป็นสำคัญ

อัตราผลตอบแทนจากการลงทุนของสถาบันเทียบกับตลาด ณ วันที่ 31 สิงหาคม 2569

